grigore vieru

Fotografia: VASILE BLENDEA

ISBN 973-21-0488-0

1457

LEI 4000

editura minerva

Păstrând proporţiile, Grigore Vieru şi generaţia sa reprezintă pentru această provincie românească năpăstuită mereu de istorie ceea ce a fost, la începutul secolului, generaţia lui Goga pentru Transilvania. Similitudinea de destin are şi o prelungire în plan poetic. Sub presiunea circumstanţelor, poezia se întoarce la un limbaj mai simplu, şi îşi asumă în chip deliberat un mesianism naţional.

EUGEN SIMION

grigore vieru

1457

fondată în 1895 bpt serie nouă

grigore vieru

văd și mărturisesc

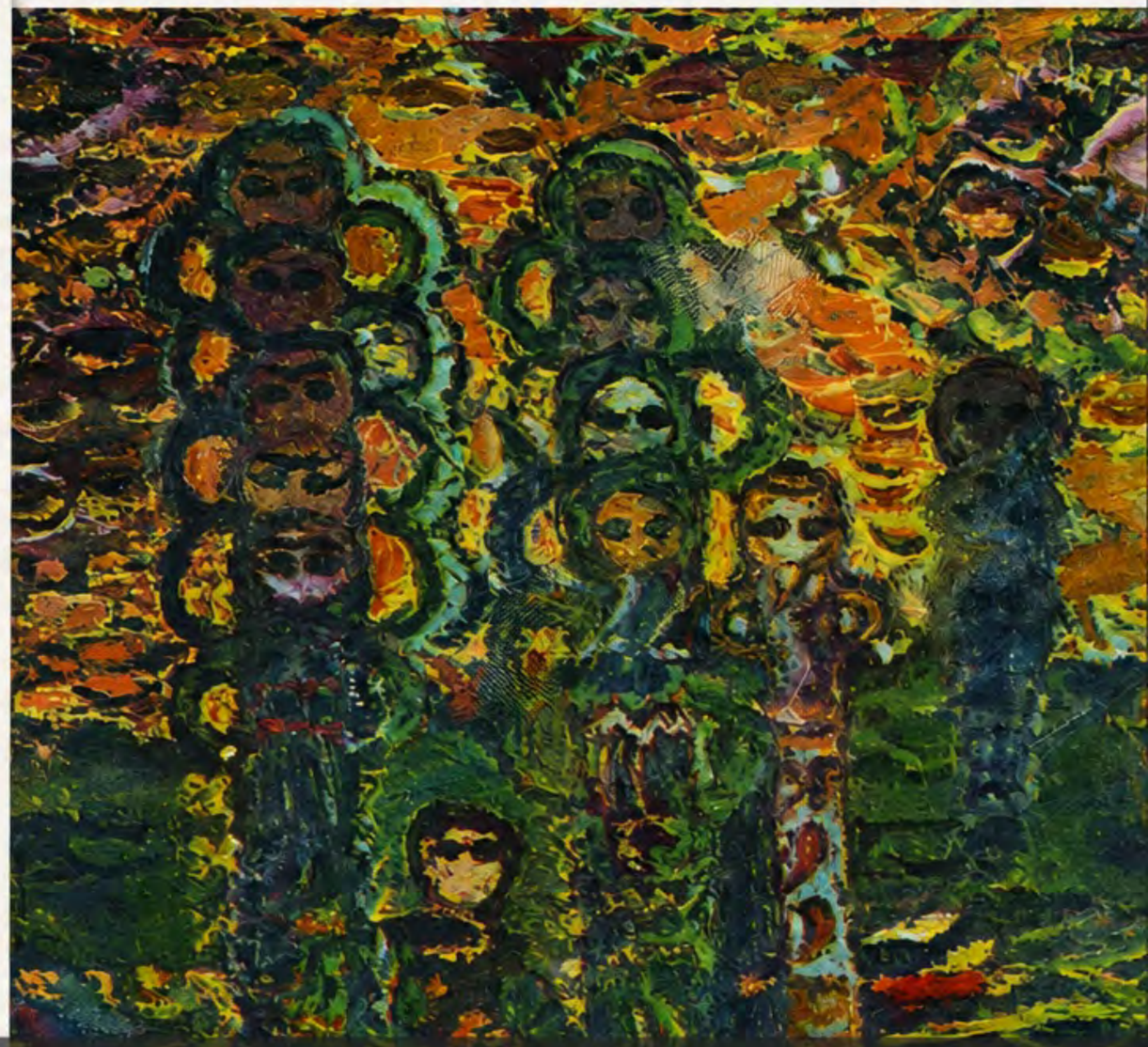

CLUBUL CĂRȚII DIGITALE

BIBLIOTECA ALEPH

Ilustrația copertei reproducere după ION TUCULESCU

grigore vieru

văd și mărturisesc

VERSURI, AFORISME ȘI CONFESIUNI

PREFAȚĂ DE
MIHAI UNGHEANU

MEDALION DE
MIHAI CIMPOI

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 1996
EDITURA MINERVA • BUCUREȘTI

Pentru acest volum am structurat ciclurile de poezii pe criteriul tematic, indicând însă pentru fiecare poezie (paranteză la *Cuprins)* prima apariție în volum și, unde a fost cazul, în periodice. Celelalte poezii sunt inedite. Istoricul literar doritor de a vedea evoluția liricii noastre poate fi călăuzit de aceste mențiuni. Respectând profilul colecției B.P.T., am căutat să cuprindem în prezentul volum acele poezii, aforisme și confesiuni pe care le considerăm reprezentative pentru cel care semnează aceste rânduri.

GRIGORE VIERU

ISBN 973-21-0488-0

PREFAȚĂ
„TAINA CARE MĂ APĂRĂ"

În literatura română postbelică, poetul Grigore Vieru este mesagerul Basarabiei victimizate. Prin el s-a aflat că lumea românească dintre Prut și Nistru, intrată sub ocupație sovietică, n-a sucombat, continuând să-și vorbească limba și să scrie în românește. Granița de pe Prut, dintre România și URSS devenise un adevărat „zid al Berlinului", blocând orice comunicare între românii aflați de o parte și alta a Prutului. Dacă în cazul celor două Germanii, una capitalistă iar alta comunistă, duritatea separației avea explicații politice lesnicioase, prin teoria celor două sisteme antagonice, în cazul hotarului de pe Prut, neîndurătoarei separații trebuie să-i căutăm alte explicații. Teoria diplomaților și istoricilor ruși și sovietici, cum că Basarabia ar fi fost un vechi pământ rusesc, era contrazisă de o evidență incontestabilă. Chiar și după ce la sfârșitul secolului al XIX-lea, Rusia țaristă, care obținuse Basarabia prin pacea ruso-turcă de la 1812, a făcut colonizări importante, majoritatea populației era românească. După 1944, Moscova a dus o metodică politică de deznaționalizare în această Republică sovietică vestică, ruptă prin război dintr-o entitate etnică, clar circumscrisă, cu care se confunda cultural. Vechea elită culturală și politică a Republicii socialiste Moldova a fost lichidată și înlocuită cu una nouă, adesea desantată, provenită fie din fosta Republica Moldovenească de peste Nistru, fie din alte părți. Orașele au fost treptat rusificate prin aducțiuni de populație slavă și rusofonă, suprapusă și dizolvantă pentru tradiția locurilor. Zona rurală dominată de amintiri răzești a rămas marele rezervor de limbă și valori românești și din această direcție au

apărut în literatura socialistă a „republicii moldovene" Grigore Vieru și colegii lui de generație. Introducerea literelor chirilice pentru scrierea limbii române, intitularea acesteia drept „limbă moldovenească", prezentarea profilului și istoriei ei din punct de vedere slav, învățarea unei istorii literare și culturale „moldovenești", cu personalități ale literaturii române, înfățișate trunchiat, iată tot atâtea aspecte ale unui program de aculturație gândit de politicienii sovietici, în vederea desprinderii poporului român din Republica Socialistă Sovietică Moldova și a intelectualilor lui, de cultura românească care avea puternica ei desfășurare la Vest de Prut. Aceste măsuri au fost însoțite de altele, ca, de pildă, rescrierea istoriei românilor dintre Prut și Nistru din punctul de vedere al istoriografiei și intereselor politice ale Moscovei, punct de vedere în care statul țarist devenea un protector salvator, iar statul român un factor multinațional, imperialist și opresiv. Această nouă istoriografie a fost un factor propagandistic antiromânesc plin de urmări pentru mentalitatea românilor dintre Prut și Nistru. În același timp, instituțiile de învățământ din Moldova ocupată foloseau limba rusă ca limbă de stat, glorificau istoria poporului rus, și ofereau diplome fără prestigiu absolvenților universitari din Moldova, care erau astfel determinați să migreze către învățământul superior rus pentru a intra în posesia unor diplome universitare competitive. Literatura care apărea în Moldova ocupată era una de comandă politică, liberă să trateze doar temele corespunzătoare șabloanelor instituite. Savanți improvizați reprezentând noua istoriografie moldovenească intrau adesea în polemică cu cei din România pentru a demonstra caracterul diferit al limbii române de „limba moldovenească", fundamentul slav al Basarabiei, ca și caracterul cotropitor al administrației românești dintre 1918 și 1940, când Basarabia pierdută la 1812 de diplomația otomană devenise parte integrantă a României Mari. A doua ocupație moscovită a Basarabiei, începută în 1944, venea după una mai veche (1912–1918), ceea ce dădea toate șansele ca procesul de aculturație dirijat împotriva culturii române a provinciei să izbândească. Teritoriul Basarabiei a fost împărțit între RSS Moldova și RSS Ucraina, ultima preluând în propriile granițe atât fostul Bugeac – deci accesul la Gurile Dunării! –, cât și Bucovina de Nord și ținutul Herții, unde se afla și orașul studiilor liceale ale lui Mihai Eminescu și apoi una din marile universități românești interbelice – Cernăuții. Românii din spațiul URSS au fost astfel divizați, purtând și etnonime diferite: cei din Bucovina de Nord și ținutul Herța

sunt numiți „români", cei din RSS Moldova poartă numele de „moldoveni", ca și cei din fosta republică moldovenească transnistriană. Acestor condiții dramatice pentru românii integrați prin ocupație militară în URSS (disputați de România prin participarea alături de Germania la războiul antisovietic, 1941–1944, fără șansă), URSS le-a adăugat condiția de lagăr, interzicând intrările în RSS Moldova și ieșirile și întrerupând orice contact cu țara mamă, România. Propaganda sovietică postbelică a desfășurat o ciudată campanie contra României, tratând-o drept stat capitalist, deși România, ocupată de Armata Roșie în 1944, era și ea înglobată sistemului sovietic, controlat de Moscova. În copilăria lui, Grigore Vieru își amintește că examina, cu maximă curiozitate și evident clandestin, cu un binoclu de împrumut, malul românesc, căutând să vadă cum arată spionii despre care se vorbea, care amenințau Moldova. Fiecare tânăr moldovean era crescut la școală în ideea că la Vest de Prut este „dușmanul" și că față de acesta orice concesie devine periculoasă. În România, puținele contacte și puținele știri despre românii de dincolo de Prut au dus la instalarea concluziei că limba română se afla acolo pe moarte și că procesul de ruso-sovietizare își atinsese scopul, deznaționalizându-i pe români. Apariția lui Grigore Vieru, cu poezia lui și a celorlalți confrați, la sfârșitul anilor '70, a adus surpriza unei alte realități: conștiința culturală și conștiința de neam nu dispăruseră, ci luaseră chiar forme organizate și ofensive.

Nici chiar în cei peste o sută de ani (1812–1918) semnele vocației culturale și ale capacității de creație românești n-au fost absente. În contact cu cultura rusă, scriitori de real talent scriu în românește (Alecu Donici), alții consemnează drama în cărți semimemorialistice (ca Dumitru C. Moruzi în *Pribegi în țara pierdută*), închină laude limbii române (A. Mateevici), sau se întorc la matcă (precum C. Stere, deportatul în Siberia). C. Stere devine lider de opinie decisiv în societatea ieșeană și apoi bucureșteană, din jurul lui 1900. Tradiția culturală românească s-a păstrat atât în clasa de sus, când aceasta a refuzat aculturație și rusificarea, cât și în țărănime, care conservase vechile ei obiceiuri. Generația lui Grigore Vieru a venit în literatură mai ales pe filiera tradițiilor populare și a trunchiatelor manuale de istoria literaturii moldovenești, din care însă nu lipseau Donici, Hasdeu, Creangă, Eminescu.

Prin traiectoria literară a lui Grigore Vieru reconstituim traiectoria culturală a lumii românești de dincolo de Prut, față de care acesta s-a prezentat mereu ca un exponent.

În România stîrbită de rezultatele pactului Ribentropp-Molotov și ale ultimului război mondial, Grigore Vieru a adus știrea că literatura română n-a dispărut dincolo de Prut, că se manifestă cu vigoare și cu conștiința apartenenței la marea tradiție culturală românească, ilustrând-o prin propriile versuri, ca și prin cele ale altor poeți români de la Chișinău al căror intermediar a înțeles să fie. Faptul a fost înregistrat de presa literară, revistele *Convorbiri literare* și – mai ales! – *Luceafărul* deschizându-și paginile pentru cei pierduți și regăsiți.

Surprinzător este să descoperim, în această literatură care nu și-a uitat stirpea, motive și formule artistice proprii poeziei românești care explodează în România anilor '60. Influența lui Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Adrian Păunescu, Ioan Alexandru și alții, este incontestabilă la Grigore Vieru și colegii lui, evident în doze diferite, ceea ce le conferă o notă comună cu generație simetrică de poeți din România. În pofida serlei de interdicții, un fluid cultural și poetic a comunicat peste opreliști, afirmând încă odată importanța unei matrice culturale comune. Fenomenul neîndoielnic important își are explicațiile lui.

Perioada Hrușciov a însemnat un „dezgheț" pentru toate statele din URSS și cele satelizate de Moscova. Pe vremea lui Hrușciov, după călătorii speciale la Cernăuți în căutare de carte românească, care acolo exista în librării, de unde se ridicau, en-gros, cu desagii, scriitorii de la Chișinău încep să le găsească chiar la Chișinău. Timid, intermitent, cartea românească – cenzurată, însă, la ea acasă! – pătrunde la Chișinău. Pe acest flux de informație și de influență, manifestate precar, se produc debuturile semnificative ale noii literaturi „moldovene", aproape simultan cu cele de la București, din Colecția *Luceafărul*, care marchează o generație. Grigore Vieru debutează în 1965 cu volumul *Poezii* prefațat de Ion Druță. În ciuda distanțelor și a obstacolelor, ceea ce numim generația Labiș sau generația Nichita Stănescu îi cuprinde și pe tinerii scriitori de la Chișinău. Dramatică a fost însă pentru literații români dintre Prut și Nistru urmarea invadării Cehoslovaciei de către trupele Moscovei, deoarece protestul anti-invazie rostit de la București s-a răsfrânt asupra RSS Moldova și a firavului contact cu literatura română. Cartea românească de la București, și așa întâmplătoare, dispare din librăriile din Chișinău, fragilizând amenințător un contact și așa extrem de nesigur. Adeziunile la valorile limbii și literaturii române erau pedepsite, în unele cazuri, cu deportări „la ursii polari", adică în zone cu totul străine de mediile

natale. Legătura se reface însă pe o filieră care explică multe din caracteristicile poeziei scrisă în Basarabia și Bucovina de Nord, după război. Literatura română pătrunde însă de aici înainte în vitregita lume literară din teritoriile românești încorporate URSS, prin emisiunile pe care Radio București le dedică poeziei, mai precis prin emisiunile speciale realizate pentru radio de Adrian Păunescu și cenaclul său, unde se declama și se cânta multă poezie scrisă de Ioan Alexandru, Adrian Păunescu, Nichita Stănescu, Marin Sorescu și alții. Audiența cenaclurilor literare prezidate de Adrian Păunescu, Cezar Ivănescu la radio, la televiziune, pe stadioane, în săli de spectacol, a fost enormă în țară, dar și cu un efect imprevizibil și benefic în lumea dintre Prut și Nistru. Granița și interdicțiile suplimentare au fost învinse de forța mediatizării. La sfârșitul anilor '70, Grigore Vieru, în chip de sol al celor de acasă, stabilește o legătură directă cu poeți auziți până atunci numai pe unde radio. Poetul Ioan Alexandru și menestrelul Tudor Gheorghe îl poartă cu ei într-un turneu triumfal prin mai multe localități din România, timp în care Grigore Vieru apare și la televiziune. Un univers ignorat era introdus în circuitul național.

Publicațiile românești ajung în continuare cu dificultate la Chișinău. Funcționează însă conspirația scriitorilor din republicile sovietice de centură. Dacă abonamentul la revista bucureșteană *Luceafărul* nu este admis în RSS Moldovenească, el este posibil într-una din localitățile baltice, de unde abonatul, un coleg într-ale scrisului, îl poate trimite fără dificultăți la Chișinău. Această alianță nescrisă a scriitorilor din republicile sovietice de centură se încheagă și-și are importanța ei pentru difuziunea valorilor culturale și artistice în spațiul URSS, unde cei mai importanți scriitori se impun din aceste republici sau din Siberia. Este epoca lui Cinghiz Aitmatov, a lui V. Șukșin, a lui Ciubua Auregibi dar și a lui Ion Druță, prozator și dramaturg român de mare succes, jucat pe marile scene rusești, ca și în Europa. Piața valorilor literare și artistice începe să fie dominată în URSS de aceste contribuții „periferice", de mare audiență, care stârnesc interesante reacții „velikoruse".

Deschiderile culturale ale reformei inițiate de Mihail Gorbaciov în URSS vor fi fructificate inspirat de scriitorii din RSS Moldova, care imprimă o direcție din ce în ce mai națională scrisului lor și publicațiilor Uniunii Scriitorilor din republică. Spiritul critic, pe care Mihail Gorbaciov îl ceruse pentru îndepărtarea inerțiilor și stagnărilor din

viața socială și economică a Uniunii Sovietice, a fost îndreptat, însă, cu precădere împotriva tuturor restricțiilor naționale, mai ales de intelectualii republicilor de centură, islamice sau creștine, ca și de cei ruși care redescoperă velikorusismul drept o valoare reprimată de comunism. Perestroika lui Gorbaciov, preocupată mai ales de aspectul economic și de cel politic, ignorase chestiunea etniilor și a culturilor naționale reprimate din URSS, care se dovedesc forțe centrifuge și destabilizatoare foarte greu de controlat. Se repetă situația din 1917, despre care marele istoric Vasilii Miliukov afirma că nu energiile politice au dus la destabilizare și la revoluție, ci cele naționale decise să-și ia revanșa. Fronturile Populare, apărute în mai multe republici, cu rosturi politice tutelate de Moscova, devin fronturi naționale și determină schimbări importante în viața socială și politică a republicilor sovietice. Ele revendică drepturi naționale, depășind intențiile gorbacioviste.

La Chișinău, Uniunea Scriitorilor este pivotul gorbaciovismului deviat, deoarece pe structura ei se produc toate mișcările importante: apare Frontul Popular, cercul literar Mateevici, revista *Literatura și arta* își precizează programul de identitate etnică și culturală cu România, Uniunea Scriitorilor însuși devine sediu de dezbateri și de metamorfoză. În 1988, una dintre conferințele ordinare ale Uniunii Scriitorilor este transformată în Congres prin voința majorității invitaților, ceea ce le conferea dreptul, conform statutului, de a-i schimba conducerea. Deoarece acțiunea sa făcea în conformitate cu ideile perestroikăi, centrul, adică Moscova, este de acord, iar Congresul scriitorilor din RSS Moldova schimbă conducerea Uniunii Scriitorilor, aducând în poziții centrale pe scriitorii cei mai interesați de strângerea relațiilor cu România și de reafirmarea identității naționale prin cultură. Grigore Vieru este, alături de alți colegi, unul din autorii decisivi la tribuna acestui Congres scriitoricesc, care dă câștig de cauză unei tendințe literare și politice unioniste. Nicolae Debija, conducător al revistei *Literatura și arta*, impune revistei o atitudine de campanie culturală, în slujba identității etnice, publicația sporindu-și tirajul și ajungând să fie căutată și în România. Anul 1989 este anul unor evenimente culturale și politice foarte importante pentru RSS Moldova. Centenarul morții lui Mihai Eminescu devine un pretext foarte bun pentru a reafirma caracterul românesc al culturii și limbii din RSS Moldova, într-un simpozion ținut la Opera din Chișinău, ca și a dezbaterii publice, într-un mare miting ținut în piața mare a orașului, privind pactul Ribentropp-Molotov, ale

cărui clauze secrete sunt denunțate de istorici și scriitori. În toate aceste evenimente, Grigore Vieru și colegii lui au avut un rol de primă importanță. În aceeași toamnă ei reușesc să impună în Parlamentul Moldovei limba română ca limbă de stat și scrierea cu grafie latină. Deși regimul de cenzură de la București nu permitea primirea știrilor, evenimentele de la Chișinău ajung în România pe calea presei scrise, a televiziunii de la Chișinău și prin diverși mesageri – unul a fost chiar Grigore Vieru – care începeau să treacă peste „cortina de fier" de pe Prut. Mișcarea scriitorilor români de la Chișinău a avut o întinsă influență în România, unde scriitorimea intrase de multă vreme într-o stare de pasivitate, privind destinul culturii și societății românești. Dramaticele evenimente din decembrie 1989, din România, și-au avut în cele basarabene un precedent și un impuls. Grigore Vieru a devenit figura emblematică a acestei legături și a mesajelor de înfrățire, de unionism pornite din Chișinău.

Pentru mulți evenimentele de la Chișinău, din 1989, sunt preludiul insurecțiilor de la Timișoara și București, din același an.

Evenimentele care-i aduc la Chișinău, în 1989, în prim-plan, pe Grigore Vieru și colegii lui constituie ultima campanie a generației literare, care s-a intitulat mai întâi Nicolae Labiș, apoi Nichita Stănescu, cu un evident plus de misionarism și de risc personal. Scriitorii români din Basarabia reafirmă caracterul românesc al provinciei, al istoriei ei, al neamului majoritar, al culturii și al limbii scrise și vorbite acolo, cu o energie și cu un entuziasm care amintește de pașoptiști sau de memorandiștii ardeleni. *Reconquista culturală* începută în România la sfârșitul anilor '60 și sufocată lent, își găsește o altă expresie în campania de recucerire a valorilor naționale reprimate, dusă de scriitorii dintre Prut și Nistru. Resurecția culturală produsă de ei este indiscutabilă.

Condițiile de existență și de difuzare ale literaturii române postbelice dintre Prut și Nistru și-au pus pecetea asupra ei, indiferent de talentul autorilor. Posibilitățile de informare și formare a acestor scriitori au fost precare. Cultura lor rămâne afectată de interdicții grele, cu atât mai apăsătoare cu cât au fost obturate tocmai izvoarele dezideratе și iubite, cele românești, cele occidentale, contactate fragmentar și impropriu. Publicul de limbă română al acestor scriitori a fost mai ales un public rural și în mai mică măsură urban. Orașele basarabene postbelice au în primul rând o populație rusofonă și în mică măsură o populație românească. Dacă adăugăm că accesul la reperele moderne

ale literaturii române și universale le-a fost blocat, iar că publicul lor avea o vârstă culturală rurală și anacronică, vom înțelege o dată în plus drama acestei generații. În plus, scriitorii români ai Moldovei sovietice au ținut să se adreseze cititorilor români ai locurilor, sensibilității lor, adoptând cele mai militante atitudini, fără de care bătăliile literare și politice ale anului 1989 nu ar fi fost posibile. Disocierea factorilor estetici de cei politici, operată cu o sută de ani mai înainte în cultura română devenea pentru acești scriitori inaplicabilă. În voința lor de sincronizare cu cultura română, implicarea militantă a fost un factor de desincronizare estetică, dar și de benefică dezvoltare culturală. Asta face ca poezia și proza basarabeană postbelică să ofere un spectacol de anacronism și de modernitate, uneori în chiar spațiul aceleiași opere. Aceste trăsături sunt prezente și în scrisul lui Grigore Vieru.

Este uimitor însă cum au convertit scriitorii Basarabiei moderne limitele în deschideri, oferindu-ne evoluția unui fenomen literar de excepție. Dacă le-a fost interzis accesul la marii scriitori moderni, poeții Basarabiei l-au transformat pe Eminescu în reperul suprem, de limbă, de muzicalitate poetică, de valori estetice, de idei, de valori naționale. Este de precizat că le era cunoscut numai un Eminescu al poeziilor, celălalt, prozatorul politic – de pildă, fiind în afara cunoașterii și conștiinței curente. Acestui suprem model i-au adăugat inspirațiile provenite din contactele parțiale cu poezia română contemporană și cu alte surse. Generația lui Grigore Vieru poate fi considerată cea mai eminesciană generație din literatura română modernă. Ea a avut și are o condiție singulară și grea atât dincolo, cât și dincoace, de Prut. Soarta poetului!

*

Grigore Vieru pare la prima vedere poetul unei singure teme și al unor mijloace simple și lipsite de variație. Dificultatea este de a-l analiza, atunci când pare inanalizabil. În realitate scrisul lui Grigore Vieru este bifurcat și diversificat. Dacă în unele poezii principalul mijloc este sugestia, altele sunt declarative. Autorul *Rugii pentru mama* este în același timp scriitor de versuri pentru copii, dintre cele mai bune, ca și al unor aforisme, unde îngândurarea se împletește cu maliția moldovenească, dacă ne gândim la Creangă. Dacă poate fi apropiat de

Eminescu, este însă posibilă și apropierea de Goga, după cum și de Bacovia sau de Blaga. În același timp volumele lui dezvăluie un poet familiarizat cu versul popular, în ce are acesta mai esențializat și definitiv. Este mai mult decât o colecție de influențe (deși poetul lasă la vedere sintagme sugestive, ca pe niște inserturi indicatoare, citate emblematice), este vorba de o sinteză foarte personală. Din Eminescu vine starea de resemnare din *Odă în metru antic*, din ultimele versuri ale marelui poet, starea de ființă epuizată, plutind deasupra celor lumești. Motive și teme eminesciene se amestecă cu cele provenind de la Lucian Blaga: *S-au micșorat alunii./ Cineva sus pe coastă/ Spală fața lunii/ Cu lacrima noastră./ Ah, idee măreață!/ Îmbătrânișii tu!/ Toate se schimbă în viață./ Numai izvorul nu./ Veșnic tânăr și bun./ Sună sub dealuri străbune./ «Bună seara», îi spun./ «Bună ziua» îmi spune" (Izvorul).* O presiune secretă funcționează, ca în poezia lui Bacovia, determinând retrageri în spații matriciale, arhetipale, la sat, sub stele, unde lumea trăiește ritual și satul se coșcovește mutându-se în altă parte. O jale transfigurată domină satul atemporal al lui Vieru, de oameni osteniți, care nu mai plâng ca în Goga, pe ceasloave, dar se sfințesc prin suferință. Figura centrală a acestui univers este mama, căreia Grigore Vieru îi dedică un număr impresionant de poezii. O intensă suferință hieratizează ființele: *„Pe câmpul cu/ pomi ciudați de tabac/ tăcută înaintezi./ Limbi verzi/ ca de șerpi uriași ființa ta înconjoară./ Dar tu înaintezi. Nu mai vine, mamă./ Nimeni din urmă,/ afară de pâinea ta/ învelită-n ștergar/ Și cerul din spate, eliberat/ de frunzele mari.// Doamne,/ cât cer deasupra unei singure pâini!" (Dar tu).* O mucenică este mama din versurile lui Grigore Vieru, o făptură care abia atinge pământul și aerul, ridicată deasupra binelui și răului: *Ușoară, maică, ușoară,/ C-ai putea să mergi călcând/ Pe semințele ce zboară/ Între ceruri și pământ!// În priviri c-un fel de teamă,/ Fericită totuși ești –/ Iarba știe cum te cheamă,/ Steaua știe ce gândești (Făptura mamei).* În poeziile „gândiriste" îngerii coboară pe ogor. Aici e vorba de sacralizarea celor pe care lipsurile și chinurile îi pot desprinde de cele lumești, îi pot ridica lângă îngeri. Este o lume de ființe vulnerate, care știu să accepte renunțarea. Grigore Vieru fuge de prozaism, de durerea inestetică, și arar versul său are mușcătura amară a unei dureri numite: *Iar buzele tale sunt, mamă,/ O rană tăcută, mereu,/ Mereu presurată cu țărna/ Mormântului tatălui meu (Buzele mamei).* Rar în poezia românească s-a putut auzi vocea unei iubiri filiale atât de epurată de cele

pământești. Critica literară românească a fost de acord că Grigore Vieru se impune și singularizează prin litaniile despre *muma* purificată prin dragostea acordată altora și printr-o nesfârșită suferință. Deși de obicei nu apar contextele sociale, ca la Octavian Goga, ele însă nu lipsesc complet: *Peste dealul de-aramă/ Curge soare-asfințit./ «Odihnește-te, mamă, –/ Pot rosti, în sfârșit. – Mai trăiește la mine./ Sfântul grai să-l ascult./ Albei tale lumine/ Închina-mă-voi mult»./ Ea se șterge cu mâna/ De sudoare și mit,/ Coperind cu țărâna/ Chipul ei ostenit (Mama la câmp).* În felul său discret, fără patetism, Grigore Vieru face din maica obosită imaginea patriei, a patriei mici din care face parte, dar mai ales a patriei mari, suferindă, din care lipsește. *Mamă, Tu ești patria mea!* exclamă poetul, într-o poezie manifest: *Creștetul tău / Vârful muntelui/ Acoperit de nea./ Ochii tăi –/Mări albastre./ Palmele tale –/ Arăturile noastre./ Respirația ta –/Nor/Din care curg ploi/ Peste câmp și oraș./ Inelul/ Din degetul tău –/ Cătare prin care ochesc./ În vrăjmaș./ Basmaua – / Steag./ Zvâcnind/ Ca inima.../ Mamă./ Tu ești patria mea! (Mamă tu ești).* Poetul imaginează un univers vegetal însuflețit în care păsările își invocă mamele, puii țipă după mama dispărută, iar un cuib se deplasează somnambul „pe marginea crengii și frunzei". Poezia lui Grigore Vieru este una a suferinței superioare, absolvitoare, care a lepădat gesturile de prisos. „Lacrima" este unul din motivele poeziei, lângă acela al suferinței purificatoare, prezentă direct și indirect peste tot. Dar poetul este capabil și de jocuri verbale, de răsucirea cuvintelor pentru efecte ludice. Pădure, verde pădure începe astfel: *Draga i-a fugit cu altu./ S-a ascuns în codru, Uuu!/ El a smuls pădurea toată./ Însă n-a găsit-o, nu.// El a smuls pădurea toată/ și s-o are începu.// Și-a arat pădurea toată../ Însă n-a găsit-o, nu.* Versurile pentru copii ale lui Grigore Vieru vin din vocația comunicării cu universul candorii. Iată cum e *Bunica*, descrisă de poet pentru copii: *Tot mai mică, tot mai mică:/ Cât o floare, o furnică,/ Cât o lacrimă sub soare.../ De ce oare, de ce oare?!.* Lumea „boabei și fărâmei", după o expresie a lui Tudor Arghezi, este capitală pentru Grigore Vieru, care se simte la locul lui printre vietăți și gâze, urși și pui, rândunici și băieței. Iată o poezie inventivă, despre ploaie, în care rostul didactic este ascuns sub jocul replicilor: *Boc-boc-boc!/ Ploaia în umbrelă bate:/ – Pot să intru?/ –Nu se poate!/. Boc-boc-boc!/ Ploaia în asfalturi bate: / Pot să intru? Nu se poate? / Boc-boc-boc! / Ploaia în câmpie bate:/ Pot să intru?/ – Da, se poate! (Boc-boc-boc).*

Grigore Vieru se dovedește capabil să schimbe registrele și atunci când scrie seria de cântece intitulate *Răzbunarea frumuseții*, unde sugestia și silențiozitatea sunt înlocuite cu adresa directă, cu poezia de idei, poezia manifest, patetică. Multe din aceste versuri au devenit populare prin intrarea în repertoriul orhestrelor de tineri adepți ai identității naționale pentru românii dintre Prut și Nistru. Este în ele vorba de „munții lătiniei", despre declarația „Eminescu să ne apere", „Eminescu să ne judece", sau despre mărturisirea ritoasă, ostentativă a poetului, „Sunt na-ți-o-na-list!", ca ripostă la teoriile care, minimalizând importanța etnicului minimalizau și campania pentru limba și grafia română în Basarabia.

O poezie deosebit de dramatică față de tonul obișnuit al liricii lui Grigore Vieru, sugerează convietuirea cu șerpii și primejdiile pe care le presupune: *Să cânte pot (credeau și șerpii./ I-am pus ca grave strune harpei/ Alăturea de coada poamei/ Și sfântul fir de păr al mamei./ Cu harpa stam sub mere coapte./ Ei blând cântau. Și-n neagra noapte/ Trecând prin codru singuratec./ Ei prinse-a șuiera sălbatec./ Săreau să-mi muște mâna, fața./ Să-i sugă cântecului viața./ Sunai a mamei păr sub cetini./ Veniră-n fugă atunci prietini./ Când mă trezisem ca din vise./ Văzui c-o strună-ncărunțise. (Harpa).*

Poezia lui Grigore Vieru are un ton și un univers propriu, obsesiile și sugestiile lui. Derutanta simplitate a mijloacelor ascunde sensuri grave. Poetul s-a prezentat adesea pe sine ca purtător al mărturisirii unei suferințe nespuse și a unei lacrimi imense, care a spălat sufletele chinuite ale concetățenilor săi. Poezia lui este expresia subtilă a acestei lacrimi enorme. Poetul nu vrea să fie mai mult decât un exponent, prezentându-se mereu cu decentă umilință. Reproducem în întregime poezia *Stare* care vorbește expresiv despre ce este Grigore Vieru, printre contemporanii lui:

Puternic nu sunt.
Nu pot fi de față
Cu sângele meu
Când este rănit.

Nu îndrăznesc
Să calc în picioare
Vipera care m-a încolțit.
Nu pot duce până la capăt

Nu pot până la capăt
Cântecul duce.
Scriind.
Parcă-aș ara cu o cruce.

Dorm iepurește și-mi pare
Că nu mai vin zorii.
Îngheț fără
Lâna albă-a ninsorii.

Tulbure. Doamne,
Mi-a rătăcit sufletul,
Tulbure și-mprăștiat,
Cocoșul de aur al cerului,
De l-aș găsi dimineața tăiat.

Puternic nu sunt
Nu pot o casă dura.
O cruce nu pot ciopli.
Cocorii se duc
Și nu-i pot opri.
Stelele cad
Și nu le pot la loc țintui.

Vremea ca viscolul te-acoperă –
Cum să te apăr,
Mamă: fluture fericit
Soare
În aceeași clipă
Răsărit și-asfințit?!

Grigore Vieru vrea să fie doar un exponent, purtător de lacrimă colectivă, dar locul lui în literele române rămâne bine individualizat, o dată cu al întregii lui generații.

Sentimentele stârnite de această curieră misionară sunt dovada autenticității ei.

MIHAI UNGHEANU

TABEL CRONOLOGIC

1935 *14 februarie.* În satul Pererita de pe malul stâng al Prutului, fostul județ Hotin, se naște Grigore Vieru în familia de plugari români a lui Pavel și Eudochia Vieru, născută Didic.

1950 Absolvă școala de 7 clase din satul natal.

1953 Termină școala medie din orășelul Lipcani. Ani desculți și flămânzi.

1957 Debutează editorial (fiind student) cu o plachetă de versuri pentru copii, *Alarma,* care este apreciată de critica literară drept un început de bun augur.

1958 Absolvă Institutul Pedagogic „Ion Creangă" din Chișinău, Facultatea de Filologie și Istorie. Din cauza lipsurilor materiale a fost nevoit să abandoneze, periodic, cursurile. Apare a doua culegere de versuri pentru copii, *Muzicuța.* Se angajează ca redactor la revista copiilor „Scânteia leninistă". În urma unui conflict cu superiorii, este nevoit să părăsească redacția.

1958 *8 iunie* Se căsătorește cu Raisa, profesoara de română, născută Nacu.

1960 Redactor la revista „Nistru", organ al Uniunii Scriitorilor.

1961 Referent la Uniunea Scriitorilor. La Editura Cartea Moldovenească îi apar două volume de versuri pentru copii: *Făt-Frumos, curcubelul* și *Bună ziua, fulgilor!*

16 iunie Se naște primul copil al familiei Grigore Vieru - Teodor, astăzi medic la București.

1963 Apar două cărți pentru copii: *Mulțumim pentru pace* (versuri) și *Făgurași* (versuri, povestiri și cântece).

1964 Revista „Nistru" publică poemul *Legământ,* dedicat poetului nepereche Mihai Eminescu

1965 Prefațat de Ion Druță, apare volumul *Poezii,* cu versuri pentru copii și pentru cititorii de toate vârstele, volum care primește Premiul republican al Comsomolului în domeniul literaturii pentru copii și tineret.

29 iunie I se naște al doilea copil, Călin, astăzi medic la Chișinău.

1967 La Editura Lumina i se tipărește culegerea pentru copii *Poezii de seama voastră.*

1968 Se produce o cotitură logică în destinul poetului, consemnată de volumul de versuri lirice *Numele tău,* cu o prefață de Ion Druță, care este apreciată de critica literară drept cea mai originală apariție poetică din ultimii ani. În chiar anul apariției devine obiect de studiu la cursurile universitare de literatură națională contemporană. Trei poeme din volum sunt intitulate: *Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Brâncuși,* iar alte două sunt închinate lui Nicolae Labiș și Marin Sorescu. Asemeni dedicații apar pentru prima oară în lirica basarabeană postbelică.

1969 Tipărește *Duminica cuvintelor* la Editura Lumina, cu ilustrații de Igor Vieru, o carte mult îndrăgită de copiii preșcolari, o carte care a devenit „obligatorie" în orice grădiniță de copii și în casele în care se aflau copii.

1970 Editura Pedagogică Lumina scoate de sub tipar *Abecedarul* școlar al cărui autori sunt Spiridon Vangheli, Grigore Vieru și pictorul Igor Vieru. S-a dat o luptă aprigă de aproape patru ani de zile pentru apariția lui, luptă în care s-a angajat și învățătorimea română, abecedarul fiind considerat de autorități naționalist.

Apare volumul selectiv de versuri pentru copii *Trei iezi.* Popularitatea poetului e în mare creștere, lucru care supără pe unii colegi de breaslă mai vârstnici. Aproape că nu era ședință de partid în care poetul să nu fi fost atacat de Emilian Bucov, cântăreț al „dezrobirii" Basarabiei de sub jugul burghezo-moșieresc român și de către Valentin Rosca. La numai câteva zile după apariție, volumul *Trei iezi,* în urma unui denunț, este retras din librării pentru poemul *Curcubeul* în care s-a găsit „ascuns" Tricolorul Românesc. Comitetul Central al Partidului Comunist al R.S.S. Moldovenești organizează o adunare a tuturor uniunilor de creație în care poetul este aspru criticat pentru „păcate" ideologice.

1971 Apare la Cartea Moldovenească, în colecția „Miorița", volumul *Versuri.*

1973 Grigore Vieru reușește totuși să treacă Prutul în cadrul unei delegații de scriitori sovietici. Participă la întâlnirea cu redactorii revistei „Secolul XX", Dan Hăulică, Ștefan Augustin Doinaș, Ioanichie Olteanu, Geo Șerban, Tatiana Nicolescu. Vizitează, la rugămintea sa, mănăstirile Putna, Voroneț, Sucevița, Dragomirna, Văratec. Se întoarce la Chișinău cu un sac de cărți. Mai târziu poetul face următoarea mărturisire: „Dacă visul unora a fost ori este să ajungă în Cosmos, eu viața întreagă am visat să trec Prutul".

1974 Zaharia Stancu îi face o invitație oficială din partea Uniunii Scriitorilor, căreia poetul îi dă curs. Vizitează împreună cu soția Transilvania, însoțit de poetul Radu Cârneci. Se întoarce la Chișinău cu doi saci de cărți.
Apare volumul de versuri lirice *Aproape* cu ilustrații colorate de Isau Cârmu.

1975 Uniunea Scriitorilor din România îi face o nouă invitație care ajunge la Chișinău ruptă în patru într-un plic închis... Aluzia era clară. Poetul se lasă păgubaș.
Scoate la Editura Lumina volumul *Un verde ne vede* pentru care i se acordă Premiul de Stat al Republicii Moldovenești.

1978 Prin apariția la Editura Junimea din Iași a volumului *Steaua de vineri,* cu o binecuvântare de Nichita Stănescu, este ruptă gheața tăcerii între scriitorii români de pe ambele maluri ale Prutului. Apar *Clopoțeii* - o culegere de cântece pentru copii de Iulia Țibulschi pe versuri de Grigore Vieru.

1979 Copiii de la grădiniță se bucură de o nouă apariție, de data aceasta cu un *Abecedar* pentru preșcolari, *Albinuța,* ingenios ilustrată de tânărul pictor Lica Sainciuc. În același an vede lumina tiparului culegerea de cântece pentru copii *Poftim de intrați* cu muzica celor mai de seamă compozitori pentru copiii din Basarabia, Ion Macovei, Iulia Țibulschi, Tudor Chiriac, Zlata Tcaci ș.a.

1980 *Fiindcă iubesc* - o nouă culegere de versuri lirice, bine primită de cititori și de critica literară.

1981 Apare la Editura Albatros din București, în colecția „Cele mai frumoase poezii", o selecție din lirica poetului sub numele *Izvorul și clipa,* cu o prefață de Marin Sorescu.

1982 Este lansat filmul muzical pentru copii *Maria Mirabela,* al eminentului regizor Ion Popescu Gopo. Autorul muzicii Eugen Doga, autorul textelor pentru cântece Grigore Vieru. Moare mama sa, Eudochia, la care poetul ținea atât de mult. Înmormântarea se face cu preot - lucru aproape neobișnuit în acele timpuri în lumea celor ce dețineau o cât de mică funcție.

1983 Apare la Editura Hiperion din Chișinău *Taina care mă apără.* Primele accente profund sociale în poemele *Un secol*

grăbit, Imn globului pământesc, Poetul, Un mut, care au o binefăcătoare priză la public.

1984 Poetul își adună cele mai frumoase poezii și cântece, medalioane, secvențe publicistice în volumul *Scrieri alese,* prefațat de cel mai de seamă critic și istoric literar al Basarabiei, Mihai Cimpoi. Versurile noi pe care poetul le-a inclus în *Scrieri alese (Ascultați, măi copii, Floarea soarelui, Despre fericire)* au în majoritatea lor un caracter social. Deaici încolo, artistul, obligat de condițiile social-politice, devine un poet tribun. Într-un interviu el mărturisește: „Eu sunt un poet liric, tragic, chiar prăpăstios. Abia aștept ca lucrurile să se reașeze, pentru a reveni la uneltele mele firești, la chemarea mea firească, la poezia lirică". În același an apare la Editura Hiperion o culegere de cântece pentru copii pe versurile lui Grigore Vieru, semnată de compozitoarea Iulia Țibulschi.

1985 Poetul împlinește 50 de ani. Dorește cu această ocazie să facă un spectacol literar-muzical în Palatul *Octombrie* (azi Palatul Național). Comitetul Central al P.C.M. refuză.
Poftim de intrați - o altă culegere de cântece pentru copii realizată de aproape toți compozitorii basarabeni care scriu pentru copii. Pentru prima oară Grigore Vieru se lansează și ca autor de melodii pentru copii.

1988 Apare în „Literatura și arta" primul text poetic postbelic tipărit în Basarabia cu litere latine; textul aparține lui Grigore Vieru. I se acordă cea mai prestigioasă distincție internațională în domeniul literaturii pentru copii: *Diploma de Onoare „Andersen".* În același an apare culegerea de cântece pentru copii *Ramule-neamule,* cu muzica Iuliei Țibulschi pe versuri de Grigore Vieru.

1990 Grigore Vieru este ales membru de onoare al Academiei Române.
Timpuri de redeșteptare și entuziasm național în Basarabia. Grigore Vieru, aflat pe linia întâi a bătăliei, își modifică formula poetică, din poet liric devine poet tribun.

Are loc Adunarea generală a Scriitorilor din Moldova, la care participă conducătorii R.S.S. Moldovenești, reprezentanți ai C.C. ai P.C. al U.R.S.S. Sub presiunea scriitorilor este schimbată în decurs de o zi și o noapte vechea conducere comunistă a Uniunii Scriitorilor. Discursul lui Grigore Vieru a jucat un rol important în acea istorică acțiune.

1991 Membru al Comisiei de Stat pentru problemele limbii. La Editura Orient-Occident din București apare volumul *Hristos nu are nici o vină,* cu o prefață de Carolina Ilica și o postfață de Dumitru M. Ion.

1992 Anul care a devenit un adevărat calvar pentru viața poetului. Candidează pentru alegerile de deputați în Parlamentul URSS din partea unui district din Chișinău. Cu alte cuvinte, este aruncat în chiar gura lupului - la întâlnirile preelectorale rusofonii (districtul era plin de străini) îl întâmpină cu huiduieli. Obosit și supăraat, poetul urcă într-o bună zi în tren și pleacă spre București să-și vadă prietenii. Ia pentru soțiile lor două perechi de mărgele de mărgăritar. La vama din Ungheni K.G.B.-ul, care era mereu pe urmele sale, îi înscenează o „întâmplare" oribilă. Mărgelele sunt confiscate, se întocmește un proces-verbal, poetul fiind amendat pentru... contrabandă. Presa rusofonă vuiește - bietele mărgele s-au preschimbat în gura nemernicilor străini în... 2 kg de... aur și 3 kg. de... argint. Aflat în prima linie a luptei pentru grafia latină, pentru oficializara limbii române ca limbă de Stat, poetul este amenințat cu moartea, este bătut cu pietre și scuipat în plină stradă; presa de expresie rusă din Basarabia, dar și ziarele centrale „Pravda" și „Izvestia" din Moscova, organe ale partidului comunist, îl atacă în termenii cei mai vehemenți. *Fascist, naționalist, bandit, extremist* - astfel este calificat deputatul poporului. Poetul le răspunde prin numeroase articole, poeme și cântece. Scrie, publică și rostește la mitinguri și în Marea Adunare Națională

13 strofe despre mancurti, Ridică-te Basarabie, Bre muscale, Inscriptie pe stâlpul portii, Sunt nationalist, O gură de aer, Glontele internationalist ș.a. Într-un timp foarte scurt cântece ca *Eminescu* (muzica: Ion Aldea Teodorovici), *Cântare scrisului latin* (muzica lui Petre Teodorovici), *Limba noastră cea română* (muzica lui Tudor Chiriac) devin un fel de imnuri naționale, ridicând masele la lupta pentru dezrobirea națională. De remarcat că în perioada postbelică *Limba Română* se cânta pentru prima oară în Basarabia pe numele ei adevărat. În școli copiii Basarabiei cântă piese închinate Divinității, limbii române, scrisului latin și plaiului natal. Din Chișinău se trimit la Kremlin telegrame, scrisori, în care se cere revocarea lui Grigore Vieru din Parlamentul unional. Activitatea poetului nemulțumește și pe renegații basarbeni. „Dreptate", organul comuniștilor din Basarabia, redactat de Valeriu Senic, critic literar și profesor universitar la catedra de filologie închină poetului pagini întregi ale sus numitei fituici numindu-l *gunoi, nemernic, un vândut românilor pe care-l așteaptă câte un mormânt în fiecare sat...*

Din păcate, în defăimarea poetului nu rămân în urmă, în aceeași perioadă, nici unii din „frații" din București care îl califică drept kaghebist, bolșevic, Beniuc al cazacilor... Cu alte cuvinte un vândut... rușilor. Anul calvarului îi aduce poetului, ca o compensație și două mari bucurii: Academia Română îi propune candidatura pentru *Premiul Nobel pentru pace,* iar la Electrecord apare discul de cântece *Răsai,* realizat împreună cu marii dispăruți Doina și Ion Aldea Teodorovici.

Casa de discuri din Moscova scoate discul *Cântece* de Anatol Chiriac pe versuri de Grigore Vieru.

1994 La Editura Scrisul românesc din Craiova apare volumul *Rugăciune pentru mama,* cu o prefață de Tudor Nedelcea. Apare *Doinatoriu* lui Tudor Chiriac - o tulburătoare creație muzicală, una dintre compozițiile fundamentale ale

muzicii basarabene, în care compozitorul reușește să ridice Doina la nivel de oratoriu. Majoritatea versurilor aparțin lui Grigore Vieru.

Aprilie. Anul nefast al venirii la putere a Partidului Agrarian. Se înlătură Imnul Național de stat *Deșteaptă-te, Române.* Este anunțat un concurs pentru un nou imn. Poetul Grigore Vieru publică în revista „Literatură și artă", în câteva nume la rând, următoarele: „Dreptatea istorică va blestema poeții și compozitorii care vor îndrăzni să ridice mâna asupra Imnului Național *Deșteaptă-te, Române,* cocoțându-se ei în locul strălucirii și necesității lui istorice". Concursul n-a mai avut loc.

1995 Cu ocazia împlinirii vârstei de 60 de ani este sărbătorit oficial la București, Iași și la Uniunea Scriitorilor din Chișinău.

În același an poetul este ales membru al Consiliului de administrație pentru Societatea Română de Radiodifuziune.

Apar două studii dedicate poetului: *Poet pe Golgota Basarabiei* semnat de Stelian Gruia, tipărit de Editura Eminescu și *Grigore Vieru* de Fănuș Băilești eanu la Editura Iriana. După cele două monografii se mai tipăresc două cărți dedicate lui Grigore Vieru: *Întoarcerea la izvoare* de Mihai Cimpoi (1985) și *Creația lui Grigore Vieru în școală* de Mihail Dolgan, apărute la Chișinău.

Culegeri din lirica și poezia sa pentru copii au apărut de-a lungul anilor în Franța, Rusia, Ucraina, Letonia, Lituania, Estonia, Georgia, Armenia, Macedonia, Bulgaria, Bielorusia, Tadjikistan, Azerbaidjan, Cârgâhstan și în alte țări.

1996 În Ziua Duminicii Mari poetul pune o piatră funerară comună (pentru mama și pentru el) pe mormântul mamei cu următoarele epitafe dăltuite de sculptorul Tudor Cataraga într-o piatră simplă de Cosăuți: *„Pierzând pe mama, îți rămâne Patria, dar nu mai ești copil"* (pentru mama), iar pentru sine: *„Sunt iarbă, mai simplu nu pot fi".* Sensul epitafului său poetul l-a explicat în felul următor

rudelor, elevilor și consătenilor adunați în cimitir: *„A fi simplu nu este o treabă ușoară. A fi simplu înseamnă să mori câte puțin în fiecare zi, în numele celor mulți, până când te preschimbi în iarbă. Iar mai simplu ca iarba ce poate fi?!"*

Se finisează un film documentar (scenariu Dumitru Olărescu, regizor Mircea Chistrugă, operator Andrei Calașnicov), despre viața și activitatea scriitoricească și obștească a poetului, în speranța că autoritățile de la Chișinău îi vor permite difuzarea.

Se dedică scriitorilor

Dumitru Radu Popescu, Mircea Radu Iacoban, Mircea Sântimbreanu și Romul Munteanu, care în timpuri încurcate și primejdioase mi-au editat în Țară primele cărți, dându-mi astfel o nouă naștere.

FĂGĂDUINDU-MĂ IUBIRII

LIRICE

(1968–1983)

Ca să pot muri liniștit,
pe mine Mie redă-mă.

EMINESCU

FĂPTURA MAMEI

Ușoară, maică, ușoară,
C-ai putea să mergi călcând
Pe semințele ce zboară
Între ceruri și pământ:

În priviri c-un fel de teamă,
Fericită totuși ești -
Iarba știe cum te cheamă,
Steaua știe ce gândești

CASA MEA

Tu mă iartă, o, mă iartă,
Casa mea de humă, tu,
Despre toate-am scris pe lume,
Numai despre tine nu.

Să-ți trag radio și lumină
Ți-am făgăduit cândva
Și că fi-vom împreună
Pieptul meu cât va sufla.

Dar prin alte case, iată,
Eu lumina o presor,
Alte case mă ascultă
Când vorbesc la difuzor.

Ți-am luat-o și pe mama
Și-ați rămas acuma, ia,
Vai, nici tu în rând cu lumea
Și nici orășancă ea.

Las' că vin eu cu bătrâna
Și neporu-ți o să-l iau
Care pe neprins de veste
Speria-va-ți bezna: „Hau!"

Și vei râde cu băiatul
Ca doi prunci prea mititei
Și vei plânge cu bâtrâna
De dor ca două femei.

Și vei tace lung cu mine
Cu văz tulbur și durut,
Casă văduvă și trisă
De pe margine de Prut.

ACASĂ

Toamnă târzie
la noi la Lipcani,
rece ca sfecla de zahăr.
Mă trezesc dimineața
cu toate lăicerele casei pe mine,

Ostenit de greul lor colorat.
„Mă temeam să nu-ti fie frig"
zice mama.

Vin rudele să mă vadă,
vorbesc în soaptă afară
ca la priveghi,
să nu-mi tulbure somnul
si tistuiesc pe cei mici
să fie cuminti.
Mă aplec să le sărut mâna,
ele și-o zmulg îndărăt:
„Nu trebuie..."
rusinându-se de pământul
de sub unghii și din
crăpăturile degetelor.
O, neamule, tu,
adunat grămăjoară,
ai putea să încapi
într-o singură icoană

DE LEAGĂN

Pentru Călin

Hai, puiu, nani-na,
Că mama te-a legăna,
Că mama te-a legăna,
Pe obraji, pe geana sa;
Pe un spic frumos de grâu
Și pe val adânc de râu,
Pe-amiros de măr, pe-o stea,
Pe-o crenguță de sasla;
Pe răsuflet cald de doină

Si pe tremur lin de horă,
Pe ram verde de stejar,
Pe coamă de armăsar;
Pe doi faguri dulci, mustoși,
Într-un clopot de strămoși,
Pe-amintirea lui bunicu,
Pe nesomnu lui tăticu,
Pe un vers de Eminescu,
Pe pământu ce-l iubescu,
Să-l iubești și tu așa,
Hai, puiu, nani-na.

LEGĂMÂNT

Lui Mihai Eminescu

Știu: cândva la miez de noapte,
Ori la răsărit de Soare,
Stinge-mi-s-ar ochii mie
Tot deasupra cărții Sale.

Am s-ajung atunce, poate,
La mijlocul ei aproape.
Ci să nu închideți cartea
Ca pe recele-mi pleoape.

S-o lăsați așa deschisă,
Ca băiatul meu ori fata
Să citească mai departe
Ce n-a dovedit nici tata.
Iar de n-au s-audă dânșii
Al străvechei slove bucium,
Așezați-mi-o ca pernă
Cu toții codrii ei în zbucium.

ÎN LIMBA TA

În aceeași limbă
Toată lumea plânge,
În aceeași limbă
Râde un pământ.
Ci doar în limba ta
Durerea poți s-o mângâi,
Iar bucuria
S-o preschimbi în cânt.

În limba ta
Ți-e dor de mama,
Și vinul e mai vin,
Și prânzul e mai prânz,
Și doar în limba ta
Poți râde singur,
Și doar în limba ta
Te poți opri din plâns.

Iar când nu poți
Nici plânge și nici râde,
Când nu poți mângâia
Și nici cânta,
Cu-al tău pământ,
Cu cerul tău în față,
Tu taci atunce
Tot în limba ta.

* * *

Morții sunt
Ca niște copii.
Trebuie să-i strigi

Seara acasă.
Să-i scalzi
Înainte de somn.
Să le închizi ochii,
Să le săruți fruntea.
Trebuie să veghezi
Să nu cadă
Din leagănul de lut.
Lăsați morții
Să doarmă în pace
Lângă roza cea albă-a
Izvorului,
Sub cerul de frunze
Al pomului.
Morții sunt
Ca niște copii
Și fiecare
Își are morții lui

LACRIMA

Acest chip de zeu trist clar
Lacrima
Acest greier de cleștar
Lacrima
Acest creier gânditor
Lacrima
Acest Soare arzător
Lacrima
Acest lanț crescut în os
Lacrima
Acest glonte mânios
Lacrima

Acest iepure, ah, plâns
Lacrima
În a genei umbră-ascuns
Lacrima
Acest nu cu paloș lat
Lacrima
Ci cu inima-mpărat
Lacrima
Acest deal de sare greu
Lacrima
Acest clopot, acest zeu
Lacrima

IZVORUL

Lui Dumitru Blajin

S-au micșorat alunii.
Cineva sus pe coastă
Spăla fața Lunii
Cu lacrima noastră.

Ah, idee măreață,
Îmbătrâni-vei și tu!
Toate se schimbă în viață,
Numai izvorul nu.
veșnic tânăr și bun,
Sună sub dealuri străbune.
„Bună seara", îi spun,
„Bună ziua", îmi spune.

IZVOARE

Izvoare -
Limpezi zăvoare!
Sufletul mamei
De voi străjuit.

Izvoare -
Săbii sub floare!
Loc vă ajunge
Pe-al vostru pământ.

PATRIA

Piatra asta e o pâine caldă.
Vântul ăsta e un vin domnesc.
Și pelinul - busuioc sălbatic

Vine ziua aurindu-mi pâinea.
Vine seara aromindu-mi vinul.
Vine mama îndulcindu-mi gândul

FORMULAR

- Numele și prenumele ?
- Eu.

- Anul de naștere?
- Cel mai tânăr an:

Când se iubeau
părinții mei.

- Originea?
- Ar și samăn
Dealul acel din preajma codrilor.
Știu toate doinele.

- Profesiunea?
- Ostenesc în ocna cuvintelor.

- Părinții?
- Am numai mamă.

- Numele mamei?
- Mama.

- Ocupația ei?
- Așteaptă.

- Ai fost supus
judecății vreodată?
- Am stat niște ani închis:
în sine.
- Rubedenii peste hotare ai?
- Da. Pe tata. Îngropat
în pământ străin. Anul 1945.

OCHEANUL

Când eram mic
Cineva îmi dădu un ochean.

Cu el
Toate
Eu le măream.

Măream fărâma de azimă
În patruzeci si șapte,
Până când
Puteam să rup din ea
Jumătate.

Măream si adânceam
Valurile Prutului,
Până când
Mă temeam să intru în ele.

Măream pe „cartinici",
Oameni cu mustăți,
Până când vedeam grădina
Umplându-se ca de spice
De mustața lor.

Măream vorbele
Până când sunau
Ca un clopot bisericesc.
Măream tăcerea
Până când în căpița de paie
Auzeam cum respiră spionii.
Nu știu cum și de unde
Băiatul meu
A scos ieri
Acea jucărie veche.
Azi dimineță
Am sfărâmat ocheanul.

ABECEDAR

Lui Liviu Damian

Când eram mic,
mă jucam în cuvinte.
Jucam prost –
am pierdut aproape
toate cuvintele.
– N-aveam de la cine
lua altele.
Tata era luat
și dus departe.
Mama tăcea.
Acum încep
să învăț din nou cuvintele.
Vai, la vârsta mea
ce greu e să le-nveți!
Până când spun *mamă*
îmi crește mare feciorul,
până când spun *tată*
îmi albește capul.
N-am timp de pierdut,
mă silesc să le-nvăț,
măcar pe cele mai sfinte.
Încep să fac cântece
cu numai două cuvinte.

AUTOBIOGRAFICĂ

Mama mea viața-ntreagă
A trăit fără bărbat.
Singuri prea eram în casă
Ploi cu grindină când bat.

Mama mea viața-ntreagă,
Stând la masă, ea și eu,
Se așează între mine
Și-ntre Unul Dumnezeu.

Oh, și crede-așa într-însul,
Că-n albastru văzul ei
Chipul lui de pe icoană
Se străvede sub scântei.

Și eu țin atât la mama,
Că nicicând nu îndrăznesc
Dumnezeul din privire
Să mă vâr să-l mâzgălesc.

DE UNDE

De unde știi, mamă,
Cum arătai tânără,
Când nu ți-ai întipărit
Pe nici o poză chipul;
Când nu te-ai uitat
În oglindă nicicând;
Când apa
Peste care te aplecai
Era plină mereu de cămăși;
Când a zilei oglindă
Zăcea bucăți la pământ
Sub furtuna de foc
A războiului:

Când pe ochii copiilor tăi
Scrumul secetei se așternuse,
Umbrele foamei,
Când geamul
La care-așteptai
Era mamă, cernit
De jalea ochilor tăi,
De singurătate.

BUZELE MAMEI

Iar buzele tale sunt, mamă
O rană tăcută, mereu,
Mereu presurată cu țărna
Mormântului tatălui meu.

O, buzele ce sărutară
Al tatei mormânt
Mai mult ca pe dânsul,
Pre tata-n
Puținii lui ani pre pământ.

Acuma când nu te poți, mamă,
De sărea din șale pleca,
Cine ridică mormântul
Spre gura uscată a ta?!

MÂINILE MAMEI

Când m-am născut, pe frunte eu
Aveam coroană-mpărătească:
A mamei mână părintească,
A mamei mână părintească.

Duios, o, mâna ei întâi
Cu mâna dragei mele fete
S-au întâlnit la mine-n plete,
S-au întâlnit la mine-n plete.

Copii am. Dar și-acum când
Vin zorii noaptea s-o destrame,
Găsesc pe frunte mâna mamei
Găsesc pe frunte mâna mamei.

O, mâna ei, o, mâna ei,
O, mâna ei, ca ramul vestед,
A-mbătrânit la mine-n creștet.
A-mbătrânit la mine-n creștet.

PĂRUL MAMEI

Câte case ai uns tu, mamă,
Cu var și cu lut!
Albește în părul tău, mamă,
Varul acel de demult

Cât am plâns eu
Strâns în al foamei cleşte!
Stăteai noaptea ca la priveghi.
În părul tău, mamă, albeşte
Sarea lacrimilor cele vechi.
Seara eu îţi probozesc nepotul
Că ţi se urcă în cap şi-i rău.
Dar el se mută la tine cu totul
Şi plânge tot
În părul tău.

NOPŢILE MAMEI

Te chinuie nesomnul,
Durerea în oase.
Ai aprinde lumina
Şi-ai coase.
Dar dorm
Doamna şi domnul.

Un glas tămăduitor
Te cheamă
În sat
Lângă grijile humii.
Ieşi la balcon cu teamă
Ca la marginea lumii.
Aduni până-n zori,
În pârg,
Spice de nehodină.
Lumini pe târg:
Miriste străină.

TĂCEREA MAMEI

Tăcută
Esti, draga mea mamă.
Tăcută.

Ca mierla
Ce-nhamă, deshamă,
Ca mierla.

Ca frunza
Când merge la coasă,
Ca frunza.

Ca iarba
Când șade la masă,
Ca iarba.

Ca steaua
La moară când duce,
Ca steaua.

Ca piatrra
Ce-aminte-și aduce,
Ca piatra.

CUVÂNTUL MAMA

Pruncii îl zuruie.
Bătrânii îl visează.
Bolnavii îl șoptesc.

Munții îl gândesc.
Fricoșii îl strigă
Orfanii îl lacrimă.
Răniții îl cheamă.
Iar ceilalți îl uită.
O, Mamă! O, Mamă!

STEAUA MAMEI

– Pe fag dulce-amărât
Arde, mamă, alba-ți stea,
Te uitași la ea atât
Încât semeni azi cu ea.

Ziua, noaptea, la apus,
Ardeți către tot ce-i sfânt,
Luminând pe rând de sus
Fața cestui vechi pământ.

– Ardem. Căci în lung și-n lat
Nu-i mai tragic nenoroc:
Stea cu foc înstrăinat
Și durere fără loc.

TRANSPLANTARE

Trebuia
să mi se pună în piept
altă inimă.
Altfel

urma să pier.
Mi-a dat inima ei
mama.
Dar tot
mă mai doare.
Mai ales, când arde pământul
de sete de ploaie.
Mai ales, când nu se întoarce
tata de la războaie.
Mai ales, când plec
prin străini
și nu scriu cu lunile acasă.
Mai ales, în amurg,
când soarele
după dealuri se lasă,
mă doare.
Asemeni dureri
n-am avut niciodată
Dar nici asemeni
răbdare.

MICA BALADĂ

Lui Marin Sorescu

Pe mine
mă iubeau toate femeile.
Mă simțeam puternic și sigur.
Ca Meșterul Manole,
am cutezat
să ridic o construcție

care să dăinuie veșnic.
Am început lucrul
și le-am chemat la mine
pe toate;
Pe Maria, pe Ana,
Pe Alexandra, pe Ioana...
Care va ajunge întâi,
Pe-aceea-n perete o voi zidi
Dar din toate femeile
A venit una singură:
Mama.
- Tu nu m-ai strigat,
Fiule?!

GHICITOARE FĂRĂ SFÂRȘIT

Ce izvor
Se ia după om?
Glasul mamei.

Ce e dulce
Și nu se aduce?
Buzele mamei.

Care spice cresc
Cu vârful în jos?
Brațele mamei.

Care stele pe cer
Cad amândouă odată?
Ochii mamei.

Ce se ară
Cu lacrima?
Chipul mamei.

Ce este nemărginit
Și nu calcă iarbă străină?
Sufletul mamei.

MAMĂ, TU EȘTI...

Mamă,
Tu ești patria mea!
Creștetul tău -
Vârful muntelui
Acoperit de nea.
Ochii tăi -
Mări albastre.
Palmele tale -
Arăturile noastre.
Respirația ta -
Nor
Din care curg ploi
Peste câmp și oraș.
Inelul
Din degetul tău -
Cătare
Prin care ochesc.
În vrăjmaș.
Basmaua -

Steag,
Zvâcnind
Ca inima...
Mamă,
Tu esti patria mea!

PĂSTREZ ÎN SUFLET

Trandafir, tăiat dulce
De mâna femeii.
Steaua căzândă
de cine-i tăiată?!
Un fum răcoros
a ceea ce arde în adânc
este izvorul din iarbă,
un limpede fum.
Păstrez în suflet chipul
pe care nu-l văzum.

INIMA TA

Roua rourată,
care nu se gată!
Trandafir de purpur
La mijloc de noapte,
Ocrotit de numai
Tânărul tău lapte.

CE TÂNĂRĂ EȘTI!

Curând
Va răsări soarele
Gol, rourat.
Spice l-or înveli,
Ramuri l-or coperi.

Curând
Va asfinți soarele
Și va avea îndureratul
Meu chip.
Ape îl vor sorbi,
Pământul l-o coperi.

CREANGĂ DE MĂR

Te-ai dezbrăcat de noapte
ca de cămașă,
ah, creangă de măr!

Tremură degetele vântului
Pe sânii tari
ai merelor tale.

Pe aer culcată,
Cu plete umede, verzi,
Numai mireasmă

ei, trunchiului, zmulge-te-ar
și-n pădure duce-te-ar,
ah, creangă de măr!

IEȘI, SOARE, IEȘI

Ah, din cămașa ta
Foșnind ca frunzarele
Trupul tău gol ieșea
Ca din nouri soarele.
Ieși soare, ieși
Că ți-oi da cireși!...

Erai umedă ca un culbec,
Frumoasă și umbra-ți era,
Încât vroiam să mă plec
Să-i spun la ureche ceva.
Melc-melc,
Codobelc!...

VREAU SĂ TE VĂD

- Vreau să te văd, femeie,
Sau vino să mă vezi,
Mi-e dor de iarba crudă
A ochilor tăi verzi;

De-a tale negre gene
Ce tremură ușor
Ca aburul de ploaie
Deasupra codrilor.

- Vreau să te văd, bărbate,
Sau vino să mă vezi,

E timpul coasei, iată
În ochii mei cei verzi

Coseşte, hai - ca iarba,
Cu rouă şi cu stea,
Mai deasă şi mai verde
Să crească-n urma ta.

O CEAŢĂ CALDĂ

Unde sunt frunzele
hrănite cu sângele
dragostei noastre?!
Unde e sângele
hrănit cu verdele
frunzelor tinere?!

Şi apele unde sunt
Limpezi de sufletul nostru?!
Şi sufletul unde e
Limpezit de tremurul de ape?!

Unde e pasărea
trezită în zori
de şoaptele dragostei noastre?!
Unde e dragostea noastră
trezită în zori
de-al păsării cântec?

O ceaţă caldă cu frunze
alunecă printre arbori

și eu de ea mă lipesc, iubito,
precum atunci, precum atunci -
de făptura ta somnoroasă.

A, IUBITE, A

- A, iubite, a,
Mai spune-mi ceva,
Că mi-i drag să-mi spui
Ce nu știu, drag pui,
Că mi-i drag să-ascult
De dragoste mult,
Haide, spune-mi cum se
Iubesc păsările.

- O, iubito, o
Cred că tot ca noi.
Copacii bătrâni
Acasă rămân
Ca niște bunici
Cu puii cei mici
Care-n brațe-i leagănă
Până-i frunza galbenă.
P-urmă bat vântoasele,
Și nu-i nici o pasăre,
P-urmă le cad foile,
Se-nvelesc cu ploile.
P-urmă li dor crengile
Și n-au ce să legene.

PĂDURE, VERDE PĂDURE

Draga i-a fugit cu altul.
S-a ascuns în codru. Uuu!
El a smuls pădurea toată,
Însă n-a găsit-o, nu.

El a smuls pădurea toată
Si s-o are începu.
Și-a arat pădurea toată...
Însă n-a găsit-o, nu.

Semănă pădurea toată,
Din grâu pâine a gătit
Și-o corabie-și cioplise
Din stejarul prăvălit.

Și-o corabie-și cioplise
Și-n amurgul greu, de stânci,
A plecat pe mări, s-o uite,
Clătinat de ape-adânci

A plecat pe mări, s-o uite -
Dar sub lună, dar sub stea,
Răsărea la loc pădurea,
Iar corabia-nfrunzea.

JOC DE FAMILIE

Duminică dimineață
Copiii noștri amândoi

Se urcă în pat
Între noi...
Ne scot de pe degete
Palidele inele,
Le duc la ochi
Și se uită la mama și tata
Prin ele.
O, golul rotund al inelelor
Se umple atunci
De văzul copiilor luminos.
Și-n toată lumea
Nu există joc mai frumos

ONOMASTICĂ

Veniseră oaspeții toți.
În jurul mesei
Ne-nghesuim cu toții
Și mai facem un loc
Între mine și tine.
Tu mereu țineai capul
Aplecat spre umărul meu
Și părul tău lung și superb
Curgea negru-ntre noi
Asemeni unei cascade.
Și nu mai era loc
Pentru mama,
Nu mai era loc.

CÂND

Când am să mor,
să mă îngropi
în lumina ochilor tăi.
Lumea
venită la mormântul meu
va sta îngenuncheată
în fața ta mereu.
Ca nimeni
să nu-mi joace pe mormânt,
să nu fiu, ca strămoșii, pus
sub ierburi și pământ-
îngroapă-mă-n lumina
ochilor tăi,
femeie de pe urmă,
femeia mea dintâi.

CÂNTEC DE LEAGĂN PENTRU MAMA

Dormi-adormi, măicuță dragă,
Dorm nepoții tăi de fragă,
Dorm și blidele spălate,
Dorm și rufele curate.
Dorm trudite-a scării trepte
Lângă cuibul meu de pietre,
Doarme-n tihnă greierușu-n
Clopoțelul de la ușă,
Doarme casa ta bătrână,
Doarme via sub țărână,
Dormi! Prin vis - pe val de mare
Să te vezi copilă mare,
Lângă-un ciob și o cordică

Să te vezi copilă mică,
Să te vezi și mai nainte:
Când erai cum nu ții minte.
Dormi, măicuța mea albită,
Dormi, măicuța mea iubită!

MAMA ÎN CASA NOASTRĂ

Ne supărăm pe ea
Că nu vede bine
Atunci când
Strică paharul
De cristal.

Ne supărăm pe ea
Că nu vede bine
Atunci când în loc de pâine smolită
Pâine albă ne-aduce.

Ne supărăm pe ea
Că umblă încet
Atunci când

Ne face curat prin casă
Si oaspetii trebuie
Să vină.

Ne bucurăm
Că nu vede bine,
Atunci când
Ne sărutăm soațele tinere.

Ne bucurăm
Că n-aude bine,

Atunci când
Ne spunem cuvinte
De dragoste.

Ne bucurăm
Că pe scări se urcă încet,
Atunci când
Nu mai putem să ne smulgem
Din îmbrățișările
Mai dulci ca poamele.

Oh, mamele noastre,
Mamele!

CUTREMUR

Mama intră-n mare.
Asfințire lină.
Sfintei mari întinderi
Cuvios se-nchină.

Alb împrăștiate
Pletele-i pe valuri
Coperă, o, marea...
Pruncii fug pe maluri.

În afund nurora
Cu închise pleoape,
Ca o stea prelungă,
Șerpuie sub ape.

O, dar ce cutremur
Când pe valuri urcă
Și cu părul mamei
Părul ei se-ncurcă!

ACEASTĂ RAMURĂ

Lui Nichita Stănescu

Mai mult, frumoaso,
Ce-aș putea să-ți cer –
Ce-mi dărui tu puțin e ?!
O, dacă-s pasăre,
Sub cer
Suflarea ta mă ține!

Iar părul tău înrourat
Ca busuiocul
Sfințește aerul de sus
În care-mi strig norocul.

Ca frunzele din cer
Cobor
Genele tale, sfânto,
Sărutând pasărea în zbor
Și locul unde cântă.

Valuri - valuri, glasul tău
Pururi vântul mi-l aduce
Și-mi presur rana cu pământ:
Cu-a tale urme dulce.

PRIN MINE, UN CÂNTEC

„Mare e moartea..."
RILKE

Mare ești, moarte,
Dar singură, tu.
Eu am vatră unde iubi,
Tu nu, tu nu.

Ce dulce este pe câmp
A ciocârliei umbră,
Ce verzi sunt pomii prin care
Melcii stelelor umblă!

Ce dulce-i femeia
Care-mi născu!

Prin mine un cântec de dor
A trecut chiar acu.
Eu am țară unde să mor,
Tu nu, tu nu.

MOTIV POPULAR UCRAINEAN

Nu mai e măicuța...
Frunzele cobor.
Singurei, copiii
Nu mai pot de dor.

Si-au pornit să cate
Un zugrăvitor,
Care să le-ntoarcă
Pe măicuța lor.

Mari zugravi din lume
Iată c-au venit
Și pe albul casei
O au zugrăvit.

I-au scris ochii, fața,
Părul însurit.
Numai vorba mamei
Nu au zugrăvit.

SPRE CHIPUL TĂU

Departe nu alerg ca râul,
Că cine uită se destramă.

Cu roua spicului sub pleoape
Mă-ntorc spre ce mi-e sfânt și-aproape:

Spre chipul tău de aur, mamă,
Și-mi curge sufletul ca grâul.

PASĂREA

Când s-a întors
La puii ei cu hrana,
Găsise cuibul gol
Și amuțit.
I-a căutat
Până-i albise pana,
Pân' când în cioc
Semința a-ncolțit.

POEM

Există o pasăre singură,
există o pasăre
care cântă sus până când
mamă devine și piere.

Există niște pui singuratici,
există, o, niște pui
care țipă sus până când
mama le-nvie.

Există un cuib somnambul,
există un cuib
care umblă noaptea
pe marginea crengii și frunzei.

Există o iarbă ce-ajunge la cuib,
există o limpede iarbă

cu ea copiii și pasărea-mumă
se spală pe ochi dimineața.

CÂND TE ÎNTORCI

Când te întorci,
iubireo,
adu-mi privighetoarea
făgăduită.
Dar adu-mi-o împreună
cu ramura
pe care cântă.
Prea repede nu veni -
pasărea vei stârni.
Prea încet nu păși -
frunza va gălbeni.

POEM ÎN MUNȚI

„Caut apa
în care te-ai oglindit"
Ion Mircea

La munte izvorul
Din cer izvorăște.
Ca sufletul mamei,
Ca sfântul ei grai
În care te văd

Fără de moarte.
Acolo, iubito,
Cetina leagănă
Mireasma pletelor tale.
Dulcea suflare a lor
Apropie cerul de oameni,
Și eu în
Adâncu-i cel rodnic
Ca-n lumina ochilor tăi
Fără de moarte mă văd.

E-O LINIȘTE IUBIREA?

E-o liniște iubirea?
Mi-s pletele albite.
Și tulbure mi-e somnul
Ca între două pite.

Nu știu: răsare iarba,
Mai curg pe văi izvoare?!
Departe ești de mine
Cum Luna e de Soare.

Pier stele neatinse.
Noi stele se vor naște.
Am cunoscut durerea,
Nu am ce mai cunoaște.

ALT CÂNTEC

Pe alta, nu pe tine
Se cade să cuprind -
Tu brațele-mi legasesi
Cu-al mamei păr de-argint,

Ce l-ai tăiat în noapte
La ora de mister
Cu lama unei stele
Desprinse de pe cer.

Mai plouă sus în ceruri
Și ninge pre pământ,
Nu sunt atât de tânăr,
dar nici bătrân nu sânt.

Încerc să rup strânsoarea -
Îmi cade brațul slab...
Și părul ce mă curmă
Se face tot mai alb.

VÂNTU-N CARE ZBOR

Vântu-n care zbor, vânt cald,
Încă n-a venit.

Apa-n care eu mă scald
Încă n-a venit.

Cântu-n care-mbătrânesc
Încă n-a venit.

Sufletul care-l iubesc
Încă n-a venit.

MAI BINE

Mai bine mă cunoaște
Cea care ură-mi poartă.
Ea știe când și unde
M-am îndreptat din poartă;
Prin care munți voi trece
Și peste care ape,
Ce țin ascuns sub frunte,
Ce tăinui sub pleoape.
Nici tu care mă-nlănțui
Cu brațele, iubito,
Căzând cu dor la pieptu-mi
Ca lacrima, topită;
Nici moartea, că e moarte,
Și cântă-adânc în mine,
Nici ea chiar nu mă știe
Așa de-ntreg și bine.

*
* *

Gândindu-mă la tine, la chipul tău,
Am visat-o pe soră-mea,
Binecuvântând din depărtări prutene

Reazemul de taină care-mi ești,
Iubirea-mi pentru frumusețea ta.
Eu știu, mi-a spus, că-ți e mai drag
Lujerul
Acela de femeie... Dar nu mă supăr.

SUS

Lui Vasile Levitchi

În munții cu brazi
Alb răsărit
Orice necaz
M-a părăsit.

Am văzut vesnicia -
Era singură.
Tăcută
Ca laptele mamei.

ÎNTREGUL CER

Ferice de tine, cartofule, -
de întregul pământ
ești îmbrățișat!

Ferice de tine, mărule -
de aerul întreg
tu ești înconjurat!

Se mulțumește omul
cu o bucată de pământ,
dar o bucată de cer
cum să-ți ajungă?!

VERSURI ALBE

Nu poți să smulgi din aer
Al mierlei cântec spus.
De vorba mamei gura-mi
S-o depărtezi nu poți.

Nu poți din ape smulge
Un soare oglindit.
De mine chipul mamei
Să îl desparți nu poți

*
* *

Tu îmbrăcată mireasă,
Eu îmbrăcat în cuvânt.
Sângele lui, al eroului,
Înveșmântat în vânt.
Pomul îngrădit cu mireasmă.
Sufletul mamei - cu niște cocori.

Atât de fără
Apărare cu toții!

Și totuși,
Pe stâncile zilei,
Biruitori!

DREAPTA LAUDĂ

Sus ramura bradului,
Jos creanga mărului:
Două brațe
Veșnic spre mine întinse.
Sus steaua,
Jos pâinea:
Doi ochi veșnic deschiși
Ca ochii tăi, mamă.

DAR TU

Pe câmpul cu
pomi ciudați de tabac
tăcută înaintezi.
Limbi verzi ca de șerpi uriași
ființa ta înconjoară.
Dar tu înaintezi.
Nu mai vine, mamă,
nimeni din urmă,
afară de pâinea ta
învelită-n ștergar
și cerul, din spate,
eliberat
de frunzele mari.

Doamne,
cât cer
deasupra unei singure
pâini!

CÂND SUNT EU LÂNGĂ MAMA

Când sunt eu lângă mama,
somnul ei pe deal e adânc,
în rănile palmelor ei ciocârlia
poate să-şi lase ouăle.

Ai, ai,
umbra păsării-n amiază
palma mamei bandajează!

Când sunt eu lângă ea,
mama doarme cu capul
pe tremurul frunzei de poamă.
Fierbintea ei respiraţie
roteşte pe cer Soarele, Luna.

Ai, ai,
s-a lipit de ceruri Luna
ca obrazul de muma!

Un fulger în noapte
A luminat chipul mamei
Și fața pâinii,
Aflată pe masă.
Se rugau parcă-amândouă.
Dormeam cu toții adânc
Cu fața în jos.
Treze erau numai ele,
Cu ochii la ploaia cu piatră.

ACASĂ. 1968

Matinale secunde
Picură, cling-cling,
Pe coasele dezumbririi.
Zorii de frunte
Sarea îmi ling,
Cea a iubirii.

Zvârlugi de lumină
Pe lacrima apei, pe râu.
Pașii de frunză ai mamei.
Dimineață. Puțină
Ca o mână de grâu
În zilele foamei.

O, MAMĂ

Lui Ion Ungureanu

A venit primăvara.
Umbra sufletului tău
Pe setea inimii mele
În chip de ploaie albastră
Coboară

Vreme trece, vreme vine...

A venit vara,
Umbra sufletului tău
Pe tremurul inimiii mele
În chip de spice de aur
Se-apleacă.

Vreme trece, vreme vine...

A venit toamna,
Umbra sufletului tău
Pe tremurul inimii mele
În chip de măr roșu
Se clatină.

Vreme trece, vreme vine...

M-A STRIGAT CINEVA ?

Totul e îndoielnic -
Chiar și ochii acei
Poate nu-s ai iubitei,
Poate-ai altei femei.

Totul e îndoielnic -
Chiar și rana.
Poate că nu o port eu,
Poate că mama.

Totul e îndoielnic -
Chiar și izvorul.
Poate că nu el se-aude,
Poate că dorul.

NICI O STEA

Nici o stea nu este săracă
Atâta timp cât se vede.
Nici un neam - nevoiaș,
Cât are un cântec, un grai.

Să ai un lăcaș propriu,
Un grai al tău, din adânc,
O, memorie proprie -
Iată ce este Patria.

Hei! Ce cauți acolo sus?!
Bocancul spaimei cerul a spart.
Pământ bun, negru,
Alunecă dus de șuvoaie.

Mulțumește mamei!
Câtă vreme rămân
Mamele jos pe pământ,
Nici o țară nu este săracă.

Ah, tot mai liniștit mi-e verbul
Și dragostea și-a mea viață.
Ca floarea pomului pe apă
Îmi curge somnul lin pe față.
Arată-mi-se-n vis un cântec,
Îl cânt cum cântă numai dorul:
„Ia-mi lacrima, dar ochii lasă-mi,
Ia apa, dar să-mi lași izvorul".
„Esti trist, te pregătești de iarnă?"
Iubita parcă mă întreabă,
Iar eu, senin, răspundu-i parcă:
„Mă pregătesc de flori și iarbă".

IUBITO

Ceea ce, neauzit,
Din ramură cade
Sunt frunzele noastre.
Dar mărul?
Mărul de aur?

Ceea ce, îndepărtat,
Sună în cântec
Sunt cuvintele noastre.
Dar cântecul?
Sărbătorile lui?

Ceea ce, clar,
Spre mare aleargă
Sunt izvoarele noastre.

Dar marea?
Întinsul ei liber?

Al cui e cerul,
Linistea lui?
Când stelele care cad
Sunt stelele noastre.
De jale căzând.

Spartă zace oglinda
Zilelor în care
Uluit descopeream
Chipul tău fără seamăn,
Dragostea.

Sunt ochii mei si-ai tăi
Cei care trist acum
Spre tăcere se-nchid
Tăcere
Căzând pe tăcere se-aude.

Iubito!

DE-ACUM

De-acum aș putea
Si fără picioare trăi,
Da, fără de ele -
La cine vroiam să ajung
Am ajuns.

Si fără de ochi,
Da, fără de ei,
Aș putea să trăiesc -
Pe cine vroiam să văd
Am văzut.

Și fără de mâini
Aș putea să trăiesc,
Da, fără de ele -
Pe cine vroiam să cuprind
Am cuprins
De-acum și singur, iubito,
Ca o pată de sânge pe lespezi,
Ca o stea ce cade-n neant,
Ca un vultur pe munți, -
Da, singur
Aș putea să trăiesc.

CÂNTEC DE DRAGOSTE

Ai pescuit
soarele meu în zori
și i-ai scos
icrele roșii.

Ai pescuit
dealul meu
și i-ai scos
icrele negre.

În jurul
cântecului ei

se coace pâinea privighetorii:
rumenă roză.

Iar tu
cu-nnegurare asculți
glasul ei rourat
și cântecul meu:
„Ferice de cel
care se mulțumește
c-o pâine
muiată-n uleiul liniștii!"

AM RUPT ACEST TRANDAFIR

Rostesc cuvinte
Ca să iau aer.
Adorm,
Ca să nu mai știu.

Tai pâine,
S-o bucur pe mama.
Ascult mierla,
Ca să nu mint.

Mă uit la tei,
Ca să nu uit.
Am rupt acest
trandafir. De ce?

HARFA

Să cânte pot (credeam) chiar serpii.
I-am pus ca grave strune harpei
Alăturea de coarda poamei
Si sfântul fir de păr al mamei.
Cu harpa stam sub mere coapte.
Ei blând cântau. Ci-n neagra noapte,
Trecând prin codru, singuratec,
Au prins a șuiera sălbatec,
Săreau să-mi muște mâna, fața,
Să-i sugă cântecului viața.
Sunai al mamei păr sub cetini,
Veniră-n fugă-atunci prieteni.
Când mă trezisem ca din vise,
Văzui c-o strună-ncăruntise.

CĂMĂȘILE

A fost război.
Ecoul lui
Și-acum mai este viu.
Cămăși mai vechi, mai noi –
Amară amintire de la fiu.

De cât au fost, ah,
La izvor spălate
S-a ros de-acum uzorul
Si, alb, bumbacul
S-a rărit în spate
Si nu le-a îmbrăcat de mult
Feciorul.

Cămăsi mai vechi, mai noi -
A fost război.
Ci maica lui
De ani prea lungi de-a rândul
Tot vine la izvoare:
Ea si gândul:
Si iar luând cămășile în poală,
De cum ajunge sâmbăta,
Le spală.
Căci mâine
Fac băieții horă-n sat,
Si fete multe-s:
Câte-n flori albine.
Si-atunci băiatul ei cel drag băiat,
Cu ce se-mbracă, bunul,
Dacă vine?

ȘI PÂINEA

Și pâinea e o fericire.
Am văzut văduve tinere
După război
Dormind sub focul amiezii
În câmp
Cu obrazul lipit
De fața smolită a pâinii,
Ca lângă bărbat.
Da, și pâinea e o fericire.
Am văzut văduve tinere
După război

Venind de la câmp
Cu pâinea-n șervet neatinsă,
Ca să nu fie singure.

* * *

Cămașa ta e la fel
Cu cea a soldatului,
Ah, firule de iarbă!
Cum de nu bocănești pământul cu talpa
Și tu,
Cum de n-ai fi tu general
Fiind la fel îmbrăcat
Ca soldatul?
Cum de-ți păstrezi mirosul
Frumosul tău miros de iarbă?
Cum de nu miroși
A bocanc, bunăoară,
A bocanc mărșăluind?
- Încotro, soldățeilor verzi,
Subțireilor?
Încotro țineți calea
Neauziți, nesimțiți?
- Spre toamnă, poete,
Spre galbenul ei liniștit,
Generale!

*
* *

Stau înfipte în glob
Săbioarele
Ca în pieptul pernuței
Acele.
Ce mai cârpim azi,
Omule?!
Cămașa verde
A verii,
Cămașa albă
A iernii,
Rupte și una și alta?!
Pământul zdrențuit
De puhoaie,
Spintecat de cutremure!!
Sufletul rănit?!

Stau înfipte în glob
Săbioarele.
Și-aproape că
Nu mai e loc
Pentru pana poetului.

LINIȘTEA

Lui Vasile Vasilache

Liniștea.
Cu gura fagure auriu
Cu ochii mari
Ca floarea-soarelui.

Liniștea - ca un sărut.
Ca un drag trandafir
Supărat pe mireasma lui.

Ca o rumenă pâine-n cuptor.
Ca sufletul pietrei.
Ca numele mamei în câmp.

Ca o iarbă
Minată cu
Ouă de privighetoare.

Ca o planetă-n zori
În care toate țările
S-au împăcat între ele.

Liniștea.

ARS POETICA

Merg eu dimineața, în frunte,
Cu spicele albe în brațe
Ale părului mamei.
Mergi tu după mine, iubito,
Cu spicul fierbinte la piept
Al lacrimei tale.

Vine moartea din urmă
Cu spicele roșii în brațe
Ale sângelui meu -
Ea care nimic niciodată
Nu înapoiază.

Și toți suntem luminați
De-o bucurie neînțeleasă

LOCUIESC

Locuiesc la marginea
Unei iubiri.
La mijlocul ei
Trăiește credința mea.

Locuiesc la marginea
Unui cântec.
La mijlocul lui
Trăiește speranța mea.

Locuiesc la marginea
Unei pâini.
La mijlocul ei -
Dragostea mea pentru voi.

ÎNTR-O PITĂ, MIERLA...

Într-o pită
mierla cânta,
în miezul ei.

Afară cântecul
nu răzbătea.

Să cânți într-o pâine
nu e ușor. Nu e ușor
să cânți
în ceața ei albă.
„Ah, unde ești, margine?"

AH, CINE ȘTIE

Iubito,
Iată cu cine
Se mărginește
Făptura mea!

Fruntea -
Cu spada cea dreaptă-a
Luminii.
Ochii - cu lacrima.
Gura - cu cele nespuse.

Ah, cine știe
Din care parte
Poate năvăli moartea!

*
* *

Acest țintaș
E grozav...
El îmi retează lacrima
Fără ca glontele
Să-mi atingă ochiul

Acest țintaș
E nemaipomenit -
El poate dintr-o ochire
Să-mi zboare mărul
Din creștet
Fără ca glontele să-mi zgârâie teasta.

Acest țintaș harnic
Ochește acum
În sufletul meu
Cel fluturând ca o frunză
Pe buzele mele.

SĂLBATECUL

Ciudat
Și el din mamă s-a născut
Ciudat
A plâns și el la-nceput
Ciudat
Cânta și dânsul uneori
Ciudat
Sorbea mireasma și de flori

Ciudat
Ciudat si el își amintea
Ciudat
De-un feciorelnic trup de nea
Ciudat
Privea și cerul înstelat
Ciudat
Ciudat că nu m-a devorat
Ciudat.

INTERIOR

Zice corbul negru,
Negru ca un hău:
- Tu de ce iertării
Nu pleci capul tău?
- N-am spurcat fântâna,
N-am răpit lăicer,
Corbule, iertare
Eu de ce să-ți cer?

Zice corbul negru,
Corbul uneori:
- Sus de ce ții capul,
De ce nu-l cobori?
- N-am ucis pe nimeni,
Numai am născut,
De ce-aș merge oare
Gârbov și scăzut?

Vine corbul, suflă
Într-un colț de nai,

Întrebând ironic:
„Tot mai cânți? Ei, hai!"

– Cum să nu-mi cânt draga
Și izvorul clar?
N-am ucis pe nimeni,
Nici pe tine chiar!

Zice corbul negru,
Cel în mine stând,
Câte vrei și nu vrei
Zice ani la rând.

Și eu ani la rând
Zic înversunat
C-am să-l dau afară
Și-ncă nu l-am dat.

*
* *

Ascultă, mulgătorule de zăr
Și cocoșatule sub temenele!
Eu știu că stai ca viermele în măr
În miezul vorbei și suflării mele.

Eu știu. Deși-al minciunii păr rărit
Îl prinzi abil în vreo locală spelcă
Și cânți șiragul chiar, de mărgărit,
Și-ți pui și vechea doină ca pestelcă.

O Iudă ești! Cu Iuda te compar
Ce, după ce mi-ai pustiit și cina,

Iubirii mele ce-o urăşti barbar
Ca unei boli îi pipăi lung pricina.
Mi-o dai şi la röntgen din când în când
Şi-i cercetezi şi măduva şi coasta.
Iar eu mai cânt de maică şi pământ -
Se cere oare voie pentru asta?!

Iar eu mai cânt! Nimica alt nu cer!
Iar eu mai cânt de lumea cea frumoasă
Sub trandafirul grijilor, din cer,
Ca lumânarea liniştii pe masă.

De pace dornic sunt şi de târziu,
Ci flacăra se-agită a curmare.
Ascultă, omuletule, eu ştiu,
Eu ştiu că tu îmi sufli-n lumânare.

FLOAREA-SOARELUI

Lui Vladimir Curbet

Într-o tânără grădină
Dintr-un sat frumos, bogat,
Am văzut o răsărită
Căreia ochii i-au legat.

Înţeleg că nu degeaba,
Ci de păsări care zbor.
Totuşi e neomeneşte
Să legi ochii unei flori.

Nu mai ştie-n care parte
E acuma Soarele.

Amărâtă se gândește:
„Poate că nici nu mai e!"

Doamne, cum slutit-am floarea,
O am cunoscut abia.
Ieri, crăiasă fără seamăn,
Azi te poate speria.

Un copil de ea aseară
Chiar s-a speriat puțin.
Latră-n fața ei cățelul
Ca la dușman și străin.

E și pâine, și la pâine,
Și săcuță, și cărbuni.
Dar ceva în viața asta
Nu-i la cale, oameni buni.

Nu-i la cale, cum să fie,
Dacă, omule, în loc
Să-i spun florii: „Bună ziua",
Îi pui cârpele la ochi.

Elei, soro, cum îmi vine
Cârpa de pe ochi să-ți scot,
Să fugim și să ne-ascundem
Și de bine, și de tot.

Să luăm cu noi și cucul
Care-a mai rămas pe lunci.
Să vedem ce-a zice omul,
Să vedem ce-a zice-atunci?!

POMUL

„Și nu te am la îndemână
Decât pe tine, poezie."
GRIGORE HAGIU

Ați văzut pom
Să nu aibă rădăcini?
Pom care să nu înflorească?
Pentru că, vezi bine,
Are alte griji, mai de seamă?

Ați văzut pom să răcnească,
Să trăncănească din frunze?
Să-și sune altfel foile,
Când vântul își schimbă direcția?!

Ați văzut pom
Să zgârâie cu gheara
Icoana soarelui de sus?
Pom să nu-i sângere frunza,
Când vine toamna și-nghețul?!

IARTĂ-MĂ...

Iartă-mă, Doamne,
că-ți hulesc pâinea...
Dar orice pită
e o gură fără cuvânt.
Nu te mai pot vedea
de atâta fum

în care pâini se coc!
De ce nu ne-ai dat
altceva-n loc?
De pildă, raza de soare,
pe ea să o rontăi blând;
iar cine își doarme ziua
să rămâie flămând.
Stăpâne,
mi-i gura pecetluită
c-o pâine.

*

Un mut
traversează strada-n amurg.
Îl văd zilnic
pe aceeași stradă,
cu aceeași pâine în mână
pe care-o ține strâns
aproape mușcând-o
cu cele cinci unghii.
Însoțește-o femeie,
aceeași,
vorbindu-i ceva.
Vorbește numai c-o mână:
cu cea liberă.
Adică pe jumătate.
Are-o palmă foarte mare,
de sub ea
pâinea-și arată doar o margine:
spinare-ncordată
de lup păduratec

sau crai-nou pe cer?!
Ah, nimeni nicicând nu va ști
ce înseamnă în ochii mutului
pâinea ce-o duce:
o floare?
o stea?
o gheară mai mare?
Nimeni nicicând nu va ști
dacă pâinea-i împodobește mâna
sau i-o fură.
Un mut
traversează strada-n amurg.
Ziua-și înghite pâinea ei:
soarele sângeriu,
mutul și-o va înghiți pe-a lui.
Ce-a spus oare soarelui mutul?!
Și ziua oare ce-a spus?!

UMBRA DE AUR

Pentru Ștefan Aug. Doinaș

Vatră
Lumina îmi este,
(Și întunericul la fel!)
Ah, razele dalbe-ale ei
Care-ndulcesc
Chipu-mi de salcie aspră
Și încălzesc piatra
Pe care, se lasă mama
Trudită!
Și suflarea ei aurie de sus
Dezmorțind
Degeratele ramurii degete!

Ah, lama cuțitului ei
Cu-al cărei tăiș
Bucătesc pâinea pe masă,
Cioplesc dulcele doinelor lemn!
Eu nu îngrădesc lumina,
Ci întunericul:
Taina mea.
Poți intra, îți îngădui,
În limpedea lumină ce-o am.
Dar nu și în
Liniștea nopții,
Lin legănându-se
Ca o trestie tristă.

DESPRE FERICIRE

Sunt fericit
Că n-am cântat păunii.
Cântat-am mărul înflorit:
Cel rușinându-se
De trupul gol al Lunii,
Izvorul care reînvață
De unde vine,
Când s-a fost născut
Și malul sfredelit
De țipătul durut
Pe care-l dau lăstunii.
Sunt fericit
C-am plâns ori
M-am bătut în vatră
Cu hoarda
Ploilor de piatră,

C-am încălzit
Cu sângele-mi rănit
Pământul
(Ori poate-mi încălzii
Mormântul?!),
C-am fost o trestie
Cu-ngândurată pleoapă
În aer jumătate
Și jumătate-n apă.
Sunt fericit
C-aud cum sună-n față,
Prea tainic și integru,
Prăpastia
Pe care zburător
O am trecut;
Că nu aurul eu număr,
Ci stelele din cer
Și-n lacrima de lut -
Străbunii.
Erou nu sunt,
Măriri nu cer,
Sunt fericit
Că n-am cântat păunii.

STEAUA DE VINERI

Ala-bala, prin aluni,
Unde esti, copile luni?!

Si tu, copilandre marti,
Cu mari ochii tăi mirați?!

Si tu, miercure, ah, floare -
Adolescentă visătoare?!

Si tu, joie mohorâtă -
Tinerețea mea pierdută?!

Nu pleca, vinere, încă
Nu! Stea matură, adâncă!

C-o să vină sâmbăta
Cu rece suflarea sa

Și-o să-mi lase geana stinsă
Și-n duminici gura ninsă.

CU VIAȚA, CU DORUL

„Cine mă vede cântând
Crede că n-am nici un gând."
(Folclor)

M-am amestecat cu viața
Ca noaptea cu dimineața.

M-am amestecat cu cântul
Ca mormântul cu pământul

M-am amestecat cu dorul
Ca sângele cu izvorul.

M-am amestecat cu tine
Ca ce-așteaptă cu ce vine.

CASA

Oamenii la noi
Primăvara
Scot din malul Prutului
Lut pentru casă:
Îi scot pe străbunii noștri
Prefăcuți în lut.
Pe urmă,
Frământă, dureros, lutul
Până când
Le sângeră picioarele.
Apoi
Femeile pictează pe horn
Cocoși și flori stilizate,
Bărbații sparg podul
Să treacă lumina electrică,
Bătrânii se încălzesc
Cu spatele la sobă,
Copiii zgârie obrazul pereților
Și fac pipi pe fața casei.
Iar lutul
Scade tot mai mult,
Și gropile acele, pe sub pământ,
Înaintează tot mai mult
Către sat.
Și vine o primăvară
Când lumea se aude săpând
Chiar sub casa ta.
Atunci copiii tăi

Scot din casa cea mare covorul
Şi se mută la margine de sat
Unde-şi fac o
Casă nouă.

MAMA LA CÂMP

Peste dealul de-aramă
Curge soare-asfinţit.
„Odihneşte-te, mamă, -
Pot rosti, în sfârşit.

Mai trăieşte la mine,
Sfântul grai să-l ascult.
Albei tale lumine
Închina-mă-voi mult."

Ea se şterge cu mâna
De sudoare şi mit,
Coperind cu ţărână
Chipul ei ostenit.

*
* *

Se încălzeşte cerul, mamă,
De la mâinile tale,
Se iluminează-n adânc,
Îşi linişteşte

Nemărginirea
Iată o stea
S-a desprins de vecie
Topindu-si făptura-n neant.
Dar nu de stele
Se pustieste cerul,
Ci de mâinile tale
Căzând spre pământ.

Nimic, ah, mai îndepărtat
Ca cerul,
Ca adâncul de sus,
Fără de mâinile tale,
Mamă!

*
* *

Chipul tău, mamă,
Ca o mie
De privighetori rănite.
Ochii tăi
În care s-au întâmplat
Toate
Câte se pot întâmpla
Pe lume!
Lacrima ta:
Diamant ce taie-n două
Oglinda minciunii.
Nedespărțită de cer
Ca apa de uscat,
Locuiesti o casă

Cu două ferestre:
Una ce dă spre viață,
Alta cu fața spre moarte.
La fel de limpezi amândouă.
O, mamă,
Spre mine mâinile-ți întinde:
Spre cel
Care cu dor te-așteaptă,
Și ție apropiindu-mă,
Apropie-mă liniștii ce ești.
Acum și-ntotdeauna.

POEȚII

Lui Anatol Codru

Poeții sunt copiii naturii.
Nimic mai trist, mai dureros
Decât poetul
Rămas orfan de mamă
În locul vrsului ce n-a
Venit, iubita vine
Decât cântecul și mai frumoasă.
În locul fratelui ce te-a
Trădat, alt frate vine.
Dar cine,
Cine-n locul ei
Să vină ar putea -
În locul mamei?!
În lipsă de cuvânt,
Cum spune cântărețul,
Poetul își lasă capul
Pe umăr.

E-atâta liniște-n casa mamei.
Că se-aude în jur murmurând
Plânsetul lumei.

LITANII PENTRU ORGĂ

„Nu suntem săraci de-avere,
Da săraci de mângâiere."
(Folclor)

Stau cu trombonul unii
În jurul gâtului încolăcit:
Juvăț de aur.
Stau alții ca nebunii
Cu pânza unui verb
Tot zădărând un taur,
Stau unii pe aur,
Pe jăratecul lui.
Pe riscul cel mare
Stau alții,
Pe gheața lui de cristal.
Și-având doar cu moartea
Relații,
Stă maică-mea într-un spital.

*
* *

Cum nu sunt doi pomi
Întocmai la fel,

Cum nici două popoare,
Cum nu se aseamănă perfect
Cicoare cu cicoare -
Astfel, maică, și tu
Ești unică-n lume,
În sufletul meu,
În cântul
Ce-mi bate sub tâmple.

Nimeni nu
Poate golul să-l împle.
Golul ce-l lași -
Nici cântecul meu,
Nici popularul meu nume,
Nici țara chiar, care
La fel mi-e de scumpă și ea.
Rămâi.
Nu pleca.
Mai rămâi.

STARE

Puternic nu sunt.
Nu pot fi de față
Cu sângele meu
Când este rănit.

Nu îndrăznesc
Să calc în picioare
Vipera ce m-a încolțit.

Nu pot până la capăt
Cântecul duce.
Scriind,
Parcă-aș ara cu o cruce.

Dorm iepurește și-mi pare
Că nu mai vin zorii.
Înghet fără
Lâna albă-a ninsorii.

Tulbure, Doamne,
Mi-ar rătăci sufletul,
Tulbure și-mprăștiat,
Cocoșul de aur al cerului,
De l-aș găsi dimineața tăiat.

Puternic nu sunt
Nu pot o casă dura,
O cruce nu pot ciopli.
Cocorii se duc
Si nu-i pot opri.
Stelele cad
Și nu le pot la loc tintui.

Vremea ca viscolul te-acopere -
Cum să te apăr,
Mamă: fluture fericit
Soare
În aceeași clipă
Răsărit și-asfințit?!

*
*

Trudite cât țara întreagă,
Mânuțele tale de ceară
În noaptea cea neagră,

În noaptea cea neagră
Odihnescu-se prima oară.

Prima oară
Sărut mâinile tale
Din care ierbi vor răsare.
Mi-i plină ființa de jale
Cu trupul mării de sare.

*
* *

Tristă dimineață
De duminică mare.
Îmi izvorăște pe față
Steaua cea de sare.

Privesc cu durere la
Verzile săbioare
De porumb din grădina ta,
Doamne, care
Nu te mai pot apăra.

Întregul nu mai e întreg.
Strig:

Sunt cel mai fără de noroc!
Deși înțeleg, înțeleg
Că toți suntem un lemn
De foc.

*
* *

A căzut cerul din ochii tăi
Și s-a fărâmițat.
A căzut de pe fața ta soarele
Și-a înghețat.

Încremenit e vântul cel răcoros
Fără harnicele tale mâini.
Căutându-te pre tine,
S-au tăinuit izvoarele-n tărâni.

Ca un pom doborât
Însuși graiul
Parcă se aude căzând.
Doamne, atât de singur,
Atât de singur
N-am fost nicicând!

*
* *

Nu-mi ajung ochi să te plâng.
Nici cuvinte nu-mi ajung.

Drumul meu sub cer e scurt,
Drumul tău în pământ e lung.

Mă doare căsuta,
Grădina ta verde,
Toate
Câte-au rămas fără tine
Mă dor.
Nu-mi mai e dor de nimic, mamă,
Numai de tine mi-i dor.

*
* *

Te-ai scufundat
În veșnicie,
În apele ei,
Ca-n aerul de sus
Mirozna florilor de tei,
Ca iarba toamnei
În pământ,
Ca taina tremurândă-n
Tăcerea unui cânt;
Ca ochiul păsării
În somn.
Tu care parcă spui:
Lăsați-mă puțin
Să dorm.
Ca cellalt gând al meu,
Te-aștept să te întorci
Cu bucuroase vești.
De varul vechi să răzui
Această zi,
Cu zâmbetul tău cald

S-o zugrăvești.
Te-aștept să te întorci.

*
*

În noaptea cea rece,
În ziua mai caldă
Nimic nu detest.
Există lumea cealaltă
Cât timp
Există pământul acest.

Suflet scăzut,
Idee înaltă.
Dar
Încă-i frumos în cânt.
Există lumea cealaltă
Cât timp
Există acest pământ.

Doine se-aud. Tresaltă
Întinderi cerești.
Există lumea cealaltă
Cât timp, mamă,
În noi viețuiești

*
* *

Lipsești dintre lumine,
Dar nu lipsești din mine.

Lipsești de la fereastră,
Dar nu din limba noastră.

Lipsești din blânda seară,
Dar nu lipsești din țară.

Plecată ești în moarte
Ci-aproape, nu departe.

INSCRIPȚIE PE CARTEA COPILĂRIEI

Lui Mircea Sântimbreanu

Sunt vechi
Ca taina și ca marea.
Ca raza cea de sus
A bolții.
În mine
N-a murit mirarea
Chiar dacă
Mă răniră colții.

Sunt vechi,
Cu lacrima de-o seamă,
Cea de la care-mi
Iau ființă
Iubirii îi dau chip
De mamă
Și urii
Chip de suferință.

CAUT UMBRA

„E tot mai mică ziua."
Ion Horea

Pierzând pe mama,
Mi-a rămas Patria.
Dar nu mai sunt copil
De atunci.

Caut umbra copilăriei,
Caut umbra măsuței
În iarba de-acasă
Și scăunelul rătăcit.

Cine-a găsit
Un scăunel cu trei picioare,
Să-l întoarcă poetului.

ACEASTĂ LUNĂ PLINĂ

Această Lună plină
De nu va răsări -
În locu-i răsări-va
Lin chipul maică-mi.

Acest, o, glas al mierlei
De ram de va muți,
În locul lui suna-va
Sfânt glasul maică-mi.

Această punte, Doamne,
De se va prăbuși,

Întinde-s-ar în locu-i
Mâini două-a maică-mi.

TU EȘTI UN GENIU

Tu n-ai asemănare
În cele pământești.
Născând, tu ești un geniu,
Un geniu, mamă, ești.
Tu ești zămislitoarea,
Ești pomul numai vers,
Iar noi - de aur mere
Vărsate-n Univers.
Noi mere, iar tu paznic
Veghind din moși-strămoși
Să nu dea peste ele
Mistreții lăcomoși.

Învingătoare-n toate
Războaiele ce-au fost,
Tu ești eroul lumii
Și-al izbândirii rost.
Erou rămas tot mamă,
Tot legănând copii,
Cu teamă de războaie,
Cu frică de tării:
Că n-ar trimite ploaie
Pe grâul omului
Sau or trimite brumă
Pe floarea pomului.

Erou ce ca un slujnic
Se porăie din zori

În casă și pe-afară
Cu fruntea în sudoare
Ce dă întâi la păsări
Și-apoi mănâncă el
Și dă întâi la floare
Să bea din cofăiel.
Tu ești un geniu, mamă,
Târziu recunoscut:
Abia atunci când iarbă
Răsai din tristul lut.

LEAC DIVIN

Pentru Ioan Alexandru

Iubire! Tu, cea ocrotită
De dulcele luminii mirt,
Ca miezul unei sfinte azimi
De coaja ei doar ocrotit.

Înconjurată de lumină,
Tu însăți din lumină vii.
Pre tine doar te am pe lume
Și nu voi alte veșnicii.

Iubire! Ram de rouă sfântă,
Cânt unic, o, ce mă adaști!
Asupra-ngândurării mele
Tu nu plângi lacrima - o naști.

MAI SUNT

Lui Laurentiu Fulga

Mai sunt în seara cea de aur...
Și-ascult pe malul de nisip
Cum lin, ca stelele pe munte,
Îți curge liniștea pe chip;
Cum iese raza din găoace
Spărgând al stelei limpezi ou,
Și cum se-acoperă mut apa
De roua unui cântec nou;
Cum cineva în aer, tainic,
La buze duce marea blând,
Cântând din ea ca dintr-o frunză
De dor tăriile umplând.

UN SECOL GRĂBIT

Prieteni mirați-vă-n grabă
Cât încă zăpada e albă.
Mircea Dinescu

Plouă
Și umbrela mea
E în alt troleibuz.
Unul își uită umbrela,
Altul mănușile. Celălalt
Ușa deschisă. Celălalt
Crivățul deschis.
Unuia, de la etajul de sus,
Îi curge uncropul pe cap.
Altuia necurățenia.
În magazinul de mărfuri

O domnișoară își uită norocul
Învelit în hârtie de staniol.
Un chirurg uită foarfecul
În abdomenul meu.
Niște constructori
Uită neterminat drumul.
Un vânzător
Uită să ne întoarcă restul.
Ecoul uită cum să răspundă
Spune: hau-hau! în loc de: hei-hei!
O minciună uită de unde vine
Și zice că vine din rai,
Ghicitoarea uită răspunsul,
Nebunul ce-a întrebat.
Unul își uită bucățica în gură,
Altul gura în bucățică.
Cineva are carte
Și uită că are și parte.
Un poet uită-a se naște,
Un călău uită să piară.
Plouă
Și umbrela mea e în alt troleibuz,
O inimă tânără uită să bată,
Un bocanc
Uită să-și mute pintenii
Din palma frunzei căzute.
Unul se culcă
Cu pieptul pustiu,
Uitându-și cerul afară,
Altul apucă de paloș cu mâna,
De-al lui ascuțiș,
Uitând că-i gol.
Unul uită începutul cântecului.
Altul niște cuvinte. Altul
Mama își uită.
Plouă și umbrela
E în alt troleibuz.
Unul își uită ochii pe altul.

Altul urechea sub uşă.
Unul uită unde se duce. Altul
De unde vine.
Gura uită de inimă.
Ideea - de cel care o a născut.
Unul uită pe inima Hiroşimei
O bombă atomică
Altul uită să iasă din peşteră.
Se uită o făgăduinţă,
Un jurământ.
Nişte flori
Uită să mai răsară,
Nişte păsări să mai revină,
Nişte izvoare uită să curgă.
Încotro, globule,
Atât de grăbit,
Încotro atât de distrat?!

*
* *

Să mergi cu tălpile goale
Pe fulger
Ca pe sârme echilibristul
Rezemat cu braţele de aer
Să fii clarvăzătorul
Şi temerarul şi Christul

Aceasta-i iubirea
Cea mare
Transfigurată în dor.

Să fii izvorul zburător
Neabsorbit,
Ci oglindit de mare
Strălucindu-i chipul

Coboară *dincolo*
Între coline
Ajută înserarea
Stăvilește nisipul

* * *

Acest țintaș
E grozav -
El îmi retează lacrima
Fără ca glontele
Să-mi atingă ochiul.

Acest țintaș
E nemaipomenit -
El poate dintr-o ochire
Să-mi zboare mărul
Din creștet
Fără ca glontele
Să-mi zgârâie teasta.

Acest țintaș harnic
Ochește acum
În sufletul meu
Cel fluturând ca o frunză
Pe buzele mele.

METAFORA

Lui Mircea Radu Iacoban

Beau miedul Soarelui
Din cupa de aur.
„Bună dimineața, miere de râu
Cu prundul de grâu!"

Întors în anii copii, călăresc
Calul mărului către cocori
Până când trupul său
Se umple de-o albă și sfântă
Sudoare: de flori.
Mă uit
Cum fire de-argint, lichide,
Leagă cerul de pământ.

Admir mireasma
Teiului înflorit:
Albina.
La fel și rotunda planetă
A florii-soarelui.
Cu cea mai deasă și calmă,
Cu cea mai cucernică și unită
Populație.

Văd iarba de vânt speriată
Și surâd unei dulci amintiri.
O fac să necheze
Pe cea care mi-e dragă
Și nu e în tot nesfârșitul
Cântec mai drag;
I-ha, i-ha!

Sălbătăciuni mici și dragi,
Îmi arunc în apă copiii,
În adânca, strălimpedea
Apă a graiului -
Să văd cum înoată.

În drum spre oraș
Venind de la ai mei cei ai țărânei,
Îmi las capul
Pe caldul obraz al pâinii
Coaptă de sora
Și simt cu[illegible]omnul mă fură.

Îmi las pe genunchi
Ostenitele brațe spre seară.
Ca două ramuri tăioase de brad
Care-au arat
Omătul sălbatic pe munți,
Vijelia.
Bucurii simple,
Dar care dorul de viață-mi aprind.

Și nu există moarte!
Pur și simplu cad frunzele
Spre a vedea mai bine
Când suntem departe.

ASCULTAȚI, MĂI COPII

Lucruri ciudate astăzi
Se-ntâmplă în lume și-n sori.
Tună iarna și plouă,

Ninge vara pe flori.
Lucruri ciudate de tot
Se-ntâmplă pe glob!

Creşte-n balcon mărarul,
Acolo albină şi stup.
Se amendează acel
Care trage în lup.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob.

Scot unii miere, miere
Din iarba veninului.
Se şterg picioarele
De preşul vecinului.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

Se vinde aer curat,
Se trage cu puşca în nor,
Unii nu se pot lăsa de fumat,
Alţii îşi lasă ţara uşor.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

Împunsă-i de ţeava puştii
Ghitara lui Hara în omoplaţi.
Nu se mai fură fete,
Se fură bărbaţi,
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

Multe azi se întâmplă
În lumea cea pământească:

Cel vârstnic se copilăreşte,
Copiii nu vor să se nască.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

Armele-n lume, armele
Se răspândesc ca ciuma,
Periculoasă şi Luna,
Periculoasă devine pădurea.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

Sunt fântâni secrete
Din care bea numai tunul,
Cred că ascunde ceva
După coadă nebunul.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

Cred că e ceva montat
Si-n floarea aprilului.
Unicul loc liniştit
E ochiul copilului.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

I se descarcă omului
Bombele în faţa porţii.
În lupta pentru pace sunt
Mobilizaţi copiii şi morţii.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

„Ascultați, măi copii!" -
Tot strigă spicul pe deal.
Dar nu mai e ascultat
Bunicul cel mondial.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

Gonit ca un iepure, bietul,
De jos, din stea,
Pământul nu mai știe
În care parte s-o ia.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

Latră câinii, gonașii
Răcnesc ca nebunii.
Răsună pe văi un bubuit,
Se-ntunecă văile lumii.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

Nu, încă nu s-a tras
Din groaznice arme -
Pur și simplu, s-a rupt
Inima mamei.
Lucruri stranii de tot
Se-ntâmplă pe glob!

ALBINA

„Fericiți cei care pot zbura,
Pe care aerul îi iubește și-i ține"
MARIN SORESCU

Mă-ntorc, o, soro, iar la tine
Cu vorbe cât mai pământești,
Căci unde nu ești tu nu-i bine,
Nici unde necântată ești.

Cuvine-se-n cuvânt de aur
Să te îmbrac și nu-l găsesc.
Nici nu știu cum să-ncep mai bine
Pe nimeni eu să nu jignesc.

Un bob de sare argintie
Ești poate pentru necuprins.
Ci pentru noi, pe-a zilei pâine,
Ești mierea fără preț, ești vis.

Mai trudnic steag și mai cu pace
Nu am văzut și nici mai sfânt
Ca steagul roiului tău mare
În pomul tării fluturând.

Nu lași lumina dimineții
Să lucre singură în tei.
Dar nici cutezi începe cântu-ți
Naintea cântecului ei.

Trudești cât șapte bucuroasă
Și-ți place zborul fără șa
Și nimeni, nimeni nu-i în stare
Aripa-ți-o a-ncătușa.

De tine-n suflet și în cuget
Legat la bine și la rău,
As vrea pe drumul cel din urmă
Să mă petreacă roiul tău.

Ce-aș mai putea să spun de tine?
Mi-ești cea mai dragă pre pământ,
Că nu te cațări sus la floare
Ci zbori, de ea chemată blând.

Din viețuirea ta curată
Atâtea sunt a le-nvăța.
Nu rătăcește drum și cinste
Acel ce merge-n urma ta.

Ca Ștefan, neștiind săgeata
A o trimite lung în zbor,
Eu unde te oprești tu, soro,
Acolo stau să-nalț sobor.

MOȘUL DIN LEAGĂN

VERSURI PENTRU COPII

„Când nu mai suntem copii,
am murit de mult."
BRÂNCUȘI

MAMA

Mama mă mângâie,
Soarele luceşte,
Soarele e unul,
Mama una este.

BUNICA

Tot mai mică, tot mai mică:
Ia, o floare, o furnică,
Ia, o lacrimă sub soare...
De ce oare, de ce oare?!

SATELE MOLDOVEI

Pe vale, pe culme
Stau satele mele

Aproape de codru,
Aproape de stele.

PRIMĂVARA

Iese iarba luminoasă,
Rândunica vine-acasă.
Cald e soarele-n câmpie
Ca un ou de ciocârlie.

VARA

Copt e bobul grâului:
Poama vrăbiuței!
Dulce floarea teiului:
Grâul albinuței!

TOAMNA

Bate toamna nucile,
Aurește frunzele,
Îndulcește merele...
Ce ești trist, măi greiere?!

IARNA

Fuga-fuga,
cu fuguța,
Iese-afară
Săniuța!
Ninge, ninge, ninge, ninge,
S-a rămas
în pom o minge!

OUL

Am găsit în prag un ou,
Oușorul este nou.
Nou ca roua de sub stele
Cald ca gura maicii mele.

FRAGA

Printre ierburi, lunecoasă
Umblă ca un șarpe-o coasă.
Fraga tremură la soare:
- Unde sunt copiii oare?!

PUIUL

- Ce ai, puiu? Nu vrei mei?!
- Am pierdut pe frații mei!
- Cum arată? - Tot gălbui!
- Cum îi cheamă? - Pui-pui-pui!

VACA

Are coarne cumincioare
Și copite liniștite.
Ce mănâncă? Iarbă-adâncă!
Ce ne-aduce? Lapte dulce!

PURCELUL

Stă purcelul jos în paie:
„Sunt murdar. Murdar de tot!
Trebuie să-mi fac o baie..."
Și s-a dus s-o facă-n glod.

GRĂURAȘUL

Grăurașul a mâncat
Un grăunte înghețat.

Și tot strigă ziua toată:
„Am mâncat o înghețată!"

CÂNTECUL PUIȘORULUI DE MELC

S-a stins soarele cel bun
Eu mă culc, povești îmi spun.
Dar nici una nu-i frumoasă...
Greu e singurel în casă!

TELEFONUL PĂSĂRUICII

S-a trezit și rămurica,
S-au trezit frunzarele.
Printr-o rază păsărica
A vorbit cu soarele.

ALBINA

Zum-zum-zum, cu mare zor,
Unde vreau acolo zbor!
Nu mă-ntreabă nici un om
De ce stau la el în pom!

CUCUL SI COCOSUL

Cine bine va cânta
Un covrig va câșitiga
„Cu-cu, cu-cu!", „Cucurigu!"
Oare cui să dăm covrigu'?!

FURNICA

Suie frunză, urcă ram:
„Tare mult de lucru am!"
Trece vale, trece coasta:
„Tare-i scurtă viața asta!"

IESE TATA LA BALCON

Iese tata la balcon
Și mă strigă: „Măi Ion!"
Cred că am făcut ceva
Dacă m-a strigat așa...
Dacă nu făceam nimică,
Mă striga: „Măi Ionică!"

RÂNDUNICĂ-RÂDUNEA

- Rândunică-rândunea,
Cum clădești căsuta ta?!
- Tipa-tipa,
Cu aripa,
Cioc-boc,
Cu micul cioc!

HULTANUL

Într-o zi pe sus hultanul
O făcea pe-aeroplanul.
Lângă un coteț tihnit
Puii i-au strigat în cor:
„Nu te fă...
Că n-ai motor!"

STEA-STEA, LOGOSTEA

Stea-stea, logostea,
Leagănă fetița mea,
Că eu tare-s ocupată
Și ea vrea tot legănată.
Leagănă-o lin mereu,
Să creadă c-o legăn eu.

PLOAIA

Vine ploaia peste lunci
Cu picioare-albastre, lungi!
Pic-pic-pic, pic-pic-pic,
Grâul crește mare-n spic!

Iată, că pe țărâieci
Prind în palme stropii reci:
„Ploaie, tu de unde știi
Să crești pâine în câmpii?!

CURCUBEUL

S-a dus ploaia, hopa-hop,
Peste dealuri și hârtop!
Iepurașu-i bucuros,
Nu mai tună fioros!

Râde cerul albăstrui,
Curcubeul - gura lui!
„Peste toate satele
E senin ca laptele!"

UNDE FUGI TU, VALULE?

- Unde fugi tu, valule?
- Către mare, malule!

- Unde urci tu, pomule?
- Către soare, omule!
- Ce aștepți tu, pragule?
- Tot pe tine, dragule!
- Mulțumesc, prăgutule!
- Sărut piciorușele!

GREIERAȘUL

Cântă-un greier din aripă.
„Greieraș, nu târâi,
Mama s-a culcat o clipă
Și o poți trezi, cri-cri!"
Greierașul fără casă:
„Uite, nu mai târâi, jur,
Dar și frunza să nu cază
De ce cade ea, zur-zur?!"

IATĂ VINE ANUL NOU!

- Bună vreme, moș Martine!
- Bună vreme, măi copile!
- Încotro cu noaptea-n cap?
- La oraș să-mi iau un brad!
- Bradul un'să-l pui, mă rog?!
- În pădure, în bârlog!
- Păi, în codru brazi nu ai?!
- Am, da-mi pare rău să-i tai!

FRUMOASĂ-I LIMBA NOASTRĂ

Pe ramul verde tace
O pasăre măiastră,
Cu drag și cu mirare
Ascultă limba noastră

De-ar spune și cuvinte
Când cântă la fereastră,
Ea le-ar lua, știu bine,
Din sfânta limba noastră.

TU, IARBĂ, TOT AI MAMĂ?

Tu, iarbă, tot ai mamă?
De ai, de bună seamă:
Atunci, când înverzești,
De ea îți amintești.

Tu, floare, tot ai mamă?
De ai, de bună seamă:
Atunci când înflorești,
De ea îți amintești.

Tu, steauă, tot ai mamă?
De ai, de bună seamă:
Atunci când te ivești,
De ea îți amintești.

PUISORII

- Pui golași, cum stați în cuib voi
Fără plăpumioare?!
- Ne-nvelim cu-ale mamei
Calde aripioare!

- Dar când mama nu-i acasă
Și ploița cerne?
- Ne-nvelim atunci cu frunza
Ramurii materne.

- Dacă n-o să vină mama
Și-o să cadă frunza?
- Cum nu o să vină mama?
Cum să cadă frunza?!

MĂICUȚA

Se adună flori și stele
Pe sub seară
În jurul măicuții mele
Pe sub seară.
Și-întreabă toate cele
Pe sub seară
Și ea sfătuie cu ele
Pe sub seară.

Tot o fugă albinuța
Dimineața,
Udă-i este cămășuța

Dimineața,
Nu întreabă nimicuța,
Dimineața,
Că-i grăbită ca măicuța
Dimineața.

MULȚUMIM PENTRU PACE

Mama pâine albă coace,
Noi zburdăm voios,
Pentru pace, pentru pace,
Mulțumim frumos.

Tata fluiere ne face,
Noi cântăm duios,
Pentru pace, pentru pace
Mulțumim frumos.

Înfloresc în jur copacii,
Ceru-i luminos.
Pentru pace, pentru pace
Mulțumim frumos.

CUM SE SPALĂ ARICIORII

Aricioaica-n umbra florii
Își grijește ariciorii,
Îi tot spală de cu zori
Pe botic și ochișori.

Doar pe spate, doar pe spate
Să-i băiască ea nu poate.
Ariciorii, asadar,
Stau cu spatele murdar.

Și-s spălați abia când plouă
La o lună sau chiar două.
Bucurați-vă, măi pici,
Că nu sunteți pui de-arici!

LA ȘCOALA IEPURAȘILOR

Iepurașilor li-e dată
O problemă complicată.
Și în bănci, perechi-perechi,
Scriu pe frunze de curechi
Tot cu morcovi subțirei,
Un fel de creion la ei!
Unul de atât gândit
Stă în bancă neclintit
Cu creionul dus la gură,
Necăjit peste măsură.
Și tot cată în plafon
Și tot roade din creion.

GREIERAȘUL

Greierașul a cântat,
Cri-cri-cri,

La un chef la împărat.
Cri-cri-cri.

Si-a adus acasă-n sat,
Cri-cri-cri,
Scripca plină cu păsat,
Cri-cri-cri.

Dar în zori cel împărat,
Vai-vai-vai,
A venit după păsat,
Vai-vai-vai.

Căci atunci când i l-a dat
Vai-vai-vai,
Împăratul era beat,
Vai-vai-vai.

BOC-BOC-BOC!

Boc-boc-boc!
Ploaia în umbrelă bate:
- Pot să intru?
- Nu se poate!

Boc-boc-boc!
Ploaia în asfalturi bate:
- Pot să intru?
- Nu se poate!

Boc-boc-boc!
Ploaia în câmpie bate:

- Pot să intru?
- Da! Se poate!

BĂIEȚASUL DIN OCHII MAMEI

Ai, în ochii mamei mele
E un băiețaș pitic!
Tare seamănă cu mine
Numai că e foarte mic!

Fără dânsul, știu eu bine,
N-aș putea trăi defel.
Dacă nu-i o zi acasă,
Îmi e tare dor de el.

E târziu și băiețașul
La culcare e poftit.
Cu pleoapa ei și geana
Strâns măicuța l-a-nvelit.

Nu mai e de-acum lumină-n
Casa lui cât o alună...
Si-o s-adorm și eu acușa.
- Noapte bună! - Noaptea bună!

DOUĂ MERE

Iar e toamnă. Zile calde.
Frunza ruginie cade.

Frumușel cei mici se spală
Și se duc cuminți la școală.

Maica în ghiozdan le pune
Câte două mere bune
Și creioane, cărți, caiete,
Si le dă în mâini buchete.

Eu sunt mic, rămân acasă,
Vrau să plâng că nu mă lasă
Și-mi aduce maica mie
Mere mari - o farfurie.

Însă ce să fac cu ele?
Fie chiar să-mi dea și-o poală!
Eu vreau două, două mere,
Dar să le mănânc la școală.

CURCUBEUL

Ploaia stă... Din loc dosit
Ies gângănii fără număr.
Cerul șade ghilosit
C-un ștergar vărgat pe umăr,
Trei băieți
Nătăfleți
Cellalt-pistruiat și gros,
C-o prăjină și un târn
Au dat curcubeul jos.
Iar acuma stă de-și ia
Fiecare partea sa:
Cârnu - albastru de cicoare,

Cretul galbenul de soare,
Cellalt - roșul si-a ales.
Dar cum nu s-au înțeles
A cui parte-i mai frumoasă
Au plecat pe-acasă toți
Supărați o săptămână...
Zice cârnul: - Uite, mamă,
Curcubeul meu din mână
Nu-i așa că-i fără seamăn?!
- Poate, cârnul meu, dar eu
Nu văd nici un curcubeu.
Cretul mi se lăuda.
- Tată, curcubeu așa
Zi, mai are cineva?!
- Tata zice: Știu și eu?
Nu văd nici un curcubeu.
Dar și cellalt cu pistrui:
- Curcubeu
Ca al meu
Altu-n lume, încă, nu-i!
Iar bunica: - Știu și eu?
Unde? Care curcubeu?
Trece-un ceas ori nici atât,
Singuri li s-a cam urât.
Și acum se-adună iarăși;
Să se joace buni tovarăși
Și cu-albastru de cicoare
Și cu galbenul de soare
Și cu roșu ca de foc...
De! Ca frații! La un loc!
Zice omul bucuros:
- Măi, ce curcubeu frumos!

TÂRGOVEȚUL CIUDAT

Veni un târgovet ciudat
Din alt oraș sau din alt sat.
- De vânzare sunt zorile?
- Nu.
- De vânzare ninsorile?
- Nu.
- De vânzare izvoarele?
- Nu.
- De vânzare zăvoarele?
- Nu.

Veni un târgovet nebun,
(Mă iartă că așa îi spun!)
- De vânzare sunt mumele?
- Nu.
- De vânzare ți-e numele?
- Nu.
- De vânzare-ntristările?
- Nu.
- De vânzare misterele?
- Nu.

Veni un straniu târgovet,
Fugiți de el când îl vedeți.
- De vânzare ciresele?
- Da.
- De vânzare sunt crengile?
- Nu.
- De vânzare sunt strugurii?
- Da.
- De vânzare sunt mugurii?
- Nu.

SÂNGELE CRUCII

VERSURI SOCIALE

„Durerile noastre sunt multe,
Dar cea mai mare este să vezi."

LUCIAN BLAGA

SCRISOARE DIN BASARABIA

Cu vorba-mi strâmbă și pripită
Eu știu că te-am rănit spunând
Că mi-ai luat și grai și pită
Și-ai năvălit pe-al meu pământ.

În vreme putredă și goală
Pe mine, frate, cum să-ți spun,
Pe mine m-au mințit la școală
Că-mi ești dușman, nu frate bun.

Din Basarabia vă scriu.
Dulci frați de dincolo de Prut.
Vă scriu cum pot și prea târziu,
Mi-e dor de voi și vă sărut.

Credeam că un noroc e plaga,
Un bine graiul cel slutit.
Citesc azi pe Arghezi, Blaga -
Ce tare, Doamne,-am fost mințit!

Cu pocăință nesfârsită
Mă rog iubitului Iisus

Să-mi ierte vorba rătăcită
Ce despre tine, frate,-am spus.

Din Basarabia vă scriu,
Dulci fraţi de dincolo de Prut.
Vă scriu cum pot şi prea târziu,
Mi-e dor de voi şi vă sărut.

Aflând că frate-mi esti, odată
Scăpai o lacrimă-n priviri
Ce-a fost pe loc şi arestată
Şi dusă-n ocnă la Sibiri.

Acolo-n friguroasa zare
Din drobul mut al lacrimei
Ocnaşii scot şi astăzi sare
Şi nu mai dau de fundul ei.

Din Basarabia vă scriu,
Dulci fraţi de dincolo de Prut.
Vă scriu cum pot şi prea târziu,
Mi-e dor de voi şi vă sărut.

13 STROFE DESPRE MANCURTI[1]

Ei ne hăcuiră graiul
Şi doina, şi harta!
Ei, care astăzi vânează
„Literatura şi arta[2]"!

[1] Mancurt - vânzător de neam şi ţară prin pierderea memoriei (n.a.).
[2] Revistă de la Chişinău cu grafie latină.

Ei datina o spurcară
Barbar și sinistru!
Ei, care astăzi adulmecă
Revista „Nistru"[1]!

Ei gâtuiră prădalnici
Biserici frumoase!
Ei ne răstignirâ pe crucea
Lui '46!

Ei ne-au mânat spre Siberii
Cu pistolul din urmă!
Ei ne-au scos din ogradă
Văcuță și turmă!

Ei au dus omul la ocnă
Pentru trei ciocârlie!
Ei ne remodelează ființa
Pe diferite ilăie!

Ei pe dealuri lăsară
Să năvălească tutunul
Ca firțul cel fără milă
Cu tancul și tunul!

Ei marchează locul
Unde-n țărâna mănoasă
Se va crăci uzina
Ca la dânsa acasă!

Ei otrăvesc pământul
Și izvorul, ah, bietul!

[1] Astăzi: revista „Basarabia" (n.a.).

Ei sunt gata să tragă
În cei care-și cer alfabetul!

Ei lingușesc străinul
Cu struguri și glume!
Ei spun „zdrasti"
Propriei mume!

Ei spun că Ștefan cel Mare
Armonia urbană o strică.
Ei ne-au mințit la școală
Că nu avurăm nimică!

Ei se urcară pe ghebul
Numelor noastre strâmbate
Să ne anunțe că-n poartă
Viitorul cel mare bate!

Ei printre mormintele noastre
Cu medalia-n dinți, cu folosul
Aleargă în cuști fericiți
Ca javra cu osul!

Ei prin lacrimă graniți
Trag și-n două o taie!
Ei înnodații nerușinării!
Huideo, potaie!

CÂNTARE SCRISULUI NOSTRU

Lui Ion Druță

Sunt un om al nemâniei,
Lumii astea nestrăin

Vin din munții latiniei,
Deci, și scrisul mi-i latin!

Zis-a Cerul: „Fiecare
Cu al său port, cu legea sa!"
Scrisul ei și râma-l are,
Eu de ce nu l-aș avea?!

Ah, din sângele ființei
Ni l-ați zmuls și pângărit
Și pe lemnul suferinței
Ca pe Crist l-ați răstignit!

Ochii lui cei ai uimirii,
Când i-ați scos și nimicit,
Ați scos ochii nemuririi
Ce pre noi ne-au îndrăgit.

Ne-ați vroit schimba chiar teasta,
Sufletul, străvechiul grai,
Învățându-ne că asta
E un bine, e un rai.

Dar din... mare paradisul
Iată ce-nvățarăm noi:
Cine-ntâi îți fură scrisul,
Celelalte-ți ia apoi!

Vremuri alte vin să nască
Omul unui nou destin.
Cum mințitu-m-ai, strâmb dascăl,
Scrisul meu că mi-i străin.

Și din gură și din cartre
Cum mințitu-m-ai mereu,

Cum urâtu-m-ai de moarte
Când aflai că-i scrisul meu!

Știu: ești gata să mă rumegi
În slugarnicii tăi clești
Când mă uit cu ochii umezi
Către crinii latinești.

Știu că pașii tăi mă latră
Când, durut, la el revin.
Ci va arde - da! - în vatră
Focul scrisului latin!

Foc de care mult mi-i sete,
Care-ndurerat și sfânt.
Grâul altor alfabete
N-a aprins și ars nicicând.

Deci, lăsați-ne în firea
Moștenită din străbuni
Și-ți primi în loc iubirea,
Pacea unor oameni buni.

Nu-i o vină, Doamne iartă,
Floarea lui că o văzum,
Că ne-am fost iubit odată
Și ne mai iubim și-acum.

Sunt un om al nemâniei,
Lumii astea nestrăin,
Vin din munții latiniei,
Deci, și scrisul mi-i latin!

INSCRIPȚIE PE STÂLPUL PORȚII

De codru și izvor legați
Și frați planetei noastre-ntregi,
Suntem cu rana aliați.
Cu ura pentru-al nostru grai,
Dar voi?! Cu cine?! Cu ce legi?!
Cu ura pentru-al nostru plai
Ce v-a primit frumos - pe câți! -
Iar voi așa ne mulțumiți...

În raza candelei mereu
Sub care sufăr și creez
Noi ne unim cu Dumnezeu.
Dar voi?! Cu cine?! Cu ce crez?!
Cu ura pentru tot ce-i sfânt,
Cu ura pentr-acest pământ
Ce v-a primit frumos - pe câți! -
Iar voi așa îi mulțumiți...

Ai noștri sunt acești stejari -
Așa străbunii mari ne spun -
Suntem cu dânșii solidari.
Cu cine voi?! Cu ce străbun?!
Cu ura pentr-al nostru prag.
Cu ura pentr-acest meleag.
Ce v-a primit frumos - pe câți!
Iar voi așa ne mulțumiți...

Tot cu „baran" și cu „țigan"
De parcă-ați fi de-ntâiul sort,
Iar ceilalți - pleavă sau ciurlan
Pătând al vostru falnic port.
Voi care spuneți supărați,
Că ne hrăniți și ne-mbrăcați,

C-ați dus pe umeri un război,
De parcă nu l-am dus și noi.

Că-n mod neîndoielnic, cert,
(Așa ne spuneți deseori)
Am fost în toate un desert
Iar voi l-ați semănat cu flori...
De parcă n-am avea din moși
Un Cânt, un Toma Alimoș,
Un Ștefan sau un Cantemir,
Iar sus - Luceafărul martir.

Vă credeți prea de tot grozavi
Și vă uitați chiorâș la Prut
Ce în ai noștri ochi jilăvi
Cu toată ața a-ncăput;
Pe-a cărui valuri ce ne dor
Se scutură de-atâta dor
Toți teii lui Mihai cel drag
Și-ntregul doinelor șirag.

Da, suntem mioritic neam,
Venim din Marele Poem,
Noi nu râvnim alt Râu și Ram
Și altă vină nu avem
Decât aceea, domnii mei,
De-a vă primi cu vin și mei,
Cu „Să trăiască!", „Să trăiți!"

Iar voi așa ne mulțumiți?
Cu țâfnă, cu-njosiri, cu zoi
Și cu venin ce șerpi îl scuip,
Și asta chiar în prag la noi,
În propriul, tristul nostru cuib.
Răbdăm. Dar totul, negreșit,

Pe lume are un sfârșit.
Un capăt toate au sub cer:
Răbdare, umilinți, tăceri...

Da, totul are un sfârșit.
Suntem. Venim. Am răsărit!

GLONTELE INTERNAȚIONALIST

Unora care au cerut să fiu împuscat

Am spus că am avut și noi cultură,
Cultură veche, nu de festival.
Ce rău făcutu-ți-am, lepădătură,
De-ți tot ascuți cuțitul criminal?!

Am spus că tot ce-i sfânt o să rămână,
Că Cineva veghează-al meu destin,
Că Eminescu-a scris doar în română,
În alfabetul nostru cel latin.

Am spus că Eminescu ne e scutul
Cel de lumină lină și oțel,
Că este rău să ne uităm trecutul,
Că și mai rău e să ochești în el.

Că-i fapt de josnicie și ocară
Să duci un trai de cârtiță râmând,
Să nu știi ce se-ntâmplă pe afară
În vântul și-n lumina sângerând;

Că nu e bine tot ce se întâmplă
Cu limba, cu istoria, cu noi.
De ce vrei să-mi înfigi un glonte-n tâmplă,
Turcitule, prăsit de vremuri noi?!

Nu inventez, cum spui, probleme
Și nici dureri. Într-adevăr e rău.
Ci tu ai inventat un fel de steme
Cu spicul aplecat spre sacul tău.

Ascultă-mă! Întregul piept mi-e plin cu
Jăratecul durerii supărat.
Iau varga și te șfichiu: „...na turbincu!"
Nu cer să fii de cracă spânzurat.

De-atâtea ori văzui a morții coasă,
Jivine din hățișuri m-au păscut,
Dar fiară nu-ntâlnii mai fioroasă -
Ce fel de mumă oare te-a născut?!

Și cum de nu te potopește Nistru
Cel care astăzi, din pricina ta,
Mi se arată-n inimă sinistru
Și-ajuns-am a-l urî și blestema.

Să lupt cu tine ori să-ți iert păcatul,
Căci iată-avem înemuiți părinți?!
Dar m-ai lovit în creștet cu placatul
Vroind să-mi vâri istorii noi în minți.

Închei poemul și îmi iert piticul,
Căci mi-au șoptit trei îngeri necorupți:
„Pe-aista l-a fătat sub cer nimicul
Și n-are nici un rost cu el să lupți".

„Nu-i chiar așa", aud cum îmi șoptește
Un frate drag, un cântăret soiman:
„Pe-aista nu-l ierta, ci ia-l în clește
Și dă-l prin răzătoare ca pe hrean!"

Ci eu mă uit la fiii mei, la casă
Și caut un răspuns în ochii lor.
Și-atâta suferință mă apasă
Și nu de glonțe, ci de jale mor.

Noi nu ucidem! Noi prin suferință
Eroi, martiri, profeți și sfinți suntem.
Din ea: din suferință-și ia ființă
Vecia-n care credem și cântăm.

SUNT

Sunt pomul cel cu mere roșii,
În vârf se leagănă luceferi.
De trunchi se scarpină leproșii
Hulind pe oamenii cei teferi.

Sunt floarea cea în chip de lină,
Născută într-o vreme crudă.
Căznitul suflet o admiră,
Bețivul peste ea se udă.

Sunt cartea cea cu pagini sfinte.
Pe față preoți o sărută,
Pe spate scârnave cuvinte
Înșiră golănimea brută.

Sunt o albină truditoare
„Fardată" cu polenul Lunii.
Mă ponegresc mereu laidacii
Rujați cu roșul Uniunii.

Sunt, poate, însuși viitorul
Poporului cu chip de salce
Pe care-l mai învață chiorul
Pe unde și-n ce fel să calce.

Sunt cel ce vrea să cânte-n Piață
A libertății dulci prescură,
În gură c-un baston de gumă,
Cu un căluș cazon în gură.

Sunt pata cea de sânge, zisă
Republica Moldovenească
Ce-n loc să frigă ucigașul,
Încearcă veșnic să-i zâmbească.

Sunt dorul care zboară peste
Zăgaz și apă înspumată –
Un fel de tristă libertate
Cu lacrimi mari încoronată.

Sunt Prutul singur și istoric,
Ghimpată sârmă îl rănește.
Îl suge de-o vecie marea,
El de-o vesnicie izvorăște.

Sunt doina, taina ei, pe care
Nu poți s-o-năbuși, nici s-o sperii
Chiar dacă-ar fi acoperită
Cu-o mie una de Siberii.

O GURĂ DE AER

„Lasă-mă în căi mă găsesc"
Proverb

Am avut un vis ciudat
spre dimineață:
Se făcea că murise Planeta
cea cu păduri și ape.
Rătăcea Dumnezeu prin Cosmos
cu dânsa pe brață.
Și n-avea unde
s-o-ngroape.
Se făcea că
(deși moartă și ea)
Moldova nistreană mai chiuia.
Mai topăia multicolor pe scenă
Cu valedol în gură
și cu festal.
Deși, sub jalnica
și unsuroasa ei stea,
Îi murise de mult
izvorul fundamental.
Se făcea că strigam
din toate puterile,
Zguduind Infernul
și Raiul.
„Lasă-mi, Doamne,
toate poverile,
Dar să nu mi se ia
izvorul și graiul!"
Sunt întărit, istoric,
cu două peceți testamentare:
Nu există Patrie mică
și Patrie mare,
Există Patria inimii
pur și simplu.

Sunt, deci, cu mult mai vechi
mai par-ti-cu-lar,
de ce
Mă-nfășați ca pe un sugaci
În pelincele doispezeciste
Cu atâta patimă?!
Am și o mare pe-aproape!
Da, am și o mare,
Dar n-am ieșire la dânsa,
Am ieșire numai la
lacrimă.
Da, am și un munte în preajmă,
care mi-i neam,
Dar pe care îl văd numai
la sărbătorile iernii
Prin verdele brad, prin
„O, brad frumos!"
Ah, câte mai am,
câte mai am,
câte mai am
Smulse din suflet
din sânge,
din os.
Am fost decretat Republică!
Dar, în fond,
mai sunt un cal de povară
pe care un necunoscut îl țesală
Cu iubire gastronomică,
cu mângâieri sintetice
Am fost decretat Republică!
Dar, în fond, nu sunt decât
o mască veselă
Pe chipul dramatic
al Uniunii Sovietice!
Smulgeți
masca cea mincinoasă odată
Și veți vedea că sub ea,

cu aripi pline de sânge
Sufletul Mioriței noastre
în sârmă ghimpată
Se zbate și plânge,
se zbate și plânge.
Trec vânătorii,
trec vânătorii și interesele
Hăituind Căprioara cea fără de vină
a limbii,
a grafiei noastre latine.
Iar înainte, ca un ogar,
aleargă prin organizații Tezele
Ticluite pidosnic
de nu știu cine.
Ascultă, tovarășe din Teze:
Ucide-mă, vinde-mă
Dar eu cred că Tezele
sunt cam nedomestice!
Iubirea de limbă maternă
e o treabă intimă,
Nici dumneata, nici străinul
nu au dreptul în ea
să se amestece!
La fel ca poetul, mă voi ascunde
într-o gaură de viperă
Gata de apărare. Nimeni (subliniez)
nu poate iubirea de neam să mi-o ia.
Sunt liber
în măsura în care
limba mi-i liberă.
De-aceea lupt pentru ea.
Zadarnic umpluta-ți Moldova
cu fabrici și tobe! Minciuna,
Golul ei gălăgios,
nu poate zidi Frumosul și primăvara
Din o mie de tobe fals aurite,
nici una

Nu va suna ca vioara!
Cine are urechi de-auzit,
să audă
Ce vină am
că m-am născut lângă Prut, la apa de sus?!
Viața mea a fost
o continuă scuză.
Nu mai vreau
să mă scuz!
Nu mai vreau nici să tac
când văd
că pierzania la colț mă așteaptă,
Când văd
cum, printre moderne potăi,
Jalnic se zbate Limba strămoșilor –
sora mea dreaptă –
Nemilos încoltită,
toată în vânătăi!
Mă întrebi cine sunt?
Sunt cel de sub mască.
Sunt al clipei obraz,
Obrazul fără dichisuri,
Sunt o trestie gânditoare,
un abur creștinesc,
Chinuit noaptea,
de groaznice visuri,
Care multe din ele
se împlinesc
Iată,
am avut un vis ciudat
spre dimineață:
Se făcea că murise Planeta
cea cu păduri și cu ape.
Rătăcea Dumnezeu prin Cosmos
cu dânse pe brață
Și n-avea unde
s-o-ngroape.

POEM

Lui Ion Caraion

S-a măcelărit pădurea,
Dar mistreții au rămas.

Abia după uciderea ei
S-a constatat
Ce mulți mistreți s-au plodit.

Ar și semăn printre mistreți.

Păzește-te,
Te vor trage în țeapă.
Mi-a spus îngerul meu păzitor.
Iar țeapa va fi părul lor
Cel crescut metalic și uriaș.

Dar cum să mă apăr.
Când însuși trupul lui Crist
Mai sângeră încă
De cuiele vrajbei?!

Ar și seamăn,
De fapt,
E o trudă zadarnică,
Pentru că ar și seamăn
În toiul unei roși vifomițe,
Pentru că seamăn pe întuneric –
Și-n viziunea mistreților semințele
Nu sunt zeii mărunți și roșcați,
Ci niște ghinde roșcate.

Lumini, lumini, lumini.
Dar nu se vede mai bine.

Îmi vine să strig la fel ca poetul:
Stingeți luminile
Să se vadă Lumina!

Ar și seamăn.
„Până să vină Lumina, trece viața".

ASCULTĂ

Bre muscale, om ostenit
Să te-ascult necontenit,
Să te-ascult neîncetat
Că m-ai fost eliberat;
Că m-ai ajutat istet;
Să trăiesc un timp măret,
Că mă-mbraci, că m-ai născut,
Iar eu mă uit peste Prut.
Dar ce fel de ajutor
Când mai sunt măturător
Al străzii pe care stai
Plină zilnic de-ntâi Mai?!
Și ce fel de falnic timp
Când muncesc cu robu-n câmp,
Când ficatul mi-i distrus
De otrăvuri ce-ai adus,
Când ne mor copiii-n leagăn,
Iar tu cânți pe sub mesteacăn
Să te bați cu pumnu-n piept
C-ai luptat și ai un drept...
Nu zic nu: ai ars un foc,
Dar eu-ce-jucam sau joc?!
Nu zic nu: te-ai și bătut,

Dar noi ceilalți ce-am făcut:
Bielorusul și armeanul,
Românul și americanul,
Letonul și polonezul
Și tadjicul și englezul...
Bre muscale, ia fii bun
Ascultă și eu ce-ți spun:
Fără ceilalți, negreșit,
Azi nemțește-ai fi grăit
Și cerșai chirilița,
Limba, cântul, școala ta,
Hramul tău și propriul pom...
Bre muscale, fii, bre, om!

PROIECT DE STEMĂ POETICĂ

Răspuns la o scrisoare a fratelui și confratelui de condei
Corneliu Ștefanache

Respect ciocanul.
Nu am cu dânsul nimic.
Dar cine oare dacă nu el
S-a lăsat, s-a lungit, s-a tolănit
Pe blândețea și osteneala
Secerii noastre?!

Respect ciocanul.
Nu am cu dânsul nimic.
Dar cine oare dacă nu el
În palmele noastre-a bătut
Pâlcul de cuie?

Respect ciocanul.

Nu am cu dânsul nimic.
Dar să nu roadă
Ca șobolanul cel roscat
Marginea soarelui –
A celui din herb.
Să nu stea cocoțat
În vârful stemei,
Pe creștetul ei,
În locul străvechii cruci
Barbar pângărită.
Să-și știe locul,
La fel cum noi ni-l știm –
Cei care stăm în genunchi
Și ne rugăm
În fața stelei cerești
De unde
Vine lumina mântuitoare,
În fața firului de iarbă,
Din care laptele izvorăște.
Laptele și liniștea noastră.

* * *

Da, îmi iubesc mama
(E un păcat?!)
Și pruncii
Și frații.
Și cerul de ametist.
Ca rezumat,
Sunt na-ți-o-na-list...

Da, graiul mi-i sfânt,
În viața mea
el nu este un simplu turist,

E chiar Patria.
Într-un cuvânt,
sunt na-ți-o-na-list...
Da,
urăsc pe mancurt.
Mi-i dragă doina
prin care exist.
Nu mă târâi slugarnic,
Pe scurt,
Sunt na-ți-o-na-list...

Da,
hora nu o schimb
Pe cazacioc ori pe twist.
Port suferința de neam
ca pe un nimb.
Sunt na-ți-o-na-list...

Da,
afirm că-i prea mult verde-n drapel,
Avem un drapel
prea materialist.
Mai puneți niște
cer visător pe el,
Sunt, na-ți-o-na-list...

Da,
nesocotesc tidvele seci
Care vor să mă cârmuie
ca artist.
Mai trag cu ochiul
la istoria noastră,
Deci,
sunt na-ți-o-na-list...

Da,
n-am vrut să mă-nsoțesc cu Satan,
N-am prăjit creieri umani
pe unt kaghebist.

Omenește întreb:
de ce-am murit
în Afganistan?!
sunt na-ți-o-na-list...

Da,
vremea în care trăim
e tot mai isterică,
Îmi vine să urlu
în Muzeul satului
cu profil ateist:
„Scoateți mitraliera
din biserică!"
Sunt na-ți-o-na-list...

Da,
te întreb pe tine,
binevoitorule,
Care-ai adus tututun și pesticidele:
„Ce ai cu surorile noastre
din câmpul cel trist –
Ai primit vreun ordin cumva,
ți-a ordonat cineva:
ucide-le?!"
Sunt na-ți-o-na-list...

Da,
voi să-mi vorbesc graiul întreg,
iar nu pe jumătate
Sunt contra școlilor
cu caracter mixt.
Mi-i drag nu numai un neam,
mi-s dragi popoarele toate –
Sunt na-ți-o-na-list...

Da,
sunt contra
plevei migratoare

Care se crede
un dar minunat.
Sunt contra
să prăsiți la noi
uzina de calculatoare.
N-am ce să număr, tovarăși, –
Aproape totul
mi s-a luat.

Da, aproape totul
mi s-a răpit.
La curgerea Prutului meu
nu pot nici să asist.
Totuși, viața mi-i dragă,
Merg spre dânsa grăbit,
Sunt na-ți-o-na-list...

CÂNTEC POPULAR

Când pe lume-am apărut
La o margine de Prut,
Lângă râul pătimit,
O străină m-a răpit
Și astfel mă legăna:
„Nani, nani, nani-na.
Peste Prut trăiesc jandarmi,
Să crești mare, să îi sfarmi!
Peste Prut trăiesc potăi,
Iar nu frățiorii tăi!
De-or striga: *române drag,*
Pune mâna pe ciomag,

De-ai să-i vezi cântând de dor,
Pune mâna pe topor!
De ți-or spune că ti-s *frati*
Să nu-i lași nespintecați!"
O străină m-a crescut,
Eu pe ea o am crezut.
Copil prost, copil furat,
Frate, rău te-am supărat!
Dar eu nici o vină n-am,
Fost-am despărțit de neam
Și chiar Domnul Cel de Sus
A tăcut și nu mi-a spus
Care e Măicuța mea
Și nici Maica spusu-mi-a.

TĂMÂIE ȘI LICHENI

Unor apărători ai stâlcitei limbi române numită „limba moldovenească"

A murit tămâia,
Duhoarea stă să crească.
Ne-a umplut ca râia
„Limba moldov'nească".

Mi-a pierit și somnul,
Pacea crestinească.
Mârâie spre Domnul
Limba moldov'nească.

O biată bătrână
N-are nici de pască,

Stă cu halca-n mână
Limba moldov'nească.

Își crește frumosul
Limba românească
Îi arată dosul
Limba moldov'nească.

Gângavă, tot linge
Cizma muscălească,
Spre Evropi se-mpinge
Limba moldov'nească.

Palidă mi-e fața,
Sub un cer ce cască.
Îmi mănâncă viața
Limba moldov'nească.

Voi muri, se pare,
Pentru-a mea lumină...
„Mă va plânge oare
Limba cea română?!"

RIDICĂ-TE

Închinare Marii Adunări naționale

„Basarabie,
Trecută prin foc și prin sabie."
Dumitru Matcovschi.

Pământule, tu cel de glorii,
Te caut prin străvechi istorii,

Că-n vremea noastră, de acuma,
Ce-a mai rămas din tine? Huma!

Doar huma cu de aur fire,
Ce, de atâta siluire,
Degrabă nici pre ea, o, Doamne,
N-o vom cunoaște-n veri si toamne.
Ridică-te din suferință
Si din cazonă umilință!

Ridică-te, Basarabie,
Trecută prin foc și sabie,
Bătută ca vita pe spate,
Cu biciul legii strâmbate,
Cu lanțul poruncitoarelor strigăte!
Ridică-te! Ridică-te! Ridică-te!

Tu, preschimbată într-o mină
De sfeclă și de nicotină
În care sunt înmormântate
Vieți de soră și de frate.
Tu, preschimbată într-o fermă
În care-o mână dură, fermă
Se vâră pân' la cot si-nhată
Tot ce-am muncit de dimineață.
Ridică-te din suferință
Si din cazonă umilință!

Ridică-te, Basarabie,
Trecută prin foc și sabie,
Bătută, ca vita, pe spate
Cu biciul legii strâmbate,
Cu lanțul poruncitoarelor strigăte!
Ridică-te! Ridicăte! Ridică-te!

Tu, preschimbată într-o gară
În care cine vrea coboară,
Prin care cine vrea se plimbă
Scuipând în datini și în limbă.
Schimbată crud de minți demente
În cruce de experimente:
Îți bat piroane-n mâini, picioare,
Te stingi și parcă nu te doare.
Ridică-te din suferință
Și din cazonă umilință!

Ridică-te, Basarabie,
Trecută prin foc și sabie,
Bătută, ca vita, pe spate
Cu biciul legii strâmbate.
Cu lanțul poruncitoarelor strigăte!
Ridică-te! Ridică-te! Ridică-te!

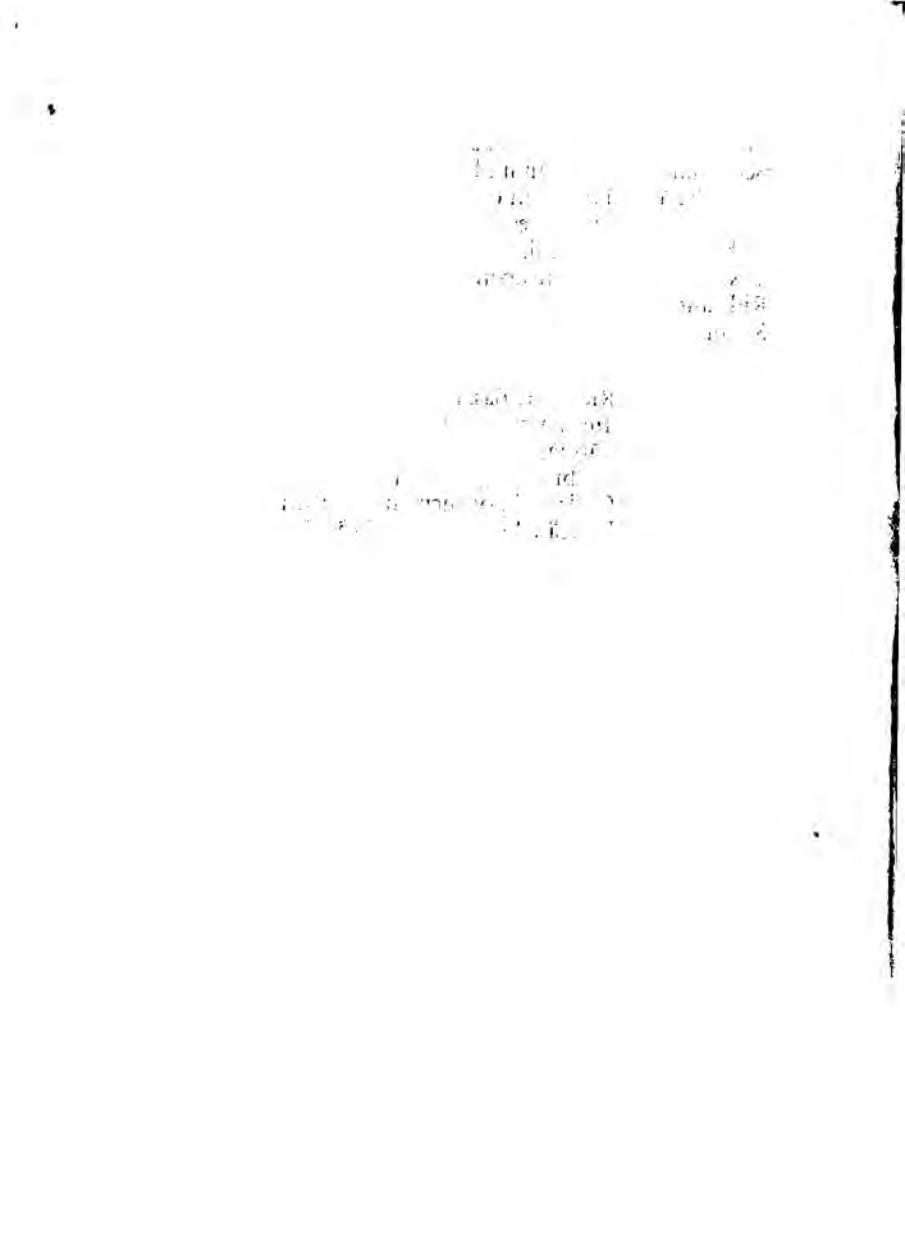

RĂZBUNAREA FRUMUSEȚII

CÂNTECE

„Tot ce-i dur și tot ce-i amar în viața mea
se va topi în farmecul muzicii."

RABINDRANATH TAGORE

IARTĂ-MĂ

Iartă-mă, ți-e părul înălbit, cărunt
Iartă-mă, pe lângă tine eu nu sunt.
Iartă-mă, cu ochii stai mereu la drum,
Iartă-mă, de-atâta timp nu ne văzum.

Rozele
Nu ție, mamă, ți le-am dus,
Pozele
Nu pe-ale tale-n rămi le-am pus,
Cântece
Nu pentru tine eu am scris,
Iartă-mă,
Pe alta o văzui în vis.

Iartă-mă, se duc țipând cocoarele,
Iartă-mă, asfinte rece soarele,
Iartă-mă, e timpul nu știu cum grăbit,
Iartă-mă, nu îndeajuns eu te-am iubit.

Rozele
Nu ție, mamă, ți le-am dus,

Pozele
Nu pe-ale tale-n rămi le-am pus,
Cântece
Nu pentru tine eu am scris,
Iartă-mă,
Pe alta o văzui în vis.

MĂ ROG

Mă rog de tine, ploaie,
Când zbor către planete,
Stropește gura mamei
Și-o apără de sete.

Mă rog de tine, codru -
(Căci anii tăi tot fi-vor)
Cuprinde-i cald ființa
Și-o apără de vifor.

Mă rog de tine, iarbă,
Mângâie-i talpa goală
Și sarea grea din oase
Și-o apără de boală.

Mă rog de tine, munte, –
Cât zboru-o să mă poarte –
Sărută ochii mamei
Și-i apără de moarte.

CÂNTECUL MAMEI

Nu-mi lua cercei și salbe,
Că de-amu am plete albe.

Nu-mi lua năfrămi străine,
Că de-amu eu nu văd bine.

Rochie nu-mi lua de lână,
Că de-amu eu sunt bătrână.

Încălțări nu-mi mai alege,
Că de-amu eu nu pot merge.

Ia-i mai bine norei, lasă,
Că ea-i tânără, frumoasă,

Iar eu, fiule-s bătrână,
Cine m-o vedea-n țărână?!

MAMA ȘI FECIORUL

– Maică, nu mai osteni,
Că avem cu ce trăi,
Am și casă și bănuți,
Eu, nu tu să mă ajuți.
Maică, nu mai sunt copil,
Nu vezi că-s și eu bătrân?!

– Pentru lume-i fi bătrân, –
Pentru mine tot copil;
Pentru lume om de stat –
Pentru mine-al meu băiat;
Pentru lume fericit –
Pentru mine necăjit.

Până-n sară de la zori
Tot o fugă, tot un zor,
Că te știu, te-au îndrăgit
Toate-albinele din câmp.
Maică, nu mai osteni,
Hai la noi și-i mai trăi.

– Fiule, în cuibul tău
Ametesc și-mi vine rău,
Tare-i sus, n-aveți nici nuc,
De la noi cum să mă duc?!
Eu, de n-am la geam un nuc,
Gălbenesc și mă usuc.

LIMBA NOASTRĂ CEA ROMÂNA

Sărut vatra și-al ei nume
Care veșnic ne adună,
Vatra ce-a născut pe lume
Limba noastră cea română.

Cânt a Patriei ființă
Și-a ei rodnică țărână
Ce-a născut în suferință
Limba noastră cea română.

Pre pământ străvechi și magic
Numai dânsa ni-i stăpână:
Limba neamului meu dacic,
Limba noastră cea română.

În al lumilor tezaur
Pururea o să rămână
Limba doinelor de aur,
Limba noastră cea română.

PENTRU EA

Pentru ea la Putna clopot bate,
Pentru ea mi-i teamă de păcate,
Pentru ea e bolta mai albastră –
Pentru limba, pentru limba noastră.

Dumnezeu prima oară
Când a plâns printre astre,
El a plâns peste Țară
Cu lacrima limbii noastre!

Pentru ea ninsori se cern din spații,
Pentru ea puternici sunt Carpații,
Pentru ea e caldă vatra poamei –
Pentru limba, pentru limba mamei.

Pentru ea noi văruim pereții,
Pentru ea mai sunt răniți poeții,
Pentru ea cresc florile visării –
Pentru limba, pentru limba Țării.

Dumnezeu prima oară
Când a plâns printre astre,
El a plâns peste Țară
Cu lacrima limbii noastre.

RĂSAI

Dragu-mi-i a te cânta,
Scrisule venit din stele,
Orice literă a ta
Ca pe ochii maicii mele
Dornic o sărut.

Răsai, răsai, răsai
Ca grâul cel verde,
Ca lacrima!
Răsai, răsai, răsai
Și nu te mai pierde,
Iubirea mea!

Mere purpurii pe ram,
Văi cu spic de aur pline!
Totuși ce săraci eram,
Neavându-te pe tine,
Scrisule cel scump.

Bucură-te, scris latin,
Că pe valea dulce-amară
N-ai venit ca un străin,
Ai venit la tine-n țară
Și la frații tăi.

Răsai, răsai, răsai,
Ca grâul cel verde,
Ca lacrima!
Răsai, răsai, răsai,
Și nu te mai pierde,
Iubirea mea!

EMINESCU

La zidirea Soarelui, se știe,
Cerul a muncit o veșnicie.
Noi, muncind întocmai, ne-am ales cu,
Ne-am ales cu domnul Eminescu.
Domnul cel de pasăre măiastră,
Domnul cel de nemurirea noastră –
Eminescu.

Suntem în cuvânt și-n toate,
Floare de latinitate
Sub un cer cu stele sudice!
De avem sau nu dreptate,
De avem sau nu dreptate,
Eminescu să ne judece.

Mi-l furară, Doamne, adineauri
Pe înaltul domn cu tot cu lauri.
Mă uscam de dor, în piept cu plânsul,
Nu știam că dor mi-era de dânsul,
Nu știam că doina mi-o furară
Cu străvechea și frumoasa Țară –
Eminescu.

Acum am și eu pe lume parte:
Pot îmbrățișa măiastra-ți carte,
Știu că frate-mi ești și-mi ești părinte,
Acum nimeni nu mă poate minte.
Bine ai venit în casa noastră,
Neamule, tu, floarea mea albastră –
Eminescu

Suntem în cuvânt și-n toate
Floare de latinitate
Sub un cer cu stele sudice!
De avem sau nu dreptate,
De avem sau nu dreptate,
Eminescu să ne judece!

TREI CULORI

Străine pofte ne-au răpit
Când via dulce, când ogorul,
Dar nimeni nu a izbutit
Din piept să smulgă Tricolorul.
Fusese vremea mult prea cruntă,
Și-atât ne-a ars de dânsul dorul,
Că azi ne strângem și la nuntă
Și la botez cu Tricolorul

Trei culori s-o singură iubire
Românească,
Trei culori și-o singură vorbire
Românească!
Trei culori și-o singură credință
Românească,

Trei culori și-o singură ființă
Românească!

Atât de minunat scânteie,
De crezi că de pe bolți albastre
L-a rupt Hristos din curcubeie
Si l-a dat românimii noastre.
E cald sub el ca sub o rană
Ce-a chinuit Mântuitorul,
E cald în Țara cea Ștefană,
Ne încălzește Tricolorul.

Trei culori și-o singură iubire
Românească,
Trei culori și-o singură vorbire
Românească!
Trei culori și-o singură credință
Românească,
Trei culori și-o singură ființă
Românească!

REAPRINDEȚI CANDELA

Reaprindeți candela-n căscioare
Lângă busuiocul cel mereu –
Degerat la mâini și la picioare,
Se întoarce-acasă Dumnezeu.

Doamne Cel din slăvile creștine,
Ce păcate oare-ai săvârșit
Că te-au dus acolo si pe tine
În Siberii fără de sfârșit?!

Toate le ierți,
Doamne de sus,
Cu blândețe măreață,
Chiar și pe cei
Care te-au dus
În Siberii de gheață!

Ninge frigul și pustiul plouă,
Degerată-mi este inima
Doamne, bine nu ne-a fost nici nouă
Fără sfatul și lumina Ta.

Doamne, intră și-n a mea chilie
Și-amândoi, răniți și înghețati,
Să ne încălzim cu bucurie
Unul lângă altul ca doi frați.

Toate le ierți,
Doamne de sus
Cu blândețe măreață,
Chiar și pe cei
Care te-au dus
În Siberii de gheață!

LA MĂNĂSTIREA CĂPRIANA

La mănăstirea cea căpriană
Bate un clopot în zi de duminică.
La Căpriana rană pe rană,
Rană pe rouă în taină se vindecă.

Intră în templu, om al durerii,
Nu-i o rușine să intri-n biserică,
E o rușine liniștea serii
A o preface-n cazarmă isterică.

Bate frumos un clopot
Bate un clopot
Al învierii și bunei vestiri!
Vine din cer un șopot,
Vine un șopot
Și mă ridică din mari pustiiri!

Bate un clopot ca o chemare
La Căpriana în miros de criniște,
Iară la Putna sfântă și mare
Dângăt de aur răspunde în liniște.

Semn că ne vede, semn că ne-aude
Dragostea Putnei în zi de duminică,
Când în lumina viselor ude
Rană pe rană în taină se vindecă.

Bate frumos un clopot,
Bate un clopot
Al învierii și bunei vestiri!
Vine din cer un șopot,
Vine un șopot
Și mă ridică din mari pustiiri!

BASARABIE CU JALE

În mine a lovit străinul
De Paști sau Denii,

Dar încoltitu-m-au bezmetici
Și moldovenii.

Că nu suntem români străinul
Pe-a lui o ține.
Și-ai mei mai tare-l cred pe dânsul
Decât pe mine.

Basarabie cu jale,
Basarabie,
De pe deal și de pe vale,
Basarabie!
Ca grâul ce-l bate gheața"
Basarabie!
„Încâlcită-ți este viața"
Basarabie!

În mine-au dat și moldovenii
Necreștinește.
Ci-s fericit că-n ei românul
Tot mai trăiește.

Ei spun că nu-s români, ci lacrimi
În piept frământă
Când un Fărcaș sau Vicoveanca
Sau Gheorghe cântă

Basarabie cu jale,
Basarabie,
De pe deal și de pe vale,
Basarabie!
„Încâlcită-ți este viața",
Basarabie,
„Ca grâul ce-l bate gheața",
Basarabie!

TRANSILVANIA

Aici se păstrează în toate
Urmele lui Dumnezeu,
Aici fratele pururi e frate
La usor și la greu.

Mor pe planetă azi nume,
Cinstea, crezul și dania.
Rămâne-o minune pe lume –
Transilvania.

Transilvania, Transilvania –
Vatră caldă, luminoasă,
Ca litania, ca litania
De străveche și frumoasă!

Aici izvorăște lumina,
Ce-atât de dulce mi-i,
De crezi că vorbește româna
Printre păsări mii.

Aici e familia sfântă,
Neuitați cei din mormânt,
Aici de iubire se cântă
Și totu-i legământ.

Transilvania, Transilvania -
Vatră caldă, luminoasă,
Ca litania, ca litania
De străveche și frumoasă!

Zadarnic ai stat lângă Ștefan
Acolo în piață,
Dacă nimic nu-nvățasesi
Din marea lui viață.
Să fi ridicat ca și dânsul
Vreo mănăstire,
Putea și pe tine poporul
Să mi te admire,
Vladimir Ilici.

Nu mi-ai fost prieten,
Nu mi-ai fost nici frate,
Ai lăsat în urmă
Rele și păcate.
Totusi creștinește
Zic și eu cu pace:
„Domnul să te ierte,
Numai nu te-ntoarce".

Dacă grijeai ca și Vodă
De propria-ți vatră
Si nu pribegeai ca țiganul
Cu roșia-ti satră,
Azi nu erai scos pe la margini
De a vremii poruncă
Acolo pe unde-ndeobște
Gunoiul se-aruncă,
Vladimir Ilici.

Nu mi-ai fost prieten,
Nu mi-ai fost nici frate,
Ai lăsat în urmă
Rele și păcate.
Totusi crestinește

Zic și eu cu pace:
„Domnul să te ierte,
Numai nu te-ntoarce".

1991

CA PRIMA OARĂ

Merg pe pământ
Și sun ca vioara.
Toate îmi par că sunt
Prima oară.
Ca un copil
Aștept dimineața,
Până la lacrimi
Mi-e dragă viața.

Orice splendoare
Mă doare,
Mă doare-această floare
Și frumusețea ta,
Și frumusețea ta!
Și-această zi
Ce mâine nu va ma fi,
Nu va mai fi!

Înfiorat spun *mamă* și *tată*
De parcă îmi văd părinții
Prima dată.
Ca un copil
Aștept dimineața,
Până la lacrimi
Mi-e dragă viața.

Când mă cuprinzi
Tremur, ah, toată,
De parcă-aș iubi, iubi
Prima dată.
Ca un copil
Aștept dimineața,
Până la lacrimi
Mi-e dragă viata

CAD PE APE

Soarele jos a picat,
Soarele, soarele,
Ca rochia ta din pat,
Soarele, soarele.

Cade o frunză din înalt,
Frunzele, frunzele,
Ca palma mea din părul tău cald,
Frunzele, frunzele.

Lunecă din cer o stea,
Stelele, stelele,
Ca lacrima pe fața ta,
Stelele, stelele.

Cad pe ape flori de tei,
Florile, florile,
Ca chipul meu în ochii tăi,
Florile, florile

OGLINDA CLIPELOR

Ne uitam ca doi copi
În oglinda stelei vii.
Unde-i oare clipa cea
De-o sorbeam și ne sorbea?!

Ne uitam nebuni și goi
În oglinda stelei noi.
Unde-i oare clipa cea
De-o sorbeam și ne sorbea?!

Ne uităm ca doi bătrâni
În oglinda unei pâini.
Unde-i clipa de cândva
De-o sorbeam și ne sorbea?!

NU MI-S DRAGI

Nu mi-s dragi pe cer nici stele,
C-ai privit și tu la ele.

Nci pădurea verde, nu,
C-ai trecut prin ea și tu.
Și nici marea, nici lumina,
C-ai atins-o tu cu mâna.

POD PESTE LACRIMĂ

INEDITE

1966

O sută de prieteni e puțin;
un dușman e mult
(Proverb persan)

*

În memoria Doinei și lui Ion Aldea Teodorovici

Pe sângele nostru
Pe care
Soarele l-a văzut
Curg florile
Alfabetului latin.

Curajul de-a trăi,
Curajul de-a muri –
Iată cele două aripi
Care pot
În ceruri să te ridice.

TEMPLUL

Lui Ioan Alexandru

Prețuiesc deopotrivă pe sfântul
Cu mâna spre inimă dusă,
Cât și pe cel sprijinit

În sabie.
Doamne, poate că
N-am fost nici sfânt, nici oștean.
Pur și simplu, ziditu-m-am de viu
În templul Limbii Române.
Iar în biserică
N-ai cum să fii curajos –
În biserică să fii
Drept și cinstit.

*
* *

Getei și lui Ioan Adam

Țară cu destui eroi
și martri în ea.
Și noi pururi Doamne
fără destula Țară.
Pururi strâmtorați
de veacul străin
și de apele unui
Nistru necunoscut.

*
* *

Lui Ștefan Andronic

Cea mai frumoasă
Este bucuria
Din ochii copiilor,

Deoarece nu trebuie
Să dea nimănui socoteală
Pentru frumusețea ei.

*
* *

Lui Andi Anu

Aud glas apostolic:
„Ce va folosi omului
De va dobândi lumea în ie
Și va pierde sufletul?"
Va veni sfârșitul lumii
Care va șterge orice ho
Între oameni și între p

FRUNZA

(ar Baltag

„Te iubesc, strigă frun
Copacului ei,
Te iubesc".
Frate,
Eu sunt frunza aceea
Cu lanțul de lacrimi
În jurul ochiului.
Frate, mai repede ru,
Lanțul de fier
Decât pe cel de lacr

ZUGRĂVEALA DE SUS

Lui Sabin Bălaș

Există câte un român
Sub câte o stea
Cu luminile ei
Pururea treze,
Căruia Dumnezeu, ca unui copil,
I-a prins mâna în mâna Sa,
Învățându-l cum să picteze.

OMUL DUMINICII

Lui Fănuș Băilesteanu

Sunt omul duminicii.
Nu dau nici un sfat
Glontelui
Și nu primesc nici eu
Vreun sfat de la el.
Îmi ajunge o singură pâine
Cum zilei
Un singur soare.

PRIVIGHETOAREA PE CRUCE

Lui Ion Brad

Nimeni nu poate muta
Pământul în Cer.
Poate că numai privighetoarea,
Poate că numai cântecul ei.

Dar i s-a tăiat limba.
Nimeni n-o mai aude, nimeni
N-o mai aude cum cântă
Pe crucea bisericii:
„Scoală, Doamne,
Să nu biruie omul".

CEL CARE SE-APROPIE

Lui Michael Bruchis

Pururi voi oameni
Pe cel care se-apropie
De izvoarele suferinței mele.
Prelungire în Dumnezeu
A vieți pe care-o trăiesc —
Acesta e numele
Îndureratei mele iubiri.
În lacrimă numele mi-a putrezit
Renăscând în pământul
Pe care l-am regăsit.
Frate îmi este cel
Care numele îmi înțelege
Îndrăgindu-l ca pe al lui.

CINEVA

Constantei Buzea

„Cineva
se roagă într-un târziu
în rugăciunile mele uscate".

Cineva plânge
în lacrima mea,
poate chiar Dumnezeu.

Cineva scrie
în cântecul meu
poate chiar cei care nu mai sunt

și tace Țara și-așteaptă
în tăcerea mea
iubitoare nescandaloasă.

ZÂMBETUL TĂU

Lui Petru Cărare

Zâmbetul tău
O sălbăticiune frumoasă
Ce sare din lacrimă în lacrimă
Ca să nu se înece.

*
* *

Lui Radu Cârneci

Nu vrem, străine, să ne preamărești.
Ca neam român atâta vrem să știi:
Avem o Putnă sus în ceruri vii,
A fost, mai e și fi-va Mărășești!

Pârjol te-a ars, poveri și tu ai dus.
Deși coroana port de răni și spini,
Nu vreau, străine, să mi te închini,
Atâta vreau să știi c-avem Oituz!

Nimic nu-ți cerem să ne dăruiești,
Nici doina și nici limba să ne-nveți.
Atâta vrem să știi: că sfânt, măreț,
Noi mai avem Biserici și Mărăști.

CÂNTEC BASARABEAN

Lui Mihai Cimpoi

Este o nebunie să încerci
Să dai la o parte Cerul
Ca să vezi pe Dumnezeu -
Dumnezeu este chiar Cerul.

Este o nebunie să încerci
Să dai la o parte Limba Română,
Ca să vezi pe Eminescu -
Eminescu este chiar Limba Română.

Este o nebunie să încerci
Să dai la o parte Prutul,
Ca să ajungi mai repede-n Țară –
Țara este chiar Prutul.

Este o nebunie să încerci
Să dai la o parte pe Cărturar,
Ca să vezi viitorul -
El este chiar ziua de mâine,
Viitorul venind.

ADEVĂRAT

Înalt Preasfințitului
Daniel Ciobotea

Adevărat, adevărat:
Birui-va
Nu țara cu cele
Mai multe tancuri,
Ci Țara cu Cel
Mai mult Dumnezeu în ea.
Adevărat, adevărat
Că plâng,
Dar „pentru a plânge,
E nevoie de putină
Speranță
Și energie".
Adevărat, adevărat:
Trebuie să ai
Multă lărgime
În jurul *locului* tău
Ca să te poți bate
Pentru el.
Și-acea lărgime este
Dumnezeu.

*
* *

Lui Constantin Ciopraga

Nu am cerut,
Nu am cerut nicicând
De la nimeni nimic.
Și cred că am dat

Altora mai mult
Decât nu am vroit să cer.
Astfel,
Am cunoscut fericirea.

SUDOAREA NEVĂZUTĂ

Lui Tudor Chiriac

Sunt în jur atâtea
Lucruri simple și frumoase
Pe care nu le înțeleg
Nici proști, nici înțeleptii.
Ascult fericit
Glasul Cântecului tău
Care parcă îmi spune:
„Să trudești ca albina –
Sudoarea să nu se vadă
Pe chipul lucrării tale".

OCHIUL IZVORULUI

Silviei și lui Anatol Chiriac

Cade
Tot ce-i frumos și unic –
Cade sufletul.
Cade cântecul.
Cade Pământul.
Moare izvorul.

Doamne,
Vedem cu toții
Căderea unei stele
Și nu vede nimeni
Căderea Pământului!
Doamne,
Degeaba este frumos
Ochiul Soarelui,
Dacă moare
Ochiul Izvorului.

* * *

Lui Ion Cocora

Am spus aproape totul
Despre mine,
Ca privighetoarea
Despre pădure.
Singurul lucru pe care
Aș putea să-l adaug vieții mele
Este propriul mormânt.
Da, viața este partea
Cea mai frumoasă a vieții.

DRUMUL

Lui Theodor Codreanu

Caut, din Chișinău,
Drumul care-i mai scurt
Spre Țară, spre Vatra

În care-am înviat din morți.
El trece întreg și cald și curat
Prin Huși, prin inima ta.
Se ia Prutul, prietene,
Pe urmele pașilor tăi,
Atât de al său ești!
Se iau pașii mei
După apele Prutului nostru –
Atât de al meu este!
Și toată Țara
E un pod peste Prut!

*
* *

Lui Marin Constantin

Există două minuni –
Atât!
Atoateziditorul și Muzica.
O, dacă Poezia înseamnă
Un presupus mister,
Muzica e chiar
Misterul însuși!

FIINȚA DORULUI

Lui Eugen Coșeriu

S-ar putea oare,
S-ar putea oare roti,
Neînconjurat de stele,
Pământul?!
Ar putea oare,

Ar putea oare să existe,
Neîngrădit de Limba Română,
Carpații?!
Ar putea oare,
Ar putea oare să fiinteze
Dorul,
Neînconjurat de liniștea
Și frumusețea inimii tale?!

*

*

Lui Victor Crăciun

Acolo pe unde
Trecuse ieri Podul de Flori,
Fericirea lui de o zi,
Azi parcă s-au înnodat,
Ca niște câini,
Toate frontierele
Dintre lumi.
Crește din nou
Suferința noastră
Ca un Prut revărsat.
Doamne,
Ce vor fi având cu noi?!

SUNT FIUL

Lui Nicolae Dabija

Sunt fiul
Lui *A Fi*
și rănitul meu sânge

este granita peste care
nu se trece ușor,
Sunt fiul Voinței
și duc după mine
nu prea ușorul „lanț
de creștine nădejdi".
Iubesc aprins pe mama
odihnindu-mă în Dumnezeu.
Nici moartea
nu mă poate despărți de voi.
Sunt fiul
lui *A Fi.*

PE MUNTE LA PREDEAL

Lui Mihai Drăgănescu

Va fi! Pe Terra cea bătrână
Amirosind a flori de tei
Va merge Dumnezeu de mână,
La Paște, cu românii mei.
Și flori, spre noi, de miere grele
Cu el odată vor rosti:
„Voi, dacă vreți, plecați pe stele,
Iar noi mai rămânem aci".

POETUL

Lui Nicolae Esinencu

Poetul
Este un asin ceresc.
Ați văzut oare pe cineva
Să aureasă asinului copita,

Copita celui ce cară, săracul,
Un sac plin cu aur?!

DE-AI CURGE TU, PRUTULE

Lui Dumitru Fărcaşu

De-ai curge tu, Prutule,
De-ai curge pe Nistru,
Să nu mă mai desparţi
De fraţii mei!

De-ai curge tu, Prutule,
De-ai curge pe Mureş,
Ca liber să pot asculta
Cântecul nostru,
Cântecul neamului meu!

De-ai curge tu, Prutule,
De-ai curge pe Olt,
Să nu
Mai fiu întrebat
Ce caut eu,
Ce caut în Ţara mea?!

*
* *

Lui Ioan Florea

Nu s-a văzut stea
Plictisindu-se de Cer

Și cântec căruia
I-ar fi urât
Cu Limba Română.

* * *

Lui Nicolae Dan Fruntelată

Dacă măicuța ta,
Dacă limba strămoșilor tăi
Se află în Patrie,
Nu e țară mai minunată
Decât Patria ta.

* * *

Preacucernicului părinte
Constantin Galeriu

Părinte,
Eu nu știu dacă viața
M-a îndrăgit.
Și nu știu dacă moartea
Mă urăște.
Dar caldă –
Asta o știu –
Va trebui să fie crucea
Pe care ochii voi închide.
Caldă, Părinte, de sângele meu
Binecuvântează-mă.

JĂRATECUL

Lui Petru Ghelmez

Suflu în jăratecul
Limbii Române
Atent mereu
Să nu moară
Focul cel sacru.
Nu sunt mai mult
Decât o simplă măicuță.

*
* *

Lui Ion Gheorghe

Din tot ce gândim ori spunem
Să curgă mereu adevărul
Aidoma rășinii
Din bradul rănit.
Frate, cât har
Dăruitu-ne-a Domnul
Atât de liberi suntem —
Nu mai mult !

CÂNTECUL

Lui Tudor Gheorghe

Frate,
Nu există granită

Prin care Cântecul
Nu ar putea să răzbată,
Cântecul tău care este
O Răzbunare a frumuseții
Pe urâțenie.
Frate,
Se aud pașii copiilor
De pe malul cel stâng
Al Prutului
Duduind desculți
Pe podul de aur
Al Cântecului tău.
Frate,
Tu nu m-ai lăsat singur.

AȘTEPT DIMINEAȚA

Lui Paul Grigoriu

Aștept dimineața.
Ceea ce simt dimineața
Este că sângele meu
Nu poate-mbătrâni mai mult.

Aștept dimineața.
Dacă Dumnezeu
Ar lungi dimineața,
Aș ajunge mai repede la El.

Aștept dimineața.
Oricât ar fi de sus,
Niciodată amiaza
Nu poate să ia locul dimineții.

TREBUIE

În memoria lui Stelian Gruia

Trebuie să am mereu
În mână ceva:
O spadă,
O lumânare aprinsă.
Un trandafir,
O coasă la poale de munți,
Un condei săgetător,
Un măr aurit
Pentru copilul pierdut.
Stau apărat
Între brațele mele
Ca între părinții mei.
Stau gânditor
Între Carpații tăi, măicuțo,
Si cumințenia ta, iubito.
Nu mă plângeți –
Moartea e o scrisoare.
O scrisoare
A morților noi
Către morții mai vechi.

OMULE DIN DEPĂRTĂRI

Lui Claus Heitman

Tu ești fratele meu,
Omule din depărtări pământești.
Tu, care pe ana cea limpede
A Limbii Române
Mi-ai trimis
Ca semn de iubire

Acest trandafir.
Ce te-a atras
Spre Singurătatea mea
În care nu se mai aude
Decât cucul înzăpezit
Al timpului?!
Al timpului
În care credeam c-am murit.

POETUL

Lui Nicolae Labiș

Stropi de slavă
Ca de sânge.

DESCRIEREA TOAMNEI

Lui Grigore Ilisei

A venit toamna.
Cad frunzele
Teiului din Copou,
Șoptindu-mi fericite:
„Bătrâne,
Groaznică este
Nu întâmplarea
De a Te scăpa Dumnezeu
Din brațele Sale,
Ci faptul de-a nu avea
Un loc
Unde să cazi".

Lui Dan Laurențiu

Lucească pe cerul gurii
Cuvântul pe care-l spun
Ca stelele
Pe cerul Tău Doamne.
Gura mea
Să nu se bâhlească nicicând
La mijloc de Țară,
La marginea
Pururi amenințată
A Limbii Române.

DACĂ ESTI BĂRBAT

Lui Dumitru Matcovschi

Dacă ești bărbat,
nu lăcrima.
Ci sângele să-ți versi
în mijlocul mulțimii oropsite.
Si nu blajina
pâlpâire-a lumânării,
ci fulgerul scăpărător
să-l porți în mâini.
Și-al tău cuvânt
să-l înțeleagă pe deplin
măicuța ta, copiii
si truditoarea țarbă.
Dacă ești bărbat
pe coltul tău de pământ,

la marginea Tării tale,
în mijlocul multimii oropsite!

* * *

Lui Vintilă Matei

Rău să nu înțelegi
Că ești liber.
Dar groaznic
Să nu pricepi că ești rob –
Aceasta e Basarabia,
Frate al meu,
Tu, care înghețatele mâini
Ale copiilor ei
Le încălzești
În mâinile tale.
Sunt mâinile tale
Ca o carte frumoasă
Care le spune: „Albaștri
Sunt ochii libertății
Si parcă tot nu-i destul
Numai atât".

* * *

Lui Ion Miloș

Doamne, dacă
Ai înflorit floarea,
De ce

O lași singură
Pe marginea prăpastiei?!

* * *

Lui Romul Munteanu

Nu s-a schimbat nimic –
Aproape oriunde, oricând
Unul din picioarele mesei
Este piciorul lui Iuda.
Dar știu că
Inima ta de copil,
Cuvântul ce-l spui
E fața curată de masă,
E pâinea frățească.

CHIAR DACĂ

Lui Fănuș Neagu

Chiar dacă,
Chiar dacă ne-ați zmulge
Limba din gură,
Ar rosti Dunărea,
Ar rosti Dunărea noastră
Tot ce se cade rostit –
Așa Îngerul a strigat.

Chiar dacă,
Chiar dacă ochii
Ne-ați arde,

Am vedea cu florile,
Cu florile codrilor nostri
Tot ce se cade văzut –
Așa Îngerul a strigat.
Din vârf de Carpați
Dumnezeu nu se vede,
Dar de acolo
Poți crede în El,
Chiar dacă ați nimci
Toate bisericile noastre –
Așa Îngerul a strigat.

POEM

Lui Adrian Păunescu

De ce, o, Doamne, dăruit-ai
ochilor mei întristați,
O Țară atât de frumoasă
și-ndureratului meu auz
un cântec atât de ales
și sufletului meu zbuciumat
femeia fără de seamăn
când brațele mele
sunt încă nedestule-a ocroti
comorile ce mi-ai adus?
Dă-mi Cerul Tău,
întregul cer în care
să-mi găsesc părinții
și pe Tine, Doamne,
iar împreună și nedespărțiți
să fim de ajutor
și rodnic sprijin
acestui neam prea chinuit
și vremea s-o refacem!

DUMNEZEU ȘI PATRIA

Înalt Preasfințitului
Antonie Plămădeală

Mă-ntorc în Dumnezeu.
Cu alte cuvinte,
În Patrie mă-ntorc.
Dumnezeu și Patria
Sunt Una.
Puțin este pământul lumii,
Părinte.
Dar și mai puțin
Pământul cel îngrădit
Cu sârmă ghimpată.
Eu știu că
„Sufletul nu-și poate
Întinde aripile
Aicea pe pământ
Dacă nu se simte înconjurat
De veșnicie și nemărginire".
De-aceea în Dumnezeu
Mă-ntorc.

*
* *

Lui Florin Rotaru

Noi nu suntem mai mulți,
Noi credem mai mult.
Noi știm că adevărul
Este ca roiul de albine:
Nu-l scapi numai dacă
Grijești de el.

CUM SĂ-TI SPUN

Lui Dumitru Radu Popescu

Cum să-ti spun
Fratele meu drag,
Tu care ne-arăți ce duios
Trec cuvintele românești
Prin roua suferinței noastre.

Cum să-ți spun:
Oricât ar fi
De istet generalul,
Tot un ostean
Va trebui să fie viteaz.
De fapt, nici viteji nu
S-ar putea spune că suntem.
Pur și simplu,
Respectăm moartea,
Pentru că nu este
Mincinoasă ca viața.

PODUL

Lui Florin Piersic

Cu trei cuie-am început
Pod și punte peste Prut.
Cu trei cuie neîntregi
Pod și punte cum să legi?!

„Doamne, Doamne, tot zic Doamne,
Dumnezeu pare că doarme
Cu capul pe-o mânăstire
Și de nimeni n-are știre...“

Frați de grai, de sânge frați,
De la inimă furați.
Cioca-boca, trei lampaci,
Se dărâmă tot ce faci.

„Doamne, Doamne, tot zic Doamne,
Dumnezeu pare că doarme...
Cu capul pe-o mânăstire
Și de nimeni n-are știre"

Valuri vechi și valuri noi,
Curge Prutul fără noi
Neavând, noapte și zi,
De cine se alipi.

„Doamne, Doamne, tot zic Doamne",
Dumnezeu pare că doarme
Cu fruntea pe-o mânăstire
Și de nimeni n-are știre".

* * *

Lui Adam Puslojic

Tu știi că-n fiecare clipă
Iubirea e altceva
Spre deosebire de ură.
Tu știi că dacă
Nu vine din urmă și drumul,
Degeaba ai ajuns.
Și tu ai ajuns, poete!

*
* *

Lui Aurel Rău

Frate, este greţoasă
Trădarea de neam
Chiar dacă trage în plug.
Noi nu ştim trăda
Nici măcar o furnică.
Ci încă mai rătăceşte
Ca muşcătura de câine
Sărutul lui Iuda
Pe-al nostru obraz

*
* *

Lui Serafim Saca

Departe cerul,
Departe pământul
Pentru cel care merge
Numai pe drumul imaginaţiei.
Noi nu ne închipuim munţii,
Ei răsar
Din chiar sângele nostru.
Da, poţi
Reteza nişte brazi,
Dar nu şi Carpaţi.

REGĂSIREA SINELUI

Lui Dinu Săraru

La Slătioara,
În satul

Cu munți și cu pruni,
Am regăsit Niște Țărani
Din satul meu de la Prut.
Din anii zburdalnici,
Din anii mei cei copii
N-am mai fost atât de
Aproape de Cer.
Acolo Oltul, Valul, Ramul
Care mă știu și mă iubesc
Rostire-ar parcă
Prin gura acelor țărani:
„Poți să nu crezi
În Dumnezeu,
Dar de ce să-L urăști?"

LINISTEA LACRIMEI

Lui Eugen Simion

Mi-am regăsit Țara
În lacrima,
În liniștea inimii tale
Din care atât de luminos
Răsare dimineața
Poeților!
Aud răsăritul rourat
Cum strigă Dorul dor
Spre Basarabia,
Spre suferința ei,
Eu însumi preschimbându-mă
În liniștea,
În răbdătoarea ei lacrimă.

CÂRMUIREA HARULUI

Lui Marin Sorescu

Nici cârmuind, nici cârmuit
Eu nu mai văd.
Nici lauda și nici batjocura
Să mă înmoaie nu pot.
Eu știu că trebuie să fii
Curat ca lacrima
Ca, în tot restul vieții,
Să ai dreptul
La amintirea copilăriei.
Eu nu mi-s general
De-aceea numai
Că nu sunt epoleți și
Cărțile.
Astfel, chiar viața mea
Nu stau, s-o iau de unde
Se nimerește, ci pururi
O caut și-o aleg
Pe drumul ce-l urmez,
Pe drumul dimineții
Al clarelor lumini de început.

TU ȘTII

Lui Nichita Stănescu

Tu știi că nu există
Un drum al fericirii
Și altul al nenorocirilor –
Există numai rătăcire
Pe un drum sau pe altul.
Tu știi că mirarea nu judecă

Și nu cercetează
Lucruri care strălucesc
În ochiul lui Dumnezeu –
Ea le iubește pur și simplu
Făcându-le astfel
Mai tare să înflorească.
Tu ești, într-adevăr, un cântec
Ce curge de sus în jos
Ca plânsul.

*
* *

Lui Andrei Strâmbeanu

Eu cred că
În splendoarea curgătoare
A dimineții
Plutește și sufletul mamei.
Eu cred că
Mai dulce leagăn
Ca brațele mamei
Nici Hristos n-a avut.

DAR CERUL

Lui Nicolae Sulac

Opriseră biserica,
Dar cerul
Cum să-l oprești?!
N-au putut opri
Cântecul tău.

*
* *

Lui Florin Șandru

Sărut mâna ta
De simplu muncitor.
Tu care știi că
Lacrima este frumoasă
Atât timp cât
Nu cade în lingură.

DESCRIEREA LACRIMEI

Preafericitului Părinte Teoctist

Eu știu de la cei sfinți
Că Dumnezeu
Ne urăște cum suntem
Și ne iubește
Cum ar dori să fim.
Doamne, cum
Trebuie să viețuiesc eu
În lacrima ochiului meu,
Ca să birui fiara?!
Și cât de multă
Ar trebui să fie
Jertfa sângelui nostru
Ca să nu mai ne zbatem
Atât de singuri,
Atât de la marginea lumii?!
Auzi, rogu-Te, încă o dată,
Auzi încă o dată ce spun
Slujitorii Tăi pre pământ:
„Doamne, nu pedepsi România
Pentru păcatele fiilor ei".

* *

Lui Ion Ciocanu

Fericit cel care s-a șters
De steaua din frunte
ca de scuipatul dracului!
Fericit cel care
Și-a alipit sufletul
de steaua din cer
Ca de focul din vatră!
Fericit cel care a găsit drumul!

*
* *

Lui Victor Teleucă

A venit și rândul
Ochilor mei
Să vadă și să înțeleagă
Nu strig, nu mă
Bat cu pumnul în piept –
Gura pâinii n-ai s-o auzi.

MĂICUȚA TA, MĂICUȚA MEA

Lui Gheorghe Tomozei

Ce mult se aseamănă
Măicuța ta
Cu maica mea odihnind.

În pământul de lângă Miorcani!
În vremea vicleană și rea
Aproape că nu mai am
Pe umărul cui
Să-mi las fruntea
În Bucureștiul grăbit
Și plâng pe umărul ei.

Ce mult se aseamănă
Măicuța ta
Cu versul tău,
Cu frumusețea lui,
Cu Țara ce avem,
Frate!

*
* *

Lui Mircea Tomuș

Mănânc din aceeași pâine
Cu Patria.
Dacă nu mănânci
Din aceeași pâine cu ea,
Atunci sau pâinea
Sau Patria
Nu este a ta.

*
* *

Iuliei Țibulschi

Mai caut și azi anii copii
Într-un cântec frumos.

Cu cine oare,
Cu cine oare
S-a jucat Dumnezeu
În copilăria Sa?!

*
* *

Lui Mihai Ungheanu

Frate,
A lupta este
Destinul nostru
Împodobit cu răni.
Noi știm că rușinea-n război
Este nepotrivită
Ca un glonte intrat în picior.
Frate,
Să intri tânăr în viață
Ori să pleci mulțumit din ea
Este totuna.

TU ȘTII

Lui Spiridon Vangheli

Tu știi
Că un cântec frumos
Pentru copii
Poate salva în viitor
O Patrie.
Tu știi că un copil
Nu merge niciând

Degeaba pe drum:
Sau l-au trimis
Părinții cu treabă,
Sau îl așteaptă
Un zeu undeva.
Tu știi
Ceea ce oamenii vârstnici
Nu au știut niciodată.

BIBLIOTECA DE ROUĂ

Lui Titus Vâjeu

Frate,
Am văzut țări bogate
În care-aș fi rămas
La fel de sărac.

Frate,
e plină lumea de punți
pe care trebuie să le treci
înfrățindu-te cu dracul.

Frate,
eu pot muri oricând,
dar nu și oriunde.
Eu nu pot muri
decât cu chipul răsfrânt
„în acest geniu al ierbii
care e roua".

Lui Florin Velicu

Frate, am trăit
Într-o țară ciudată unde
Toți oamenii care întrebau ceva
Mureau imediat.
Eu nu astept să vină timpul meu,
Ci Țara mea.
Si tu mi-ai întins mâna.

ZĂPĂCIREA LACRIMEI

Lui Gheorghe Vodă

Au zăpăcit,
Au încurcat până și
Lacrima bătrânei măicuțe,
Până și apa
Copilăriei noastre.
Frate, ei urăsc
Cântecul tău.
Ei urăsc cântecul
Care arată Prutului
Pe unde să curgă.
Noi credem în izbândă.
Chiar dacă nu
Există Dumnezeu,
Totuna nimeni
Nu-i poate ocupa locul.

*
* *

Înaltr Preasfințitului Nestor Vornicescu

Barbarul a spus:
Le voi lăsa numai ochii
Să aibă cu ce plângе.
El nu știa
Că lacrima noastră
Este chiar sufletul Patriei,
Sufletul ei în care
Fratii se văd, se așteaptă.

*
* *

Agnesei Roșca și Iui Vladimir Rusnac

Cu javra veniseră
Cu javra urmăritoare:
Cu spurcata lor stea.
Încă ne mai dor mușcăturile
Celor cinci colți sângeroși.
Pe gheața spaimei
Am regăsit aceste cuvinte
Dovadă c-am fost
Și-am nădăjduit.

*
* *

Lui Victor Ciutac

Îți amintești?
Copii pe valea Prutului.
Ne aplecam bucuroși deasupra
Desimii de buchii rusești.

„Sunt surorile voastre",
Așa ne învăța minciuna.
Noi încă nu vedeam
Asemănarea lor
Cu sângerosii ghimpi
Ai sârmii grănicerești.

*
* *

Ilenei și lui Romulus Vulpescu

Numai pe unde
N-a umblat albina
Și numai câte
Înflorite locuri
N-au primit-o frumos –
S tot la stupul ei
S-a întors.

*
* *

Lui George Vultur

Ziua răsare din ochii
Pruncului meu.
În glasul lui se aud
Toate privighetorile lumii.
Nu poate
Masa de aur înlocui
Leagănul de lemn.

SĂ MERGI FRUMOS

Feciorilor Călin și Teodor

Fiule, să nu
Calci de sus,
Să nu încovoi spinarea.
Să mergi frumos și demn
Și nezgomotos
Cum merge pe obraz
Lacrima celui care a învins.

MIȘCAREA ÎN INFINIT

NOTE. AFORISME

Omul nu e decât o trestie, cea mai slabă din natură,
dar e o trestie cugetătoare

PASCAL

PARTEA I

1985

* Sunt ochii mării frumoși, dar mergem după apă la izvor.
* Cea mai veche carte din lume este o mamă, cea mai frumoasă carte din lume este o mamă.
* Deși pământul se învârte mereu, m-am născut acasă.
* Omul fără casă merge ușor la război – dar se și predă la fel.
* Copilul dacă ascunde pânea, căutați-o în cuibul rândunicii.
* Ceea ce făgăduim unui copil sau mamei să nu fie mai departe decât mâinile noastre.
* Nu se poate ca tu să fi ajuns seara acasă la prunci, iar fericirea să fi rămas în urmă.
* Nu cunosc un dar mai frumos din partea unui musafir străin decât acela de a-mi elogia Țara în limba casei mele.
* Plec zilnic după câștig la minele de aur ale graiului meu.
* Tot lemnul cu glasul și cu focul său.
* Este nedrept să înveți copilul cum să moară pentru Patrie înainte de a-l învăța cum să trăiască pentru ea.
* Patria este ca un copil: dacă uiți de ea, poate să plece de acasă.
* Gloria fără Patrie este ca frumusețea femeii: niciodată nu știi ziua în care se va stinge.
* Nici copilul nu plânge când de pâine se frige.

* Ușor rătăcești în țara ce nu încape în jurul unei singure pâini.
* E bine să învețe un popor de la altul, nu este bine să învețe un popor pe altul.
* În orice pădure poți întâlni un om necunoscut ori suspect, dar nu și-un asemenea copac.
* Înstrăinându-te de natură, ne înstrăinăm de Patrie. Patria va trăi și fără pâlcurile de ghiocei, dar amintrile despre ea nu vor fi atâtea.
* „Acesta e Soarele", spunem copiilor, și nimeni nu-ntreabă: „De ce?"
* Un om, în cuprinderea zvâcnitoare a Universului, nu este nici mai bun, nici mai frumos, decât un pom înflorit pe deal.
* Rupi floarea ieșită prin gard – superi stăpânul, o lași – superi floarea.
* Nu sunt mai puțin frumoase lacrimile iubirii în ochi mai puțin frumoși.
* Femeia și floarea, cartea și femeia trebuie admirate de unul singur, în tăcere.
* Onoarea merge desculță prin tăciunii aprinși fără să-i pese dacă lasă ori nu urme.
* Nu am mai scumpă amintire de la mine decât propria-mi umbră.
* Răbdarea este mândria ascunsă.
* A fi zilnic frumos și simplu – ce trudă!
* Bicisnicul este de obicei sau prea modest, sau prea obraznic.
* Povața este o suferință, iar nu o meserie.
* Omul, dacă vrea, își trage îndărăt coarnele, ca melcul.
* Nu este suflet mai bun ca cel imitând răutatea, nu este individ mai rău ca cel imitând bunătatea.
* Cum să-ți întind mâna când mi-ai bătut-o în cuie?!
* Sunt bun în măsura care mi-o îngăduie răul din jur.
* Nu mi-ați spart cerul din fereastră o dată cu geamul.
* Din partea din care mi-au scos un ochi mi-au adus mireasă nouă.

* Sunt indivizi care nu dorm liniștiți decât pe căpătâi umplut cu pene smulse din aripile privghetorii.
* Șarpele s-a-ncolăcit de plăcere pe bolovan, iar prostul crede că i-a făcut loc.
* Ferească sfântul să aibă șarpele aripi ca privighetoarea!
* Pe dușman poftește-l la masă, dar nu-l pune-n capul mesei.
* Nu cu pâine se aruncă în câine.
* Viermelui, chiar dacă nu strică sămânța din măr, tot îi place să șadă lipit de ea.
* După ce că i-am dus în cârcă, mai astern și masa pe spatele meu.
* Nu pot suferi musafirul din vârful cireșului meu.
* Bezna are o singură culoare, lumina – o mie.
* Suferința stăpânește numai pe jumătate viața, dar o iubește îndoit.
* Nu se poate ca fericirea vitează să nu ascundă în adâncul ei vreo suferință.
* Sufletul rănit naște mărgărit.
* Lacrima nu este altceva decât sarea ce păstrează nealterată frumusețea omului.
* Mi-au măsurat întâi grădina, apoi icoana, iar la urmă și lacrima.
* Sunt mai trist decât par și par mai sătul decât sunt.
* Nu există singurătate în care n-ar mai fi cineva.
* Poți întâlni pământ sărăcuț, dar nu și cer sărăcuț deasupra.
* Înaintea celui care seamănă, să meargă numai semințele.
* Până și melcul lasă o cărăruie argintie după el.
* Mirarea e un dar, ca și ochii frumoși.
* Competiția fără tovărășia culturii obrăznicește inima.
* Zboară cu treabă prin spațiu niște farfurii, iar unii și-au pregătit lingura.
* Răbdarea îndelungată se preschimbă-n lene.

* Lauda străină i-a acoperit ca niște epoleți umerii, n-a mai rămas loc pe ei pentru mâna fratelui său.
* Bolovanul pretinde moștenire pământul de sub el.
* Zavistnicul până și ochii din cap ți-i numără.
* Ura strâmbă gura.
* Dorința deșartă nu păgubește țara, dar nici n-o ajută.
* Nu poate sări întunericul peste creasta cocoșului ce-a cântat zorilor.
* Motanul a cărunțit stând la pândă, iar peștii în apă dau fără grijă din coadă.
* Nimic nu supără mai tare pe om ca muzica merelor vecine căzând pe acoperișul său.
* Nu există un cititor mai sârguincios ca literatul pizmuitor.
* Să mergi, să tot mergi până când îți iese în cale o piatră verde care-i ochiul invidiei; așează-te bucuros pe ea, căci numai atunci ai dreptul să-ți tragi sufletul, creatorule tânăr.
* Nimic mai iute ca frica, dar pâra, când vrea, ajunge ea întâi.
* Cine călătorește măgarul, aceluia i se ating picioarele de toate cele.
* Respect mâna stângă: niciodată nu se vâră înaintea dreptei, niciodată nu se ascunde în spatele ei.
* Ferească Sfântul să curgă marea în râu, iar nu râul în mare.
* Dacă vom da un măr filosofului, el îl va mânca.
* Poartă-ți cu demnitate bătrânețea, iar nu arunca jos în capul florilor omătul din creștetul capului.
* Când naște sămânța de grâu, nici Soarele nu stă alături.
* Ne scapă jos din brațele ei frumusețea, asfințim.
* Sunt mai puține prilejuri de a vieții măreț decât de a muri măreț.
* Un epitaf: „Sunt iarbă, mai simplu nu pot fi".
* Arta să fie simplă, dar nu mai simplă ca pâinea.
* Furtuna este marea în care se scaldă muntele.
* În tufa Soarelui să nu cauți pomușoare.

* Geniul corectează ceea ce a greșit harul.
* Poți pierde o stea din ochi, dar cerul întreg cum să-l pierzi?!
* Ghiocelul a scăpat din ghearele iernii, dar întrebați-l unde i-i mirosul.
* Numele să-și urmeze ca un câine bătrân și plin de credință stăpânul, iar nu să alerge cotei înainte, ridicându-și piciorul la fiecare tufă.
* Coliba păstorului și gloria nu au intrări secrete.
* Ceea ce nu înțelegem într-o poezie este sau cu totul real sau cu totul ireal.
* Prea multe flori în grâu sunt buruiene.
* Lucrarea în cuvântul poetic este la fel trudei plămânilor în aerul iernii: tragem în noi faptul rece de viață și-l expirăm înfierbântat afară.
* Întâi să lucească pe vârful peniței stropul cel roșu al sângelui meu, pe urmă rouă pe iarbă.
* Umorul dacă nu are caracter, supără la fel ca smiorcăitul liric.
* Soarele nu poate răsări fără Pământ.
* Întâi pâine, apoi măsline! Întâi cântecul mumei, pe urmă al lumii.
* Prin Mozart sau Bach, Ceaikovski sau Verdi, Beethoven sau Enescu, întreaga lume devine un singur neam integrat în ordinea și cadența cosmică.
* Muzica este răzbunarea frumuseții pe urâțenie.

PARTEA A II-A

(1996)

* Nu pentru că am ochi albaștri i-am fost mamei drag.
* Femeia, chiar dacă are geniu, tot la copilul ei ține mai mult.
* Dacă mama îți este numai prieten, atunci tata cine îți este?!
* O mamă n-ar trebui să moară nicicând chiar dacă n-a avut niciodată copii.
* Numai pe unde n-a umblat albina și numai câte înflorite locuri n-au primit-o frumos și cu dragoste – și tot la stupul ei s-a întors.
* S-ar putea crede că întreaga natură a ostenit la zidirea Limbii Române.
* Cuvintele românești în Basarabia se preschimbară într-o vreme într-un fel de ecou al cuvntelor românești din Țară – acestea strigau întregi și frumoase către noi, iar ecoul cel gol le repeta înjumătățindu-le și ciopârțindu-le urât.
* Tăiați o râmă în două și ambele jumătăți se vor putea mișca separat; iar noi, domnilor toarăși, nu suntem o râmă – cum să trăim tăiați în două de granița căzăcească?!
* Cât caracter, atâta țară.
* Întâi vezi dacă poți stăpâni și îngriji un stup de albine, apoi să tragi cu ochiul la tronul Țării

* Dumnezeu mi-e prieten, deoarece ca fiu n-ar fi trebuit să greșesc cu nimic în fața Lui.
* Este rușinos să mănânci pâinea fudul, căci pâinea este de la Dumnezeu.
* Chiar dacă pământul ar fi de aur, tot ar trebui să ostenești căutând în adâncul său o oază de apă răcoritoare, zidind în norocosul loc o fântână.
* Noaptea îndrăgostiților este floarea înrourară pe care-o găsesc și-o culeg numai inimile învăpăiate.
* Din ciornă pe curat ne rescrie moartea.
* Singurul lucru pe care nu-l poate face românul este s-o pârască pe Moarte Vieții.
* Una din cele mai mari satisfacții ale mele este că Dumnezeu și Moartea nu pot fi lingușite.
* Românul dezmiardă și drăgălășește până și pe diavol – l-a numit *Michiduță* – crezând că astfel îl păcălește și-l îmbunează. Pe dracu!
* Prostia noastră cu pustia voastră – mai mare nenorocire pe lume nu-i.
* După ce pleacă stăpânii, nu mai latră câinii.
* Nici o mamă nu dorește ca fiul ei să moară – fie ca trădător, fie ca erou.
* Poț iubi până la Dumnezeu, dar este cu neputință să și gândești până la El.
* Doi sunt cei care pot muri de plăcere, scărpinați: porcul și granița de la Prut.
* Mai degrabă poți vedea un copil rău printre câini, decât un câine rău printre copii.
* Este neplăcut orice găinat căzut pe noi – fie de cioroi, fie de privighetoare.
* Trădarea de neam este un curaj, dar unul nemernic.

* Poezia pe care o simți este ca și înțeleasă.
* Cine-și cumpără dinainte sicriu, să nu se târguiască la preț.
* Românul îi rușinos, dar uneori poate lua de cumătru și pe Dumnezeu.
* Văd aura furnicii care poartă însemnele tainei și măreției.
* Apa mării este împrumutată, dar mărgăritarele de pe fund sunt ale ei.
* În noianul de lacrimi se nimerește și câte una de aur.
* Eu n-am trecut Prutul – l-am sărit.
* Dacă s-ar putea sluji mo[illegible] de libertatea sa.
* Nerodul tot bate o dată din palme până la capătul rugăciunii.
* Nu am un renume atât de puternic încât să mă spânzur de el.
* Să nu pierzi ocazia de-a fi bătrân, să nu vrei cu orice preț să rămâi tânăr.
* Se urăsc între ele femeile, dar se omoară bărbații.
* La cel mai sărac și nevoiaș popor nu s-a văzut limbă zdrențuroasă și peticită..
* Pe om dacă-l scarpini puțin cu banul, se-ntinde și-ncepe să geamă, ca porcul.
* Dacă ar număra banul pe om, nu i-ar ajunge nici pentru pâine.
*El vâră mâna între bani ca între pulpele femeii.
* Exilul este dulce pentru cine știe că-l așteaptă țara.
* Nu dracul din pragul casei mele mă supără, ci hoitul său.
* A-nvățat banul prin toate școlile și tot BRE îi spune lui tat-su.
* Banul, dacă vrea, îl trage de mustăți pe general și generalul nu zice nimic.
* A murit banul și până la groapă a înviat.
* Ne lipsesc mereu banii altora.
* Oamenii care mă iubesc și oamenii care mă urăsc mă cred fericit – de ce le-aș răpi bucuria sau mâhnirea?!

* Văd bine că este bou, dar nu asta mă supără, ci faptul că mănâncă mult ca boul.
* Am văzut țări bogate în care aș fi fost la fel de sărac.
* Cea mai numeroasă oaste bănească nu mă poate răpune.
* E plină lumea de punți pe care trebuie să le treci înfrățindu-te cu dracul.
*Chiar dacă nu ar exista Dumnezeu, totuna cu omul este cel care a creat Universul.
* Moldovenii care au fost cuminți, când mor, merg la Moscova. (O parafrază.)
* Mai degrabă înțelege dovleacul cu două frunze decât prostul cu două urechi.
* Românul își cheltuie viața dovedindu-și dreptatea.
* Nu m-ar cuprinde mirarea dacă două morminte române s-ar certa într-o zi între ele, mira-m-aș dacă s-ar împăca.
* Ar fi bine să trăiesc încă o viață, dar să nu știe nimeni.
* Câtă limbă română a rămas în Basarabia, ar putea s-o învețe ușor și rusul.
* Sunt destule lucruri simple și frumoase în jur pe care nu le înțeleg nici proștii, nici înțelepții.
* Dacă nu vine și drumul din urma ta, degeaba ai ajuns.
* Poezia – un presupus mister, muzica – misterul însuși.
* Poetul să fie subțire și fin, dar să nu se ia după lucrarea păianjenelui.
* Numai adevăratul artist aude în zgomotul monoton al gloriei muzica unui suspin.
* Poate că lacrima din ochii mei este mai arsă de fulgere decât pâinea viteazului.
* Să trudești ca albina – sudoarea să nu se vadă pe chipul lucrării tale.
* Durerea nu este un stil artistic.

* Sunt elitist prin faptul că vorbesc, gândesc și simt românește.
* Dacă merg în urma plugului, iar nu înaintea lui, nu înseamnă că am rămas de brazdă.
* În biserică și la școală nu este nimeni de prisos.
* Nu sunt în codru atâtea flori câte zile frumoase putem găsi în credința ce ne-a lăsat Dumnezeu.

* Îmi sunt dragi toate țările, pentru că în fiecare din ele aș fi putut să mă nasc, fiecare din ele putea să-mi fie patrie.

* România este o țară plină de câmpii, munți, ape, cântece, istorie și granițe.

* Basarabia este un copil înfășat în sârmă ghimpată.
* Prima iubire este ca alfabetul din care copilul nu cunoaște încă toate literele.
* În fiecare clipă iubirea e altceva, spre deosebire de ură.
* Dacă n-ar fi iubirea, m-aș teme de viață.
* Ăștia, domnule, ce vor fi mâncând, că se cacă sârmă ghimpată?!

* Dacă sunt doi domnitori în țară, se va găsi și-al treilea.
* Căzând din cinstea Țării azi, din har chiar mâne vei cădea.
*Bucureștiul este un oraș al României, iar România nu este o țară a Bucureștiului.

* Slabă garanție pentru securitatea statului zidul de lacrimi.
* Femeia nu este nici mai bună, nici mai rea decât bărbatul – este mai scumpă.
* Două lucruri sunt imposibile: a vedea cu ochii pe Dumnezeu și a povesti dragostea.
* Dacă femeia este o carte, nimeni n-a ajuns la capătul ei.

* Femeile sunt toate la fel, poate de aceea nu o găsim nicicând pe cea căutată.
* Doi copii încap în brațele mamei, și doi frați nu încap într-o casă.
* Nu există nici floare, nici mamă urâtă.
* Femeia deapănă pe coarnele dracului și dracul stă cuminte.
* Mai des ca banii trecuseră din mână în mână sânii ei.
* Mă tem mai mult de coada lui Michiduță decât de coarnele sale.
* Să fac mai întâi ordine în moartea mea și-apoi să mor.
* Nimic nu ne pune în mai mare încurcătură decât momentul în care dușmanul ne oferă un dar.
* Sunt primejdioase supărările dragostei care durează mai mult ca roua de pe urzici.
* Căcații, de obicei, stau înșirați pe marginea cărării, iar câte unul se așează în chiar mijlocul ei.
* Este plin de medalii ca de râie.
* Sunt mai mare decât păcatul meu, nu mă înghesuiți în el, că nu încap.
* Este inuman să propagi prin cărțile tale ideea sinuciderii, iar tu să rămâi în viață.
* Viața nu trebuie nici hulită, nici divinizată – se cuvine să ne înțelegem cu ea așa cum ne înțelegem cu femeia pe care nici n-o urâm, nici n-o iubim.
* Prețuiesc mai puțin ca trandafirul, de vreme ce nu sunt încă retezat.
* Cuiul de care păstorul își agață căciula este mai prețios decât slava.
* Gloria este ca și coada păunului: atrage atenția, dar nu înflăcărează inima.
* Bătrân și rece și singur, cerul toamnei târzii plecând parcă și el undeva.

* Dacă împăratul are neamuri, de ce crede că nu avem și noi?!
* Românul nici pe-al său pământ n-a umblat de-ajuns, nu ca să calce moșia altora.
* Am văzut canibalul ștergându-se la gură cu poeziile mele, imaginându-și că m-a înghițit.
* Îmi trece frica, dar nu și greața de cel de care mă tem.
* Poate veni gloria după moarte și poate veni moartea după glorie.
* Mai bine să nu ierți deloc decât să ierți pe jumătate.
* Degeaba a venit libertatea dacă frații nu se cunosc între ei.
* Au venit cu purcel și cățel. Și cu tot cu granită.
* Mi-ar fi rușine să întreb pe maică-mea dacă-i româncă sau nu.
* S-a agățat piticul de steag ca să nu-l ia vântul.
* A vroi să mori e ca și cum ai vroi să miroși toate florile din lume.
* Există o coroană ce nu poate fi moștenită – aureola.
* Există într-adevăr un duh al casei: cartea.
* Dacă nu culegi pacea din ochii oamenilor, n-ai cum s-o culegi din ochii florilor.
* Trebuie să arunc ziua în care ne-am întâlnit, ca pe-o cârpă murdară.
* Dacă trebuie, să ceri sfat și furnicii.
* Piciorul gol să nu lovească șarpele.
* Să-i dai dreptate mai mult decât propriei tale mame – asta vrea dragostea.
* Dacă urăști lumea și nu te faci pustnic, ești rău cu adevărat.
* Este mai ușor să mori pentru Patrie decât să lupți pentru ea până la capăt.
* Lacrima unei femei trebuie să aibă noroc și de ochi frumoși.
* Am locuit în locuri și vremuri când și lacrimile din ochi se urmăreau, pârându-se unele pe altele.
* „Înțelepții mor, iar proștii crapă." Las'că nu prea crapă.

* Acolo unde poate zbura și ajunge o inimă îndrăgostită, vulturul nu cutează.
* Este abstractă pacea fără bucuria libertății.
* Dacă ai de unde, te gândești de două ori.
* Țara nu este o râmă pe care poți s-o tai în două fără să ucizi și viața ei.
* Dacă eu sunt cetățean al Universului, poate oare fi considerat cetățean român și furnicul din valea Prutului meu!
* Să mori ca și cum ai scrie cel mai dureros cântec, iar dacă poți, să mori și mai liber.
*Cu lacrima să fii tovarăș bun de viață, iar nu de moarte.
* Trebuie să pândesc clipa în care aș putea să mor fericit.
* Pentru a nu te împiedica de nimeni și de nimic, trebuie să poți zbura.
* Nu trebuie să punem nici oștirea înaintea bisericii, nici biserica înaintea oștirii.
* Poetul dorește să moară pentru țară, martirul moare.
* Dragostea pentru Patrie nu se împarte între do-trei inși ca pâinea.
* Încerc să-mi șterg fruntea de steaua lor ca de scuipatul Dracului.
* Oriunde marea e la fel, ci altul orice munte.
* Sunt oameni care nu pot fi găsiți decât în buzunarul cuiva amestecați cu mărunțiș.
* Bunul-simț ori înțelege bătrânii, ori îi lasă în pace.
* Atunci este cel mai supărat românul, când se răstește la măgar să mai aștepte și el după ce a pus porcii la masă.
* Adevărul e ca bulgărul de zăpadă: crește pe măsură ce vine la vale.
* Șarpele de apă, chiar dacă nu mușcă, parcă tot ar putea să muște.
* Dacă nu găsești în singurătate pe Dumnezeu, prinde bine și prietenia maimuței.
* Să smulgi cu două brațe libertatea, s-o porți răsfrântă în amândoi ochii, iar dacă ai două inimi, s-o cânți cu amândouă.

* Adevărul este Țara mea, înmulțită în Dumnezeu.
* Ori steaua cu cinci colțuri pe frunte, ori păduchele – aceeași rușine.
* Cine se plictisește în Biserică, se va plictisi și în Ierusalim.
* Cel mai rău copil nu este alungat de la masa părintească; pe cel mai rău copil părinții îl petrec la război cu lacrimi în ochi.
* Să lupți pentru libertatea celor morți – există oare ceva mai sfânt și mai tragic? Și noi, în Basarabia, am luptat pentru el. Și mai luptăm încă.
* Nimeni nu poate făuri de unul singur destinul Patriei, după cum nici patria nu poate cârmui de una singură o soartă individuală.
* Nu am găsit Țara de peste Prut așa cum o vedeam și o credeam în vis. Dar, oricum, ea este frumoasă și fără s-o visezi.
* Luptând împotriva lui Dumnezeu, mai poți oare zidi și înălța pacea între oameni?!
* Mă simt fericit când spun adevărul, e ca și cum ar fi pentru ultima oară când îl pot rosti.
* Curajul nu este național, dar simțirea lui națională îi dă un anume specific, o deosebită noblețe și sfințenie.
* Ochiul auriu al pâinii veghează dragostea celor care se iubesc.
* Nu mă pot iubi pe mine însumi, dacă nu este în sufletul meu cineva pe care-l ador.
* Nu putem înțelege iubirea mai mult decât înțelegem rotirea stelelor pe cer.
* Dacă este destulă pace în iubire, nu mai trebuie să căutăm alte feluri de fericire.
* Nu întotdeauna ruda poate să-ți fie și un vecin bun.
* Dacă fiul tău a crescut un porc, pune-i dinainte tărâțe, nu-l scărpina.
* Nu pierderea unui război este rușinoasă, ci apriga vrere de a te face iubit cu de-a sila ca învingător.

* Nici o mamă nu este războinică, dar vitejia feciorului ei îi umple sufletul de o vie și înălțătoare tandrețe.
* Trebuie să știi cât război încape și cât nu pe teritoriul Țării tale.
* În război poți ajunge în mod întâmplător erou, dar nu poți să mori astfel: întâmplător.
* Dumnezeu merită întreaga mărire chiar dacă ar fi zidit deasupra omenirii o singură stea, numai una, care te face să visezi și să cazi fericit la pieptul dragostei.
* Lacrima unei frumoase romănce scrie românește pe obrazul ei.
* Pot fi bucuros în singurătatea mea, dar nu și fericit.
* Este o nebunie să refuzi propriul tău ajutor, sprijinul inimii și rațiunii tale.
* Găsim puțină viață în stradă; și mai puțină în cărți; adevărata viață colcăie în visele noastre.
* Trebuie schimbat imnul țării în care copiii n-au unde paște un miel sau în care nu se aude clopoțelul școlii.
* Dacă s-ar lăsa cerul pe fața pământului, oamenii l-ar împărți între ei.
* Setea românului de a lovi și răsturna pe fratele său este uneori mai aprigă decât setea bețivanului pentru butelcă.
* Oastea care a învins în bătălii începe să îndrăgească războiul
* Sunt atâtea lucruri pe care nu le pot stăpâni, sunt atâtea lucruri care nu mă pot stăpâni.
* Poezia este un farmec pământesc, muzica este un farmec ceresc oglindit în cel pământesc.
* Nici Tricolorul nu se cuvine să acopere cântecul, nici cântecul Tricolorul - și unul și altul trebuie să se atingă discret ca într-un sărut creștinesc.
* Voi muri lângă cel care nu mă va plânge, nici nu se va bucura de moartea mea: voi muri lângă mine însumi.

* Mirarea izvorăște dintr-o inimă bună și este frumoasă dacă nu ține prea mult.
* Nu există un drum al fericiri și unul al nenorocirilor – există numai rătăcire pe un drum sau pe altul.
* Sunt oameni pe care nu-i mai pot iubi a doua oară, sunt oameni pe care mi-i greață să-i nesocotesc de două ori la rând.
* Nu-mi este mai puțin rușine când trebuie să demonstrez cuiva cel mai simplu adevăr ca atunci, când sunt nevoit să emit o minciună.
* Te poți cunoaște cu adevărat numai rămânând mereu același, lucru deloc ușor.
* Dacă meriți cu adevărat, nu văd de ce nu te-ai iubi și pe tine însuți.
* Tatăl este o mamă vitregă mai bună la inimă.
* Nici o mamă nu poate ști viața cui leagănă: a unui viitor rege sau a unui viitor criminal.
* Pot să gândesc și în somn, dar nu pot să adorm într-un gând frumos.
* Caut să adâncesc mereu virtuțile de care dispun, iar grija calităților care-mi lipsesc o las în seama dușmanilor mei.
* Disprețul nu scoate sabia, dar taie mai rău ca ea.
* Poate că nici bătrânețea nu apasă atât de tare sufletul unei femei orgolioase ca norii disprețului bărbătesc.
* Cimitirul – o carte de piatră pe care o citesc iarba și ploile și câteodată ochii îmbătrâniți ai câte unui iubitor de cărți vechi.
* Nici șarpele pe om, nici copilul rău pe mama nu pot ști de ce mușcă.
* Veselia copiilor tăi îmbracă pe dinăuntru casa și o împodobesc pe dinafară.
* Tata lustruiește fluierul, iar mama cântecul.

* Inima unei mame are o mie de cărăruşe tainice şi nu este nici una pe care să nu fi umblat copilul ei, minunându-se.
* Nu există o fortăreaţă mai sigură în faţa duşmanului decât cea săpată adânc în limba neamului tău.
* Nici chiar piciorul războinicului nu găseşte prea mare plăcere în ciubotă.
* Dragostea, ca apa de munte: vine curată şi luminoasă de sus, iar jos o vezi tulbure şi întinată.
* Dragostea este una din formele dreptăţii. Poate chiar dreptatea însăşi.
* Cel mai puternic bărbat poate fi înghiţit de o simplă gropiţă din obrazul femeii.
* Sunt tulburătoare şi inima bună, şi faţa frumoasă, e bine să ai măcar una din ele.
* Nu există ţară atât de mică în care să nu încapă întreaga frumuseţe cerească.
* Este mai grav că şi politica s-a mânjit de voi, nu doar voi de politică.
* Cine să ia după mersul brazdei nu greşeşte drumul nicicând.
* N-am obosit nicicând mai tare decât atunci când a trebuit să-mi fie ruşine pentru omul pe care-l iubesc.
* Cinsteşte şi apără legea neamului tău, la fel limba semănţiei în care ai fost zidit şi Domnul va înmulţi viaţa ta, iar numele tău va fi înnoit şi după moarte.
* Cât de adâncă a fost brazda se cunoaşte numai după vioiciunea şi puterea plantelor care au răsărit din ea.
* Credinţa în Dumnezeu nu este neputinţă şi slăbiciune, ci una din formele caracterului cinstit.
* Aş vrea să redevin copil pentru a regăsi în sufletul meu încrederea în oameni.
* Oamenii ar fi buni, dar rele sunt vremurile.

* Lacrima vede totul, dar nu cunoaște.
* Mai bine să ai mamă pe asprimea pământului, decât geniu pe lunecușul hârtiei.
* Sunt adorat? Mai degrabă înțeles – iată ce n-a priceput până acum ochiul invidios.
* Sângele nu greșește drumul spre inimă; omul să nu greșească drumul spre onoare.
* Nu s-a întâmplat ca cineva să caute moartea fără să n-o găsească.
* Dacă Biblia pe care o citești nu te îndeamnă să citești și alte cărți, înseamnă că nu ai nevoie de ele.
* Am învățat alfabetul pentru că-mi este rușine, iar adunarea și scăderea din cauza nerușinaților.
* Rușinea omului nu ține mai mult decât rușinea vremii în care trăiește.
* Mi-e foame numai de bucățica mea de pâine.
* Dacă te plictisesc sărutările, înseamnă că te-au găsit zilele bătrâneții.
* Dacă un cântec e cu totul neînțeles – ori cititorul, ori poetul trebuie să-și caute alte preocupări, și pasiuni.
* Zidul dintre nemți n-a căzut până la capătul pământului.
* Ăla care nu mă slăbește din ochi numai în cur n-are epoleți.
* Nici războiul cu pacea, nici pacea cu războiul să nu se măsoare, că nimeni nu iese biruitor.
* Lăudându-mă, bețivul îmi va cere niște bănuți; lăudându-mă, străinul îmi va cere totul.
* Încă mai strigă sângele jertfirii tale și a copiilor tăi către Credința neamului tău și încă mai strigă Țara, din singurătatea ei, către numele tău, o, tu, Brâncovene!
* Este ca o nenorocire libertatea care s-a plictisit la jumătatea alfabetului.

* Libertatea este o credință înaltă izvorâtă din dorul de desăvârșire, o creație plăsmuită într-un moment de inspirație supremă de către colectivitatea întreagă.
* A văzut cineva cămașă albă uscându-se pe șenilele tancului?!
* Iubind moartea după ce ai urât viața, este semn de nebunie.
* Sunt atâția netrebnici care ne-au vândut și trădat fără să-și pună capăt zilelor ca Iuda.
* Nu știm dacă moartea ne urăște, nu știm dacă îi suntem dragi vieții.
* „Sunt două feluri de trădători: unii care pleacă atunci când toți au rămas, și alții care rămân când toți au plecat". (Wieslav Brudzinski)
* Trebuie să fii smintit ca, încredințat osândei, să ceri cuie de aur – nici chiar Hristos n-a fost țintuit cu ele.
* Adevărat, nici unui prooroc nu i se arată cinste în Țara lui. Dar nici un prooroc nu și-a salvat țara de pe culmile supărării sale ori de la marginea lumii.
* Sunt libertăți de care nu am nevoie. Ca de unele cărți sau chiar iubiri.
* Nu întotdeauna cerul se află în dreptul casei noastre, chiar dacă aceasta se află pe vârful muntelui.
* Multe femei se întreabă dacă au fost fericite sau nu în viață după ce au primit în dar toate florile jucăușe.
* Mai bine să nu ajungi nicăieri decât să ajungi undeva prin ambiție.
* Respect moartea pentru că nu este mincinoasă ca viața.
* Chiar dacă mor, trebuie să învinș; chiar dacă nu voi învinge, trebuie să lupt.
* Gloria nu este un păcat; gloria poate fi o eroare – și adesea este.
* Pădurea nu-și pierde farmecul și mireasma din cauza celor care se deșartă în ea.

* Primejdia a devenit o parte organică a ființei mele ca, bunăoară, ochii, fără de care n-aș fi nici întreg, nici atrăgător.
* Omul care sapă în grădina lui se răcorește cu vin rece din beci.
* Din ochii care-i iubești aduni toate averile.
* Nu rareori motivele bucuriei îmi împovărează ființa. Mă simt cu adevărat fericit numai atunci când sufletul meu se bucură în neștire, fără motiv.
* Cel mai mare dușman al unei femei este dezonoarea, pe care chiar bărbatul rareori o învinge.
* Nu-mi mai este dușman dușmanul din cimitir – îmi este un cunoscut.
* Departe cerul, departe și pământul pentru cel care merge numai pe drumul imaginației.
* Iubirea de patrie să nu ceară martori.
* Orice mort nu e o scrisoare întârziată pentru morții mai vechi.
* Ori la cap ori la picioare, mortului totuna îi este unde-i așezi florile.
* Eu știu că două rude din cele 200 se gândesc cu adevărat la mine și mă așteaptă cu dor – și ele se numesc ochii mamei.
* Doi înțelepți sunt la fel de buni, chiar dacă unul greșește. Doi tirani sunt la fel de răi, chiar dacă unul este mai bun.
* În casa goală de copii cățelul este poftit la masă de trei ori la rând.
* Nu sunt o taină a naturii de vreme ce a doua zi flămânzesc.
* Făina care a căzut în colb devine colb și ea.
* A înecat lumea aurul în proverbe și el tot viu și zâmbăreț a ieșit deasupra.
* Din ciornă pe curat ne trece și rescrie moartea.
* Una din cele mai mari satisfacții ale mele este că Dumnezeu și moartea nu pot fi lingușite.

* Poate că Dumnezeu ar voi să trăim mai mult dacă n-ar trebui să vină sfârșitul lumii.
* Greu să găsești pe fratele ce-l cauți în țara cu o mie de nume.
* Aș putea să îndur toate nenorocirile revărsate asupra Țării mele, afară de una singură: asuprirea limbii strămoșești. Celui care ridică mâna asupra acestei minuni se cuvine să-i zdrobești capul ca unui șarpe.
* Toate zilele mele izvorăsc și se înalță din adâncul și din puterea Limbii Materne.
* În față la război și mai în spate în biserică – așa stă bărbatul adevărat.
* Dimineața este scula de aur a Creatorului pe care El a lăsat-o în grija noastră.
* Poți să-ți părăsești tatăl chiar dacă e judecător; nu poți să-ți părăsești mama, chiar dacă e cerșetoare" (Cina)
* Au reușit toți, afară de somn, să mă păcălească ori să-mi închidă ochii.
* Ia și albina din flori, dar nu zice că florile sunt pământul ei.
* Talentul numai a spus că mă ajută, iar munca chiar m-a ajutat.
* N-aș reteza limba bârfitorului, aș tăia urechile celor care-l ascultă.
* Am murit pentru adevăr și adevărul nu-mi găsește loc pentru îngropăciune.
* Dacă nu ne ajung niște ani pentru a ne încheia frumos viața, trebuie să adăugăm cele nouă luni petrecute sub inima mamei.
* Numai cămila n-a trecut prin grâul românului.
* Plăcerea satrapului nu este întreagă dacă nu ia masa pe trunchiul așternut cu sângele victimei.
* Ești bătrân cu adevărat dacă vorbești cu nepoții pe care nu i-ai avut niciând
* O taină este a te naște; a vieții este doar un secret.

* Ne naștem în ziua războiului care s-a amânat.
* Mori oricum și de un glonte viteaz și de unul mucos.
* Am aflat târziu că sunt muritor: în ziua când s-a sfârșit mama.
* Pentru cine are mamă, norocul nu-i mai departe de casa ei.
* În mâna celui fricos și laș steagul se ofilește ca floarea lipsită de rădăcină.
* O femeie trecând noaptea prin cimitir cu pruncul ei, încurajându-l: „Nu te teme, cimitirul nu mănâncă oameni".
* Oare cum e prima dragoste la celelalte animale?
* Un prost râzând singur prin curte este un prost, iar unul râzând pe cupola bisericii este un idiot.
* Românul moare numai în două cazuri: dacă nu mănâncă o lună de zile sau dacă nu ascultă muzică rep...
* Firul ierbii se pleacă furtunii, stejarul se luptă cu ea.
* În fața nerușinării cuiva ochii mei se pot lăsa în jos, dar la o parte nu se dau.
* Prostul dacă râzi de el crede că-l pizmuiești.
* Dacă ai două patrii, copiii tăi vor avea trei.
* Este mai bine să citești un sfert din toate cărțile mari ale lumii decât să vezi toate țările.
* Stau sleit de puteri și agățat de condei, aș vroi parcă să cad și n-am unde.
* Scriu pentru că nu știu să fac altceva, citesc pentru că nu vreau să scriu și chiar că fără vreun rost — mănânc
* Aproape toți oamenii mari s-au plecat în fața lui Dumnezeu și Dumnezeu în fața lor.
* N-am înțeles niciodată ce caută prostul de dovleac sus pe creasta gardului.
* Oamenii puternici mor pentru dragoste, cei slabi mor din cauza ei.

* La moldoveni zaiafeturile nu mai conteneau. Ca și granita.
* A murit maică-mea, săraca, fără să știe ce-nseamnă *xenofobie* – că tot mă porecleau ăia așa.
* Minți schilodite, minți bolnave vorbesc c-am fugit peste Prut. Am fugit, proștilor! Am fugit în cimitirul din Pererita. Păcat că nu pot fugi și-n cel din Iași sau București, din Cluj sau Craiova.
* S-a spus că omul este un animal religios. Iată că nici religios nu mai este.
* Chiar dacă vecinul este supărat pe mine, cocoșii noștri își răspund în zori unul altuia prin cântec.
* La români limba și dinții sunt parcă mai aproape decât la alții.
* Unul mut, altul orb, numai gardul dintre ei îi sănătos si întreg.
* Dumnezeu privește din ceruri, dar vede din casa omului binecredincios.
* Greșesc, pentru că a greși e omenește. Dar, domnilor, prin venele mele n-au curs gunoaie nicicând și sângele meu n-a cunoscut mâlirea.
* Mă iau și eu ca prostul după sângele meu care nu cunoaște alt drum decât cel care duce spre inimă.
* Ne-am putea convinge în cele din urmă că omul n-a gândit mai mult decât poate să pască un cal.
* Nu trebue să scuipi în palme pentru a-ți face semnul crucii.
* Întreaga lume este un strugure de lacrimi gata în orice clipă să se scuture în Univers.
* Câinele ce refuză pâinea, să meargă la mă-sa ca să-i dea altceva mai bun.
* Cea mai frumoasă carte e cea pe care ai pierdut-o.
* Mai repede se ține vântul de stâncă decât bucureșteanul de cuvânt.
* Viața este partea cea mai frumoasă a morții.

* Se zbuciumă, de fapt, noianul de râuri captive, înghițite de mare, iar noi credem că se zbuciumă marea.
* Rima să fie coroană versului, iar nu muscă așezându-se pe toate cele.
* Dacă nu mănânci din aceeași pâine cu Patria, atunci sau Patria sau pâinea nu este a ta.
* Cel mai sărac om își face și el un gărdulet.
* S-au întâlnit nunta cu mortul pe drum și iată că nici bocitoarea să jelească, nici nuntașii să chiuie nu pot.
* Nu te apuca să legi unei femei rana pe care nu o cunoști.
* O femeie frumoasă n-are motive să fie și rea, iar dacă are, înseamnă că Dumnezeu i-a dat numai atât: frumusețe.
* Nu pot să dorm liniștit nici dacă nu am dreptate, nici dacă sunt drept ca Hristos.
* Cornițele melcului pipăind Infinitul.
* Am găsit goale căsuțele melcilor din copilăria mea: minuscule cranii la picioarele altor ierbi și altor flori.
* Atât răsărirea stelelor pe cer cât și răsărirea ghioceilor de sub frunzele moarte îmi produc aceeași emoție și bucurie.
* Suport la fel de greu atât libertatea pe care nu o cunosc și nu știu ce vrea de la mine, cât și constrângerea directă care mă umilește.
* Negăsind liniștea în iubire, trebuie s-o căutăm în altă parte. Dar oare există *altă parte*?
* Două au fost cele pe care le-am iubit fără să le văd mai întâi: Dumnezeirea și Patria.
* „Nimeni nu este mai mare decât mine", pare să zică iarba de pe morminte.
* Singura artă în care ar putea să încapă, întreg și neînghesuit, Universul este Muzica.
* Este periculos să te lauzi că deschizi un drum nou în poezie. Nu este oare tulburător de modern ca expresie proverbul românesc

Oricât de înalt să fie copacul, frunzele cad tot pe pământ. Și nu este oare la fel de modern și nou proverbul persan: *Strugurii tot privindu-se între ei, au ajuns să se coacă.*

* Cât drum lasă în urmă drumul, cât drum cu oameni ce nu vor ajunge nicicând!
* Grija zilei de mâine îi împuținează omului cerul, îi taie aripile, îi schimbă glasul și chiar cerul.
* Pentru că nu putem vedea mai de aproape o stea, ea pare mai neînsemnată sau chiar mediocră vis-à-vis de nemărginita strălucire a soarelui.
* Vecin bun, dar și gard bun.
* Într-un fel, cenzura mă ajutase: m-a subtilizat. Știam că, dacă un gând reușește să treacă printre cornițele melcului, trece ușor și printre coarnele dracului.
* „Ați *auzit de un dușman mai scump decât viața?*" Poate că nu există o definiție mai plastică și mai exactă a vieții.
* Am găsit urmele unei sălbăticiuni pe întinsul înzăpezit al singurătății mele. Poate că sunt chiar urmele singurătății.
* Unii români pleacă la Paris de se ceartă și se bat, că li-i rușine în țară la ei...
* Un scriitor nu poate învia decât în limba în care-a murit.
* S-a obișnuit lumea cu frumusețea și suferințele Limbii Române așa cum s-a obișnuit cu răstignirea și învierea lui Iisus Hristos.
* Pâlpâie în ochii măicuței lumânărica unei lacrimi.
* Din mila, dragostea și dărnicia Limbii Române am răsărit ca poet. Limba Română este destinul meu agitat. Poate că și osteneala mea este o parte din norocul ei în Basarabia.
* Departe cerul, departe și pământul pentru cel care merge numai pe drumul imaginației.

* Ca să nu te înghită adâncul mării trebuie să dai din mâini și picioare, ori să ședi întins pe spate ca un mort, lipit de suprafața apei.
* Nu se poate odată și somn lung și aforism scurt.
* Dacă ai har, ești un om norocos. Dacă ești sănătos, ești un om fericit.
* Despre un bicisnic care mă atacă: „Parcă a murit – răsuflă numai căcatul sub el".
* Cămașa nebunului pe crucea lui tată-său, la uscat.
* În propria casă să te așezi la masă ca musafirul lui Dumnezeu.
* Iubirea de Patrie să nu ceară martori.
* Pâinea este vrăjmașul meu, ea îmi tulbură somnul și-mi răneste libertatea.
* Chiar dacă luna ar făta purcei, tot n-am putea-o numi scroafă.
* Oricât de jos am cădea, ne vom lovi în căderea noastră de chipul lui Dumnezeu.
* Ziua de duminică este bătrânica ce merge încet la biserică.
* Aș vrea să mor singur fără să știu că mor, fără să știu că am trăit.
* Forța - dragostea și curajul limbii noastre de-a spune pe înțelesul tuturor Biblia.
* Câinele mușcă, dar mai întâi latră. Nu ca șarpele.
* Un profesor de română din Pitești, domnul Mateescu Dumitru, a spus că Țara fără Basarabia este ca o pâine mușcată de un câine hămesit.
* Prea sfințitul Calinic, episcopul de Argeș, mi-a spus că românul nu este nici mare, nici mic – este cumsecade.
* Atâția mă citesc ca să vază de unde fur...
* Eroul adevărat nu se postează în fața lumii fluturându-și ca pe un steag mâneca goală.

* A spune adevărul înseamnă a locui în chiar ochiul lui Dumnezeu din care poți cădea numai odată cu lacrima Sa.
* Nu sunt un om curajos, pur și simplu mi-e rușine să ocolesc adevărul.
* Nu se poate spune că invidia este întotdeauna lipsită de har, dar mai întotdeauna îi lipsește caracterul.
* Singura femeie tânără și frumoasă de care un bătrân poate rămâne, fără teamă, îndrăgostit este natura.
* Nu poți fugi de moarte mai departe decât de copilărie.
* Știu că-mi lipsește fericirea, știu că nu sunt un om rău și asta mă face fericit..
* Sunt state greșite, dar nu și neamuri la fel.
* Puțin folos ai din partea propriei bunătăți, dar si mai puțin din partea propriei răutăți.
* Plin de medalii ca de râie.
* Mulți oameni nu înțeleg nici politica, nici poezia, de aceea le disprețuiesc deopotrivă.
* Cuiul de care păstorul își agață căciula este mai folositor decât slava.
* Cred că numai Cerul a rămas independent și indivizibil.
* Oricât de departe ți-ai vinde Țara, tot în ea va trebui să locuiești.
* Îmi trăiesc numele ca pe o rană adâncă, nu-l torc.
* Când doi bătrâni ajung să nu se vadă în ochi, să știi că nu diavolul este cel care-i încrâncenează, ci moartea care se apropie.
* Să culegi fiecare zi ca pe o floare nemaiîntâlnită în calea ta.
* Frica se înecă și într-o gârlă.
* Mai bine să lauzi prezentul prost decât viitorul pe care nu-l cunoști.
* Poți fi bucuros în singurătate dar nu și fericit.
* Gândim religios și mâncăm animalic.
* Nu aștept să vină timpul meu, ci Țara mea.

* Femeie harnică și iubitoare. Numai norul cel alb deasupra casei nu ea l-a spălat!
* Gustul mediocru vrea ca toate să fie simple. Or, nici firul verde de iarbă nu este un simplu vers dintr-un simplu cântec.
* Chiar dacă cel pe care-l lingușești este propriul tată, afacerea asta nu este mai puțin grețoasă.
* Dacă Dumnezeu ar vorbi prost românește, ne-am lăuda că-i *moldovan* și El.
* Nădejdea, ca și albina, prea departe de stup să nu zboare.
* Dacă dreptatea ar curge ca apa, ar sări în ea și rața pregătită pentru tăiere.
* Se-ndrăgostește orb de orb dintr-un cuvânt frumos. Ca și poeții, ca și bătrânii.
* Este obositor talentul. Dar ucigător – orgoliul.
* Cu viața mă cunosc. Străină-mi este moartea.
* Rușinea la drac era scrisă pe coada lui, dar a spălat-o ploaia.
* A rugat dracul pe ban să-i desfacă un nod.
* Pe sângele nostru înjunghiat curg florile alfabetului latin.
* Zadarnic îți faci semnul crucii dacă-l împletești ca pe un laț în care aștepți să-ți pice prada.
* Copilul care luptă contra părinților iese învingător, dar victorie mai rușinoasă nu cred să existe.
* Chiar dacă nu are carte, vitejia poate înlocui uneori o mie de învățați.
* Să-ți fie călăuză, fiule, povața înțeleptului: *Prea sus nu te înălța – te vor spânzura, prea jos nu te pleca – te vor călca.*
* Dacă hrana de bază a unui popor este orgoliul, el va rămâne veșnic flămând.
* Dacă este posibil să nu se vorbească de Patrie în poezie, atunci este și mai posibil să nu se vorbească de poezie în Patrie.

* Dacă m-ar cunoaște măcar în parte femeia pe care-o iubesc așa cum mă cunoaște primejdia.
* De una sunt sigur: că viața mea n-a plutit ca mortăciunea pe valurile vremii.
* Tămâia și alfabetul latin – astea au să-l termine pe diavol.
* Nu trebuie să ai neapărat o inimă viteză – e suficient să faci bine Limbii Române.
* Vorbiți *moldovenește* dacă vă place să spuneți așa, dar nu pociți și nu tulburați frumusețea Limbii Române, căci nu în suferința voastră s-a fost născut.
* Acolo unde sfârșește caracterul unui popor subjugat, acolo sfârșește și caracterul limbii sale.
* Mi-au scos ochiul care te vedea pe tine.
* Strălucire de lacrimă și tărie de diamant are înțelepciunea adevărată.
* Doamne, eu știu că nu-i creștinește, dar nu pot iubi pe toți oamenii – sunt prea mulți.
* A locui în numai mijlocul dorințelor e.ca și cum ai locui printre străini. Să nu uiți asta, fiule, să nu uiți ce-au spus și oamenii cei vechi: *De vrei să-ți îndeplinești dorința, trebuie să faci doi pași – un pas în afară de Univers, altul în afară de dorință.*
* Există oare prostie mai mare decât să împodobești copilul cu numele dușmanului tău?!
* Fiule, să știi că nu este întreagă fericirea găsită întâmplător. Nu este întreagă și nici nu durează prea mult. Trebuie să-ți croiești singur drum spre ea ca râul cel truditor curgând spre mare. Căci zice și înțeleptul: *În componența oricărei fericiri intră și ideea de a o fi meritat.* Deci câtă sudoare este pe noi, atâta fericire avem!
* Nu se poate să nu am un loc frumos și în moarte având unul în dragoste.

* *Despre basarabeni.* Suntem atât de necăjiți, încât alfabetul ține loc de fericire și fiecare literă din el ne pare o piatră de hotar pe care nimeni n-o poate clinti din loc.
* Nicăieri nu există atâta loc pentru viață și moarte ca în iubire.
* Este un teatru greu de jucat prietenia a două ființe care s-au iubit cândva.
* Neasemuită este puterea poeziei străvechi de iubire. Pentru că fără de seamăn era însăși iubirea atunci. Iată, spre exemplu, cum preamărea poetul, cu zece veacuri în urmă, acest divin sentiment: *Iubirea e o flacără îngrozitoare, care poate arde totul pe lume. Dar nu e nici o nenorocire, merită oare să fii mâhnit de un gunoi?*
* Bărbatul știe că-i prost, femeia – nu.
* Am reușit să urcăm pe Lună, pentru că este și dânsa ...ia! o stâncă acolo.
* Scriu greu când n-am ce spune. Scriu greu când vreau să spun totul.
* Dacă o femeie, după ce te-ai despărțit de ea, îți spune că vrea să-ți rămână prietenă, ori vrea să-ți devină din nou iubită, ori nu te mai iubește.
* Cu banul ca bărbatul cu femeia: când tu deasupra lui, când el deasupra ta.
* Dragostea cere unui bărbat nu mai puțină gingășie și nu mai puțin freamăt sufletesc ca unei femei.
* Dacă ai fost odată copil sub cerul toamnei românești, este o nebunie să-ți sugrumi singur zilele.
* Poți stăpâni ca un rege Limba Română fără să poți stăpâni o așchie de gând autentic.
* Dacă uiți femeia pe care-ai iubit-o, ai fost ori prea tânăr, ori prea bătrân.
* O femeie nu spune că este vitează – ea naște.

* Chiar dacă nu există Dumnezeu, locul Său nu-l poate ocupa nimeni.
* Fiecare adevărat poet are un vers norocos pe care-l știe toată lumea: *Nu credeam să-nvăț a muri vreodată* (Eminescu); *Eu cred că veșnicia s-a născut la sat* (Blaga); *Aud materia plângând* (Bacovia); *Niciodată toamna nu fu mai frumoasă / Sufletului nostru bucuros de moarte* (Arghezi); *„Tristețea mea aude nenăscuții câini / Pe nenăscuții oameni cum îi latră* (Nichita Stănescu). Putem întâlni și poeți cu totul tineri pe care harul i-a ajutat să-și scrie fericitul vers. *A venit Marele Zâmbet de Piatră* – așa vede moartea, la numai 16 ani, Ana Maria Caia din Târgu Neamț. Miracolul românesc nu are capăt.
* Fiule, nimeni dintre noi nu știe pentru *cine* va răsări mâine soarele. De aceea să nu ieși din casă fără să-ți amintești cuvintele Înțeleptului: *Seamănă azi grâu, poate că mâine nu vei fi în stare să semeni orz.*

A fi simplu nu este o treabă ușoară. A fi simplu înseamnă să mori câte puțin în fiecare zi, în numele celor mulți, până când te preschimbi în iarbă. Iar mai simplu ca iarba ce poate fi?

CONFESIUNI

Cel căruia destinul i-a vorbit răspicat are şi el
dreptul să vorbească răspicat destinului.
FR. HÖLDERLIN

Sunt născut pe malul stâng al Prutului, în preajma Cernăuților, vis-à-vis de Miorcanii lui Ion Pillat. Satele noastre - și-al meu, Pererita, și-al marelui poet sunt ca o comună mai mare despărțită de o apă: pe un mal părinții, pe celălalt – copiii lor, bătrâni și ei de-acum; pe un mal – sora, pe celălalt – fratele. Ca să nu mai vorbim de verișori, nănași, fini, cumetri. Până la moartea lui Stalin nu știam nimic unii de alții, pe-atunci necutezând nici pasărea să treacă peste râul cu lacăt de apă, necum scrisorile. Înainte de-a ajunge să comunice între ei românii din cele două sate, au comunicat între ei câinii. Dacă la noi în sat lătra în liniștea nopții un câine, îi răspundeau câinii din Miorcani. La hămăitul unui câine din Miorcani răspundeau câinii din satul nostru. Astfel aflaseră cei de pe malul drept al Prutului că viața din satul nostru nu murise, astfel aflaserăm și noi că nici pe malul celălalt viața nu se stinsese.

Noi, românii basarabeni, pentru care fiecare zi în care vorbim românește este o zi a Înălțării, o sărbătoare, vorbim mai șovăielnic, mai clătinat, ca să zic așa, mai încet, dar tot românește vorbim; pasul nostru în horă este, poate, puțin rătăcit, dar tot românește jucăm, cântăm plângând, dar tot românește cântăm; am cioplit în depărtări înfoorătoare cruci de gheață și-n sloiuri de gheață ne-am înmormântat bătrânii sau pruncii, dar tot după legea și-n graiul nostru i-am petrecut spre Cerul cel drept; tăiatu-ni-s-a mâna cu care ne făceam semnul crucii, dar schițam sfântul semn pe cerul gurii cu limba; ni s-a tăiat limba, dar tot românește nădăjduiam spre bine, spre izbânda Dreptății noastre.

*

Eram păziți cu strășnicie de grănicerul străin ca nu cumva să vorbim ceva cu „ocupanții" din Miorcani. Găsisem totuși un ingenios mijloc de comunicare. Și-l găsise tot geniul femeii. Îmi aduc bine aminte. Eram mic, dar, ca toți copiii satului, trudeam alături de cei vârstnici la câmp. La deal, cum se spune, metaforic, prin părțile noastre, adică la greu. Prășeam, deci, ori seceram pe malul Prutului cu capul în jos, neîndrăznind să ridicăm ochii spre cei din Miorcani, care prășeau și ei ori secerau tot cu capul mai mult în pământ. Din când în când, tragica tăcere era sfâșiată de glasul câte unei femei care începea să cânte, transmițând pe aripile melodiei cutremurătoare mesaje: „Eu sunt (cutare). Ce fac copiii mei, sunt sănătoși?". Sau: „Mama (cutare) a murit în timpul foametei". Sau: „Fratele nostru cel mare (cutare) s-a prăpădit în război". Ori: „Spuneți-i (lui cutare) că bunicii noștri au fost ridicați". Cei din Miorcani răspundeau mesajelor în același mod: prin cântec.

*

Am fost intoxicat spiritual în copilărie, ca toți copiii Basarabiei din acele timpuri, de filme, cărți și lecții despre pionierii care descoperă dușmanii puterii sovietice și spionii, devenind astfel eroi... Căpătasem un ochean și stăteam cu el pitit pe malul Prutului, așteptând să vină spionii din Miorcanii lui Ion Pillat, căci de-acolo, de peste Prut, așa ni se spunea, puteau să vină... N-au mai venit. Veniseră cu mult mai târziu: veniseră Creangă și Eminescu, Sadoveanu și Coșbuc, Rebreanu și Blaga, Arghezi și Bacovia, iar în anii din urmă Sofia Vicoveanca și Gheorghe Zamfir, Tudor Gheorghe și Dumitru Fărcaș, Teatrele Naționale din Iași, București, Craiova – mari „spioni" fără de care dacă nu muream de foame, cu siguranță că am fi murit de întuneric.

*

Dacă unii doreau și doresc să ajungă în Cosmos, eu viața întreagă am dorit să trec Prutul. Am reușit să-l trec îngrozitor de târziu – abia în '73. Cred că a fost cea mai fericită zi din viața mea.

Treceam pe străzile Bucureștiului sau prin parcurile sale, citind, cu lacrimi în ochi, ca pe niște poeme, tot ce întâlneam în cale: numele străzilor, denumirile de magazine, afișele, tăblițele cu „Nu călcați pe iarbă". Mă țineam din urma copiilor care-mi păreau că nu vorbesc, ci cântă. Cheltuiam toți banuții pe cărți. Cumpăram saci întregi de cărți din librăriile Bucureștiului, temându-mă că a doua zi nu le mai găsesc. Același lucru făceam prin provincii. Din când în când, Radu Cârneci, care mă însoțea, vorbea cu Zaharia Stancu la telefon. Maestrul îl întreba cum mă simt, ce fac. „A umplut masina cu cărți, răspundea Radu, nu mai încăpem în ea, mai trimiteți, maestre, una." Vroiam să rămân cu totul în Țară, dar știam că nu se poate. Și-atunci, în adâncul inimii, îmi răsărise un gând minunat. Am să plec, mă gândeam, într-o țară capitalistă ca turist. Cer, mă gândeam, azil politic și stau acolo vreo 2–3 ani, până când Kaghebeul îmi pierde urmele, după care mă strecor cumva în Țară, merg în Carpați la cea mai îndepărtată stână, mă rog de cioban să mă ia ajutorul său și stau acolo până vin alte vremuri. Visam, deci, să ajung la o stână și iată că Dumnezeu a dat să ajung la Academia Română.

*

Mi-a povestit doamna Elena Vatamanu, soția regretatului poet Ion Vatamanu, un lucru sfâșietor. (Sfâșietoare sunt toate câte s-au întâmplat și se mai întâmplă cu noi, în Basarabia.) În '49, bunica ei, fiind ridicată și dusă în Siberia, reușise, nu se știe prin ce minune, să ia cu dânsa o capră și un covoraș. Și-acolo, în frigul de gheață siberian, pe cine credeți că învelea bătrâna cu acel covoraș? Capra. Animalul răsplătise cu lapte bunătatea bătrânei și, astfel, Elena, care pe-atunci era mică de tot, scăpase cu viață.

Limba, literatura, cântecul românesc au fost pentru noi, românii basarabeni, covorul care ne-a ferit sufletul de înghețul străin, pustiitor. A nu recunoaște asta și, mai ales, a scuipa în fântâna din care ai băut înseamnă a fi descompus total moralicește.

*

Citim în *Jurnalul unui jurnalist fără jurnal* de Ion D. Sârbu că „unii savanți americani susțin că balenele care eșuează pe plajele

din Florida o fac din cauză că, printr-un accident, și-au pierdut simțul de orientare: în ureche le intră o plosniță (cimex) minusculă, de apă, aceasta le strică „radarul" și, fatalmente, le împinge spre sinucidere.

Amănuntul cel mai îngrozitor în această foarte plauzibilă supoziție constă în faptul că numai șeful turmei de balene este pișcat de plosniță. El își pierde bunul simț de orientare, luând-o spre moarte. Turma îl urmează din motive de instinct, fidelitate, disciplină."

Ei bine, aflați că tot un fel de plosniță a intrat și în urechea unor conducători ai Republicii Moldova. Și-acea plosniță nu este altceva decât ideologia bolșevică. Tragedia cea mare, însă, este că plosnița s-a cuibărit și în urechea unei bune părți a populației românești din Basarabia. De[illegible]i români dintre Nistru și Prut afirmă că ei nu sunt români, ci moldoveni, că nu vorbesc românește, ci, vezi bine, moldovenește.

Armata a 15-a de ocupație – iată ce este falsul istoric denumit *limba moldovenească*.

Vom fi liberi în măsura în care liberă va fi limba și istoria noastră, în măsura în care vom ști să le apărăm împotriva timpurilor atât de potrivnice nouă.

*

O fostă învățătoare din Chișinău, Eleonora Vangheli, soția eminentului scriitor pentru copii, Spiridon Vangheli, dăduse copiilor un extemporal format din câteva simple întrebări: câți ani are mama, câți ani are tata, ce culoare au ochii mamei, ce culoare au ochii tatei, ce culoare au ochii bunicilor? Spre marea ei stupefacție, doamna învățătoare descoperise că micii elevi nu cunosc vârsta părinților, mai mult, nu cunosc nici culoarea ochilor părintești. Întreaga „educație" comunistă în Basarabia avusese un singur scop: uitarea vârstei vetrei noastre și a culorilor strămoșești. Datoria primordială a unui scriitor pentru copii, la noi, este cultivarea sentimentului național.

*

Am fost întrebat câțiva ani în urmă, când, sub aspect material, era încă binișor în Basarabia, cine ar putea face Reunirea Basarabiei

cu Țara mamă. Am răspuns că o vor face doi viitori președinți. Primul s-ar numi prosperarea economică a Țării Românești, prosperare în care eu cred, și-al doilea – sărăcia groaznică ce se va abate peste Basarabia. Ei bine, pe-al doilea președinte-l avem deja.

*

M-a întrebat un ziarist din Constanța care ar fi primul lucru pe care-ar trebui să-l facă pentru Basarabia românii din Țară. Să-și iubească Țara, i-am răspuns, să întărească prin muncă și disciplină bogățiile și frumusețile ei – iată cel mai important lucru pe care trebuie să-l faceți pentru noi. Fiind bogată, unită și puternică România, va fi mai apărată și Basarabia.

*

- Stimate Grigore Vieru, Nichita Stănescu mărturisea inspirat: „Patria mea este Limba Română". Ce crede despre limba maternă Grigore Vieru? Cum apreciați, domnule poet, destinul de astăzi al limbii române în Basarabia?[1]

- Metafora lui Nichita, dragă Alexandru Bantaș, este minunată. Dar în cazul nostru, al românilor din Basarabia, ea exprimă numai jumătate de adevăr.

O patrie clădită numai pe datul lingvistic, cu o populație educată doar în cultul unei istorii false sau în cultul unei istorii străine, o patrie fără o economie și o armată națională este numai pe jumătate patrie.

- Destinul limbii noastre, dezvoltarea firească, chiar supraviețuirea ei – în situația când „bilingvismul armonios" continuă a fi promovat în stânga Prutului – depinde în mare măsură de adevărul spus și conștientizat despre obârșia graiului străbun. Or, la Chișinău, spre rușinea noastră a tuturora, minciuna continuă să stea în capul mesei. Deși au fost aduse suficiente dovezi în favoarea adevăratei denumiri a limbii noastre care este Limba Română, Parlamentul a introdus în Constituție glotonimul *Limba moldove-*

[1] Fragmente dintr-un interviu luat de Alexandru Bantaș și apărut în revista *Limba română*.

nească, votând și legiferând demult compromisa teorie a celor „două limbi". Cum credeți, care este logica acestei decizii antiștiințifice?

- S-a mizat, indiscutabil, pe necunoașterea de către populație a istoriei neamului nostru. Dar și pe lașitatea multor moldoveni, pe moliciunea lor (suntem prea mălăieți), pe capacitatea unora de a-și schimba culoarea în funcție de împrejurări și de a se vinde ușor pe niște arginți străinului.

Nici puterea de la Chișinău, nici Moscova nu se tem de limba română ca atare. Se tem de altceva: că limba română retrezește în noi sentimentul românismului. De asta se tem tovarășii. S-ar putea ca buclucașa constituție să accepte glotonimul pentru care ne zbatem, dar va refuza categoric și cinic etnonimul *popor român*.

Tovarășii uită, însă, că „fiecare națiune reprezintă un fel *ireductibil de existență*". De exemplu: trecerea de la un popor la altul este însă posibilă, dar *de la o nație la alta este imposibilă*. O nație poate să moară, dar nu se poate schimba.

Vorbeam de cameleoni și aș vrea să vă povestesc o întâmplare autentică. Există un nebun care se plimbă, cântând, pe lângă blocul în care locuiesc conducătorii Republicii și prin fața hotelului „Codru" din Chișinău. Într-o zi, observându-mă, nebunul începuse, chiar sub nasul polițistului, să cânte o frumoasă romanță românească. Avea o perfectă dicție și, polițistul, cu un perfect simț al responsabilității „limbii moldovenești" a încercat (este adevărat că delicat) să-l potolească. Atunci nebunul a început să cânte ceva rusește și polițistul a tăcut. După cum vedeți, la noi și nebunii și-au însușit perfect anumite deprinderi moldovenești...

- Unii demnitari ne previn că cei care vor utiliza glotonimul *Limba Română* vor fi trași la răspundere. Cum însă ar trebui să se procedeze cu cei care nu vor în mod ostentativ să învețe și să vorbească limba statului?

- Nu se știe însă cine ar trebui pedepsit mai întâi: noi, pentru faptul că „a ne ține de neamuri", de limba strămoșilor, sau tovarășii, pentru sărăcia groaznică în care au aruncat biata lume.

Pe mine nici capul nu mă doare că străinul nu dorește să ne învețe limba. Să n-o învețe dacă așa crede el că este mai bine și mai civilizat. Dar să nu-mi dea lecții de limbă și istorie. Să nu mă conducă. Să-și știe locul!

- O lecție falsă de lingvistică și istorie ne-o oferă, cu părere de rău, nu numai străinul. Unii dintre politicienii noștri, care pretind că dețin adevărul în ultimă instanță și că exprimă vrerea poporului, le-au luat-o cu mult „înainte" celor care nu vor să ne cunoască limba...

- Până mai ieri, justificam într-un fel rătăcirea agrarienilor prin necunoașterea de către dânșii a istoriei neamului. Am declarat de câteva ori, public, cu toată sinceritatea, că, dacă dumnealor vor lăsa în pace limba și istoria strămoșilor noștri, voi deveni unul dintre cei mai aprigi susținători ai lor în viitoarele alegeri parlamentare, neatingându-mă de sârma ghimpată de la Prut răbdând-o cât vor vroi s-o rabde Dumnezeu și istoria.

Azi, după ce au hăcuit puținul pământ ce ne-a rămas, împărțindu-l cui se nimerește („mulți avari ticăloși, bând vin, au răspândit în lume dărnicia"), numai pentru a ne îndepărta și mai tare de matcă, mi-am dat seama că tovarășii din partidul de guvernământ nu sunt niște rătăciți, ci acționează programatic și împăcare cu ei nu poate fi.

Agrarienii au rămas, din păcate, aceiași bolșevici. Or, iată ce spune despre comunism un filosof autentic, Petre Țuțea: „Comunismul e cea mai mare aflare-în-treabă din istoria omenirii. Comuniștii au vrut să ne facă fericiți cu forța: bă, să fiți fericiți, că vă ia mama dracului! Adică să mănânci bine, să bei bine, să dormi bine și la loc comanda!" Tristețea cea mare este că azi, sub comanda neocomuniștilor, nici măcar n-am ajuns să mâncăm bine, lumea s-a trezit atât de săracă, amărâtă, că numai izmenele nu și le-a scos de vânzare. Dar tot ei au neobrăzarea să mintă omul că sărăcia au adus-o scriitorii și Frontul Popular, că România ne mănâncă ouăle și carnea....

Din păcate, nu văd nici o ieșire din acest dezastru economic. Tot Țuțea afirmă: „Nu se poate face economie în comunism și de către comuniști. Aștia nu sunt în stare să conducă nici măcar o comună rurală. (Și s-au apucat să conducă un stat! – n.n.). Încurcă apele, înfundă fântânile. Comunismul este un cancer social. Unde se instalează, rămâne pustiu."

- Un rol deosebit în schimbarea atitudinii față de limbă ar trebui să-l aibă școala. Ce părere aveți despre manualele școlare? Ce le lipsește? Cum ar trebui să fie ele și cine ar trebui să le elaboreze

pentru a răspunde necesităților timpului? Ce fel de manuale, ce fel de învățători ar trebui să aibă Basarabia pentru a depăși trista situație lăsată moștenire de către regimul totalitar?

- Pentru a fi români întregi, copiii noștri nu pot avea o altă limbă decât cea pe care o au copiii de peste Prut, nu pot avea alte manuale, nu pot avea niște învățători și profesori cu alt nivel profesional decât cei de peste Prut. Îmi spunea cineva că o învățătoare, neputând explica prin cuvinte elevilor verbul „a tropăi" începuse să tropăie prin clasă ca un cal. Ei bine, cu o școală care tropăie astfel nu putem ajunge decât pe fundul prăpastiei.

- Poetul Grigore Vieru a trecut Prutul. Este apreciat în Țară, dar și ostracizat incredibil de vehement, de altfel, ca și alți scriitori basarabeni. Cum interpretați acest fenomen? Ce credeți despre destinul literar al lui Grigore Vieru proiectat pe fundalul literaturii române moderne?

- Înainte de a fi fost contestat, aflați că am fost apreciat de către unele dintre cele mai de seamă personalități scriitoricești din Țară: Nichita Stănescu, Constantin Noica, Edgar Papu, Marin Sorescu, Ioan Alexandru, Adrian Păunescu, Gheorghe Tomozei, Ion Gheorghe, D.R. Popescu, Fănuș Neagu, Eugen Coșeriu, Constantin Ciopraga, Eugen Simion, Mihai Ungheanu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Romul Munteanu, Theodor Codreanu. De ce-am fost atacat? Pentru că am văzut literatura și lumea din partea dreaptă a Prutului prin lacrima mea, iar nu prin ochiul intereselor și ambițiilor atacanților.

Eu cred că am un fericit destin artistic. Aproape tot ce am scris a fost publicat și prețuit în Țară. Sunt membru corespondent al Academiei Române, sunt inclus în manualele școlare. Apoi mi-ar trebui două vieți, nu una, pentru a onora mulțimea de solicitări pentru întâlnirile cu admiratorii mei.

Bătut cu pietre la Chișinău de către copiii veneticilor, împroșcat de la balcoane cu ouă, amenințat telefonic și în scris cu moartea, dar binecuvântat de preoți prin bisericile Țării, mi-aș dori oare un alt destin?

- Unii spun că ați plecat în România. Alții că ați fi fugit...

- În primul rând, află că nu am plecat. Plec din când în când ca să iau o gură de aer. Pe urmă nu „plecarea" mea îi supără pe tovarăși, ci faptul că *am unde pleca*. Cât despre „fugă", ce să-ți spun:

„Dacă nu aș fi român, aș fugi în România". N-am săvârșit nici o crimă și tocmai de aceea nu-mi este frică de nimeni – de ce să fug?

- Unde este Grigore Vieru mai acasă: la Chișinău, la București, la Pererita? De ce?

- M-aș simți cel mai bine la Pererita, dacă aș fi din nou copil într-un sat prietenos, neîncrâncenat, ferit altădată de vrăjile negre ale vodcii „frățești"... Dacă aș fi student, aș alege, desigur, Bucureștiul cu marii lui profesori, savanți și oameni de cultură. Pentru luptă aleg Chișinăul.

Multe se spun despre mine. La Chișinău, bunăoară, se spune că aș fi agentul secret al Bucurestiului, la București că aș fi kaghebist. se mai vorbește că locuiesc într-un castel la București. De castel aud prima oară. Ați auzit de cineva care, locuind în castel, schimbă zilnic din Ferentari până în centrul Bucureștilor două transporturi – un autobuz și metroul? Locuiesc, deci, într-un bloc obișnuit în cea mai obișnuită locuință. Liebrecht, unul dintre colaboratorii domnitorului Al. I. Cuza era de origine foarte modestă (fusese ospătar). A fost avansat, rând pe rând, colonel, aghiotant domnesc și apoi director general al Telegrafului. Aflând că locuiește în condiții foarte modeste, Cuza l-a întrebat: „De ce stai într-o casă atât de mică?". – „Casa nu e mică. Măria-Ta m-ai făcut prea mare pentru ea", a răspuns Liebrecht.

N-aș vrea să înțelegeți că aș fi colonel, aghiotant domnesc sau mai știu eu ce.

- De atenția căror scriitori și oameni de artă din Țară v-ați bucurat?

- Zaharia Stancu, Laurențiu Fulga, Constantin Chiriță și Dumitru Radu Popescu m-au invitat oficial în Țară pe linia Uniunii Scriitorilor.

Revista „Steaua", condusă de Aurel Rău, este cea care a îndrăznit în '68 să pomenească numele unui scriitor basarabean și să-i traducă din ... rusește un poem. Basarabeanul acela eram eu.

Andi Andrieș, Corneliu Ștefanache și Horia Zilieru mi-au publicat în „Iasul literar" și „Convorbiri literare" primele versuri.

La București cele dintâi grupaje de poezii au fost găzduite de către „Luceafărul", condus de Nicolae Dragoș, Mihai Ungheanu și Nicolae Dan Fruntelată.

Alecu Ivan Ghilia și Victor Tulbure mi-au publicat în „Arici Pogonici" primele versuri pentru copii.

Călin Gruia și Victor Crăciun mi-au difuzat la radio niște bucăți literare.

Stelian Gruia a publicat în „Luceafărul" primul articol despre creația mea, mai exact, despre *Albinuța*. Tot în „Luceafărul" Ion Coja a publicat primul articol despre creația mea literară.

Tudor Gheorghe mi-a cântat generos versurile în diverse spectacole.

Mircea Radu Iacoban, Mircea Sântimbreanu, Romul Munteanu mi-au publicat în condiții grafice excepționale, primele cărți: *Steaua de vineri, Izvorul și clipa* și *Rădăcina de foc*, prefațate de Nichita Stănescu, Marin Sorescu și Ioan Alexandru, ultima îngrijită de Arcadie Donos, prefațată de Victor Crăciun și ilustrată de Sabin Bălașa.

Toate aceste minuni s-au întâmplat până la prăbușirea imperiului roșu, până la evenimentele din decembrie. Au fost și până în '89 niște mari și inimoși români care și-au asumat niște riscuri de drag de noi. Fără toți acești minunați oameni, apoi fără Ministerul Învățământului și Științei (ministru Liviu Maior) și fără Editura Didactică și Pedagogică din București (director Constantin Floricel), care mi-au editat *Albinuța*, fără editurile Orient-Occident, Porto Franco, Scrisul Românesc, dar și fără radioteleviziunea națională aș fi rămas un aninim. Două frumoase monografii despre osteneala mea au scris Stelian Gruia și Fănuș Băilesteanu. M-au omenit numeroase premii literare.

- Povestiți o întâmplare frumoasă trăită la București.

- Mă petrece la hotel într-o seară (care seară? era după miezul nopții) Nichita Stănescu. Deodată, se oprește emoționat ca un copil. „Uite, Grigore, zice, aici, în casa aceasta, Eminescu a citit pentru prima oară *Luceafărul.*" Mi se jilăvește de emoție sufletul. Casa nu se vede, se vede numai un gard înalt. Nichita mă ia în brațe și mă ridică pe umărul său. „O vezi?" „O văd, Nichita." Nu era nici o casă, nimic, ea fiind demolată prin anii 60 – era numai închipuirea noastră.

Eu mi-am văzut Țara de pe umerii lui Eminescu și Creangă, Coșbuc și Sadoveanu, Blaga și Rebreanu, Arghezi și Bacovia, dar și de pe umerii generației lui Labiș și Nichita Stănescu.

Natura, mama mi-au dat har numai atât cât putuseră, dar limba și literatura română mi-au dat totul. Fără literatura și fără limba română n-aș fi ajuns poet.

Iată și o întâmplare amuzantă. Poate mai mult tristă. Eram în casa lui Marin Sorescu, după premiera unui spectacol – *Iona*. Lume multă. Ne ia doamna Virginia Sorescu pe mine și pe soția mea de-o parte să ne arate atelierul în care pictează Marin. În podul casei (acolo era atelierul) ne-a spus, în mare taină, o știre minunată: aceea a Premiului Herder pe care-l primise Marin. (Noi credem că i se cuvine pe deplin și Nobelul.) „Dar să nu spuneți nimănui asta, ne-a rugat doamna Virginia, încă nu s-a anunțat oficial și mi-e teamă să nu i se facă vreun rău lui Marin, știți cum sunt românii noștri..."

- Fiindcă tot am lunecat pe panta întâmplărilor, vă rog să invocați și una... hazlie.

- Bine, îți spun una, dar nu prea hazlie, pentru că eu nu prea am umor.

Prin '89, adică la începutul luptei noastre pentru eliberarea națională, eram torturat barbar la telefon și amenințat cu moartea prin scrisori anonime. Am dus o parte din scrisori lui Boris Vieru (unde o fi dispărut oare acest minunat ziarist?!), pe care dânsul le-a publicat în „Literatura și arta". Sunt invitat repede după asta la Securitatea moldovenească de către adjunctul șefului, domnul Munteanu, pentru o conversație. Peste câteva luni sunt bătut în fața blocului vecin cu blocul în care locuiesc cu pietre de niște copii care strigau în rusește „Fascist!" iar nu mult după asta sunt lovit în cap de la balconul aceluiași bloc cu un ou. Pietrele parcă le-am iertat, dar oul nu puteam. Auzisem că hoții și criminalii pot fi găsiți după amprentele digitale. Învelesc câteva coji de ou în batistă, le pun în buzunar și pornesc spre Securitate, amintindu-mi de invitația mai veche a domnului Munteanu, cu gând să găsesc făptașul. În fața Securității mă uit împrejur să nu observe nimeni unde intru, și tâșnesc pe furiș în clădirea organizației de prost renume pe atunci. Chiar lângă ușa de la intrare sunt oprit de un ofițer. „Sunt invitat de domnul Munteanu", zic. „Dânsul va fi după prânz", zice ofițerul. Ei bine, nu vă puteți imagina cât de fericit eram eu că domnul Munteanu lipsea! Astfel am fost eu prima (și ultima) oară la Securitate.

Iată încă o întâmplare, nostimă de tot. Mă întâlnesc nu demult prin părțile Bistriței cu un cetățean „aghezmuit" binișor. Scoate o hârtie din buzunar și mă roagă să las pe ea un autograf pentru copiii săi. Întreb cum se numesc copiii și cum îl cheamă pe el. Îmi spune numele copiilor, iar pe al său nu vrea. „Vă rog să mă iertați, pe mine în seara asta nu mă cheamă nicicum. În seara asta eu n-am nume – sunt beat", mi-a răspuns. N-a murit rușinea la români!

- În 1994, se pare că ați văzut pentru prma dată, la Vatra Dornei, cum arată munții noștri iarna. Care este metafora ce ar defini bucuria sufletească produsă de priveliștea montană?

- Dacă munții noștri s-ar găsi în altă țară, m-aș muta cu traiul în țara aceea. Aș putea să mă strămut de oriunde, numai din două locuri nu: din Munții Carpați și din Limba Română. Dacă vine, într-adevăr, sfârșitul lumii, de ce oare s-a căznit Dumnezeu să clădească aceste două minuni? Cum să vă spun? Din vârful Carpaților Dumnezeu nu se vede, dar de acolo se poate crede în El.

- O problemă mereu discutată și foarte adesea fals interpretată la Chișinău este istoria Basarabiei. Or, tragismul și dramatismul ei, perspectiva istorică marcată de incertitudine au lăsat (lasă) amprente adânci în conștiința conaționalilor noștri. Cum (cu ce ochi) să privim viitorul?

- Auzisem despre un copil care s-a născut cu inima în afara pieptului, căruia niște chirurgi cu mâini de aur au reușit să i-o pună la loc. Ei bine, Basarabia este și ea un copil cu inima în afara pieptului și-această inimă trebuiește pusă la locul ei, iar locul ei este limba română, doina română, istoria română.

- Ce este politica? Vă pasionează? Care este crezul dv. politic?

- Politica târșnește prin toate crăpăturile urâte, prin toate găurile rușinoase și prin toate scorburile putrede ale falsei *limbi moldovenești*, pe baza căreia pseudopatrioții noștri, înhăitați cu puterea imperială, încearcă a clădi o tot atât de falsă națiune nouă: națiunea moldovenească.

Am un singur crez politic: reunirea cu Țara-mamă.

- Cum vedeți, domnule Grigore Vieru, care ar trebui să fie rolul scriitorului basarabean în procesul de reafirmare a idealurilor noastre naționale?

- Putem vorbi deocamdată de un rol al afirmării, iar nu de unul de re-afirmare al conștiinței naționale. La noi, din păcate, nu

există o conștiință națională colectivă. Sunt numai exemple izolate de conștiință, dar ele nu pot avea un rol hotărâtor în zidirea destinului național.

Scriitorul trebuie să încerce să dărâme sârma ghimpată ce trece prin sufletul românului basarabean care, în mod paradoxal, se mândrește agresiv cu ea. Acesta ar fi rolul scriitorului basarabean în procesul de care vorbeați.

- Care vă sunt cei mai buni prieteni? Ce prețuiți mai mult la ei?

- Oricine gândește și simte românește, apoi oricine dintre străinii care nu jignesc această comoară de simțire și gândire românească îmi este mai mult ca prieten – îmi este frate.

- Prieteni apropiați au fost pentru dumneavoastră regretații Doina și Ion Aldea Teodorovici. Îi visați?

- Sunt atât de legat de ei – cum să nu-i visez? Cred că este pentru Basarabia cea mai mare pierdere artistică de la război încoace. Numai Dumnezeu și ei știu cum și de ce au murit. Dacă nu mă înșel, tot Iorga spunea că bătrânii știu moartea care sărută, iar tinerii știu moartea care sugrumă. Eu cred că i-a ucis mizeria politică și materială în care s-au zbătut. Ce folos că-i ridicăm în slăvi azi?! De ce nu i-am ocrotit atunci când erau în viață? La români un mare artist este mângâiat și plâns numai după ce moare.

- Vă este frică de moarte?

- Moartea ne privește din fiecare floare de la începutul vieții noastre – de ce ne-am teme de ea? Nu m-i frică de moarte, „mi-i somn" de ea.

- În rândul prietenilor este (a fost?) și Ion Druță. Cum credeți, cine este totuși Ion Druță? Cum poate fi explicat (înțeles, interpretat) „labirintul" prin care trece acest prozator al nostru?

- Acțiunile politice din ultima vreme ale marelui prozator au consolidat, fără voia lui, granița de la Prut, au schițat o primejdioasă graniță între domnia-sa și cititori, au conturat niște granițe, mai puțin vizibile înainte, în chiar opera sa.

Nimeni dintre marii scriitori pe care i-a născut pământul românesc nu s-a autocondamnat la o mai tragică izolare. Am spus „izolare", pentru că mulți dintre cei care l-au îndrăgit și s-au aplecat cu dragoste peste opera sa nu-i mai caută azi cărțile cu aceeași nerăbdare și emoție, iar cei care îl mângâie pe creștet mai

mult sau mai puțin oficial, neobișnuiți să țină o carte în mână, nu l-au citit și nu-l vor citi nicicând. Nimeni, în afară de el, nu poate ridica și repune pe locul cuvenit autoritatea sa obștească de odinioară. A greși este omenește. Dar a te spovedi în felul lui Panait Istrati este creștinește. Îl așteptăm în mijlocul nostru. Ne vine greu fără domnia-sa și cred că și lui nu-i este ușor fără noi.

Astern pe hârtie aceste cuvinte la numai câteva zile după ce noul Parlament și noul Guvern au tăiat și vândut către găgăuzi, ca din moșia lor, o bucată din pământul strămoșilor noștri. Iată că avem a doua graniță în chiar interiorul Țării. Am spus a doua și nu a treia, deoarece cu granița de la Nistru eu personal nu am nici o treabă. Hotarul lui Ștefan a fost pe Nistru. Marele Voievod nu la Prut, ci pe Nistru și-a construit cetățile.

Astern pe hârtie aceste cuvinte la numai o zi după ce bustul marelui Blaga, marelui nedreptățit de fostul regim comunist, a fost smuls banditește, în puterea nopții, de pe Aleea Clasicilor din Chișinău și dus nu se știe unde. Eu cred că sinistra operațiune a fost realizată cu autorizație. Un bust aflat la câțiva pași de casa în care locuiesc conducătorii Republicii nu-l poți lua și ascunde în buzunar ca pe un stilou de sub chiar nasul polițiștilor care păzesc cu strășnicie Puterea. Explicația răpirii bustului este, după noi, foarte simplă: Blaga a spart într-un fel cercul scriitorilor moldoveni de pe Aleea Clasicilor. Cu alte cuvinte, a spart zidul limbii „moldovenești", a spart într-un fel granița de la Prut. Iar Puterea de la Chișinău nu poate dormi liniștită dacă nu se înveselește cu minciunile ei lingvistice și etnice.

Desigur, nici oficializarea Găgăuziei, nici răpirea bustului nu au vreo legătură cu Druță. Puterea, după cum bine știți, a binecuvântat Constituța cu articolul 13 în ea, chiar dacă Ion Druță s-a pronunțat public pentru limba română. Nu pot înțelege defel de ce un scriitor urmărit ieri și ostracizat de puterea bolșevică, îngăduie azi pe creștet aceeași mână trădătoare. De ce? Înțelepciunea populară spune că cine cade în apă se prinde și de șarpe. Să fi căzut oare Druță în vreo bulboană? De ce se prinde de șarpe?

- Vorbiți-ne despre spiritul de sacrificiu.

- Mă uit la ceceni și cred că au fost, cu adevărat, la fel ca strămoșii noștri – dacii. Kremlinul imperial își poate înfige steagul

pe acoperișul Parlamentului cecen sau chiar pe munții ceceni, dar nu și pe inima cecenă – acolo, pe culmile ei, nu pot ajunge decât cei drepți și viteji.

Mă uit la ceceni și mi se face rușine de mine însumi, de noi. Dacă nu ar fi Ilașcu, aș intra în pământ de rușine. Mă uit la ceceni și mă gândesc la ce vor spune urmașii despre noi – că „înaintașii noștri nu ne-au iubit destul de au vărsat așa puțin sânge pentru libertate". Doamne fereste să se înțeleagă că aș dori un război.

- Ați putea să dați o definiție gloriei?

- Gloria este o rană. Gloria pe care nu o simți ca pe o rană este o podoabă – strălucește, dar nu încălzește.

- O glorie se poartă greu pe umeri?

- Foarte greu când ești cinstit cu tine însuți și când ai și conștiința că gloria de care te bucuri n-o meriți pe deplin.

- Cum credeți, ce este invidia?

- Invidia este un animal sterp. Puternic, dar sterp. Oamenii invidioși trebuie compătimiți – sunt cei mai nenorocți oameni din lume, sunt sterpi.

- V-a obligat vreodată viața să fiți șiret?

- Nici moartea nu mă poate obliga să fiu astfel.

- Știu că aveți și clipe mohorâte. Cum reușiți să vă scuturați de ele?

- Scriind un cântec pentru copii, un cântec de dragoste sau un articol; întâlnindu-mă la Chișinău cu Nicolae Sulac, iar la București cu Vasile Blendea, care, prin nesecatul lor umor, îmi înveselesc inima; călătorind mereu prin Țara care nu-mi este vrăjmașă.

- Ce vă displace mai mult la noi?

- La români, adică la noi, cred că se gâlcevesc și se vând unii pe alții chiar morții din cimitir. Dacă am fi stăpâniți de tot atâta spirit de disciplină, de muncă și morală câtă vrajbă ne împovărează, am deveni, poate, cea mai frumoasă și bogată Țară din lume.

- Ce părere aveți despre tineretul nostru?

- Ce înseamnă a fi tânăr? Înseamnă a ști și a crede că nu ești singur.

Aproape disperat ieri și învinuind tineretul de pasivitate și indiferență, mă scald azi în credința izbânzii împotriva păgânilor, izvorând din acțiunile revendicative ale tinerilor noștri. Avem un

tineret extraordinar, iar vremurile în care trăim încep să capete sens și valoare prin el. Nu mă amărăște atât îndărătnicia oarbă a guvernanților chișinăuieni, cât mă bucură hotărârea tinerilor de a nu mai suporta nedreptatea. Cu alte cuvinte, hotărârea de a spăla chipul lui Ilie Ilașcu de sarea lacrimilor, iar tâmpla sa de sânge. Nicolae Titulescu spunea că românul poate îndura suferințele, dar nu și nedreptățile.

Poți scoate un bust din Aleea Clasicilor, dar nu poți scoate un tineret întreg din hotărârea sa de a fi cu adevărat liber. Nici un zid, oricât de puternic, nu poate sta în fața pașilor însuflețiți ai tinerilor care, „solidari cu timpul, neamul și istoria lor" vin tot mai năvalnic, fără subtilități originale și de prisos. În lupta pe viață și moarte pentru ideea națională nu mai căutăm originalitate și stil, aici contează neclintirea din spațiul convingerilor naționale.

Vine dreptatea! Vine cu capul spart și nu vine singură.

Mișcările revendicative ale tinerilor din primăvara aceasta se înscriu în istoria glorioaselor lupte basarabene pentru eliberarea națională, ca una dintre cele mai strălucite pagini.

În numai câteva zile tineretul nostru a trăt mai multă istorie decât au trăit apostolii minciunii, adică guvernanții chișinăuieni, în viața întreagă a lor.

Dincolo de întunericul și confuziile acestor vremuri, tinerii noștri răsar înaintea dreptății istorice ca niște săbii clare și agere ce nu s-au atins de sânge și care au devenit reazemul celor vârstnici. Nietzsche spunea: „Anumitor păsări li se scot ochii pentru ca ele să cânte mai frumos; eu nu cred că oamenii de azi cântă mai frumos decât bunicii lor, dar ceea ce știm este că sunt orbiți de timpuriu". Sperăm că tinerele și înflăcăratele inimi vor reuși să deschidă ochii multor părinți, rătăciți fără voia lor.

Mă simt tânăr a doua oară prin „fiii luminii și zilei", această nouă tinerețe fiind exact ceea ce lipsea existenței mele în ultima vreme.

- Când ați simțit că sunteți român și că vorbiți românește?

- Simt românește de când mă știu. Din copilărie mi s-a jilăvit inima ori de câte ori am auzit un cântec popular românesc. În studenție nu aveam palton. Știi ce mi-am cumpărat atunci pe întâile colaborări poetice? Un aparat de radio la care ascultam Bucureștiul. Ascultam absolut totul, inclusiv buletinul meteorologic. De drag

de limbă. Era singura mea bucurie. Dar bucuria nu ținuse mult, pentru că intendentul căminului mi-a confiscat aparatul. Cred că atunci m-a luat KGB-ul la ochi.

Am un unchi la Pererita la care țin mult – unchiul Petru. I se topește și lui inima după cântecul românesc. A cântat în fanfara satului, desființată repede, deoarece cânta melodii de pe vremea românilor... Am fost la Pererita acum câțiva ani cu Ion Popescu Gopo. Fiind la curent cu oficialele noastre inepții lingvistice, maestrul l-a întrebat cine se consideră că este: moldovean sau român? Știi ce i-a răspuns unchiul? „Dacă n-am fi români și noi, oare am putea să cântăm atât de frumos?"

- Dumneavoastră, domnule poet, sunteți nu numai un admirator, un mare prețuitor al muzicii, ci și autor de melodii. Când și cum ați început a scrie muzică?

- Am crescut într-un mediu muzical. Unele rude de-ale mele, printre care și Dumitru Blajin, au cântat la diverse instrumente muzicale. După ani și ani, prin '70, auzeam unele versuri pentru copii o dată cu melodia. Cred că auzeam în sufletul meu melodiile copilăriei mele. Într-un fel al meu, desigur. La început credeam că nu sunt sănătos. Am spus într-o zi, în taină, compozitorilor Tudor Chiriac și Iulia Tibulschi, ce se întâmplă cu mine. Mi-au ascultat melodiile și m-au găsit sănătos. Ei bine, din ziua aceea începuse adevărata mea nebunie. Însuflețit și entuziasmat de prețuirea celor doi compozitori, alergam la ei acasă cu fiecare melodie nouă pentru a o „învești" pe note. În drum spre ei, pentru a nu uita melodia, o cântam pe stradă sau în troleibuz și lumea se uita la mine ca la unul bun de legat... Era destul să-mi iasă cineva în cale, salutându-mă, că uitam pe loc cântecul. Câte melodii am pierdut! Într-o zi Tudor s-a apucat să mă învețe notele. Dar s-a lăsat repede de această idee. Mi-a spus că frumusețea melodiilor mele izvorăște din întunericul meu muzical...

- Cum văd ochii lui Grigore Vieru poezia basarabeană?

- Din destul balast conjunctural putem scoate niște poeme frumoase din cărțile generației vechi: George Meniuc, Nicolae Costenco, Paul Mihnea, Andrei Lupan, Bogdan Istru, Liviu Deleanu. (Sunt urâte atacurile din presă contra acestuia din urmă, care în anii chirilici a fost singurul poet scriindu-și versurile cu litere latine și într-o frumoasă limbă românească.)

Poeme antologice vom găsi și la poeții generației de mijloc: Petru Zadnipru, Valentin Roșca, Aureliu Busuioc.

Sunt mai legat (și este firesc să fie așa) de generația lui Liviu Damian. Cred că nici o antologie a poeziei românești nu poate face abstracție de ea. În generația noastră până și netrebnicii au har poetic. Păcat că nu grijesc de el.

Minunată generația lui Nicolae Dabija, sub toate aspectele.

Dacă tinerii ar împleti inovațiile poetice cu putințică suferință, cred că ar domina sufletele tuturor iubitorilor de poezie. Îmi place, îndeosebi, Nicolae Popa, tocmai de aceea că reușește să facă acest lucru.

O nouă generație după cea a lui Emil Galaicu-Păun nu s-a conturat încă. Chestia cea cu optzeciști, nouăzeciștii este o prostie. Au fost oare douăzeciști sau cincizeciștii Blaga și Labiș?!

- Scrierea versurilor e unica meserie a dumneavoastră?

- Poezia e singurul lucru pe care pot să-l fac. Nu cred că aș fi arat mai bine, dacă rămâneam la coarnele plugului.

Știu că lumea de azi nu prea citește poezie. Știu că lumea nu prea crede în Mântuitor, dar asta nu mă împiedică să intru în biserică și să mă închin Puterii Divine. Continui să mâzgălesc hârtia. Mort este poetul care nu crede în Mântuirea prin cântec.

- Ce cărți preferați?

- Prefer cărțile care sunt frumose la orice pagină le-ai deschide: Biblia, proverbele românești, folclorul poetic, Eminescu, Blaga, Bacovia, Goga, Arghezi, cărțile generației Stănescu. La ele revin mereu. Eu nu citesc trei cărți noi pe săptămână, eu recitesc trei poeți care mi-s dragi. Și mi-e de ajuns.

- Să ne referim la literatura pentru copii.

- Avem un adevărat scriitor pentru copii – pe Spridon Vangheli. El este unul dintre cei mai importanți scriitori contemporani pentru copii din lume.

- O predilecție permanentă a poetului Gr. Vieru este în ultimul timp *Albinuța*, recent apărută la București într-un tiraj de masă, dar la care știu că mai continuați să lucrați revizuind, redactând, îmbogățindu-i textul.

- Dragostea mea pururi nouă și pururi trudită pentru *Albinuța* se explică prin dorul meu permanent pentru puritate. Numai

copilăria este curată și cu dreptate. Apoi, doresc să las după mine o carte. Una, dar bună. Și o voi lăsa.

- Care publicații din Chișinău le prețuiți cel mai mult?

- „Literatura și arta", „Basarabia", „Glasul națiunii" și, desigur, revista „Limba Română" a cărei redator șef sunteți.

- Ce vă place în mod deosebit la poporul nostru?

- Excepționala capacitate creatoare. Eu cred că folclorul nostru muzical, bunăoară, dar și cel poetic sunt, ca frumusețe și originalitate, fără egal pe fața pământului.

- Numiți două-trei lucruri autohtonre care vă amărăsc cel mai mult inima.

- Băscălia, lingușirea străinului, vrajba între frați, trădarea.

A nu mai avea aproape nimic sfânt, a râde de tot și de toate a devenit la mulți români un fel de meserie.

Prin restaurante aproape că nu mai auzi muzică românească, se cântă muzică turcească, arabă, grecească, americană, iar posturile de radio private transmit non stop numai cântece străine. Ați observat cum vorbesc prezentatorii de muzică? Parcă sunt, domnule, niște englezi care au învățat româna. Credeți cumva că dau zilnic la radio turcii, arabii, grecii, americanii, francezii cântece românești? Cântecele noastre care nu sunt, de altfel, mai puțin frumoase ca ale lor?! Mai multă demnitate națională, mai mult caracter – iată ce-ar trebui azi românului.

La Beijing, în China celor peste un miliard de guri, am văzut un singur cerșetor, un calic fără picioare, care cerșea în engleză, în felul următor: „Eu o duc bine! Dumneavoastră cum o duceți?" Cum cerșește românul? Bocind. Românul chiar dacă are, bocește.

S-ar putea ca Țara să fie distrusă nu din afară, de către străini, ci din interior, de către chiar românii. De vrajba năruitoare dintre ei. Mă îngrozește dihonia noastră. Mă întreb de unde atâta ură între frați? Cineva mi-a spus că ne-a înrăit fostul regim.

Am citit, nu de mult, într-un ziar o informație cutremurătoare: o femeie din Peru a fost mușcată de un șarpe după care anumite porțiuni ale corpului ei s-a acoperit cu un fel de solzi de șarpe. Mușcați de șarpele roșu, ne-am acoperit și noi cu solzii lui, încoltindu-ne fără milă unul pe altul. Dar nu oare același șarpe a mușcat pe cehi, unguri, letoni, estonieri, armeni, georgieni?!Se încoltesc oare între ei așa cum se încoltesc românii?! Desigur că nu.

Ş-atunci?!... Desigur că regimul ne-a mutilat sufletul, dar putem oare da numai pe el vina?!

N-or fi oare vrajba şi discordia un viciu naţional? Răsfoind dramele istoriei noastre, cu necontenite trădări şi pâri, mai îmi vine să cred că da. „*Caracteristica timpului nostru,* spunea Nae Ionescu, filosoful (caracteristică rămasă aceeaşi, de altfel, din timpul lui Mihai Viteazul – n.n.): *Ne ocupăm cu lupta dintre noi şi alţi oameni, nu cu lupta dintre poruncile Sfântului Duh şi poftele firii noastre pământeşti. Ne preocupăm şi ne plac victoriile asupra oamenilor, nu victoriile împotriva Diavolului şi păcatului.*"

- Ce aţi dori să le spuneţi oamenilor în prima zi a următorului mileniu? Ce aşteptaţi de la el?

- Aţi văzut că luna-i goală, că nu-i nimic pe ea?! Proştilor! Asta aş voi să le spun. Aştept să vină extratereştrii, dacă sunt într-adevăr pe undeva. Să vină duminica, la ora 7 dimineaţa, când stăm încă în pat, să ne tragă la fiecare câte două palme, nespunând pentru ce, şi să plece. Şi tot aşa în fiecare duminică dimineaţa. Să-i aşteptăm cu groaza în fiecare duminică, până când vom găsi singuri răspunsul.

*

La începutul anilor '80 vine la Chişinău Ion Popescu Gopo şi-mi propune o colaborare poetică pentru filmul muzical *Maria Mirabela.* Spitalizat şi complexat, într-un fel, în ideea că nu voi putea face faţă sarcinii, refuz oferta. Gopo insistă. Scriu textele pentru cântece; lui Gopo îi plac. Oficialităţile din Chişinău îmi propun să „moldovenizez", pentru Chişinău, limba scenariului semnat de Gopo. Refuz, ironizând năstruşnica idee astfel: „De acord, cu o singură condiţie – numai dacă şi maestrul Gopo «românizează» versurile mele". Sunt, desigur, sancţionat. Din acest motiv şi din atâtea altele Chişinăul oficial nu-mi permite participarea la Bucureşti la premiera filmului. Sunt fericit totuşi – filmul rulează la Chişinău (este adevărat că aproape pe ascuns, în cinematografele perferice) fără modificări lingvistice „moldoveneşti". Sunt fericit: *Maria Mirabela* devine un argument publc că nu există două limbi, există una singură: română.

*

În '89, iunie, norocul, însoțit de Îngerul meu de pază, m-a ajutat să trec din nou Prutul. Participam, alături de Nicolae Dabija și de poeții din Țară, la comemorarea morții lui Eminescu la care veniseră poeți din mai toate marile țări ale lumii: Franța, Anglia, China, Rusia, Turcia – traducătorii Poetului nostru. Îmi amintesc că la Putna preotul stareț făcuse o slujbă întru pomenirea Poetului nepereche și a lui Ștefan cel Mare și Sfânt. Aprinserăm cu toții câte o lumânare. Nu mică mi-a fost mirarea văzând și pe turc stând cu lumânarea aprinsă în fața mormântului în care odihnesc osemintele marelui Voievod. Nu moare, cum să moară Țara în fața limbii, culturii și istoriei căreia străinul își pleacă fruntea.

*

Kremlinul imperial îmi amintește de sotul gelos care, divorțat de nevastă, continuă să-și urmărească fosta soție. El știe cu cine se întâlnește ea, ce vorbește și ce proiecte are. La fel suntem urmăriți și noi.

*

Legiferarea prin Constituție a glotonimului *limba moldovenească* și a etnonimului *popor moldovenesc* (mă mir cum de nu i-au zis *norod moldovenesc*!) va rămâne în istore ca o rușine națională care s-ar putea să cadă si pe copiii și nepoții autorilor nesăbuitei fapte. Domnii tovarăși, autorii rușinosului act, îmi amintesc de răutatea și sminteala unui personaj dintr-o fabulă chineză care, vânzându-și mama, a rugat pe cumpărător: „Domnule dragă, mama mea e bătrână, te rog să ai grijă de ea". El socotea că poate șterge cu o vorbă ticăloșia unei fapte negândite.

... Munții noștri naționali sunt Carpații, iar nu stâncile din Pererita mea pe care, adevărat, le port și pe ele în suflet; râurile noastre naționale sunt Dunărea, Mureșul, Oltul, Prutul, iar nu Bâcul și Ichelul; marea noastră se numește Marea Neagră, iar nu marea Ghidighici; Patriarhul nostru se numește Teoctist, mitropoliții noștri cei adevărați se numesc Daniel, Antonie, Nestor; liceele și universitățile noastre cele adevărate sunt în București, Iași, Cluj-

Napoca, Craiova, iar nu la Bălți și Cahul; scriitorii noștri se numesc Eminescu, Creangă, Coșbuc, Sadoveanu,Blaga, Rebreanu, Goga... Cu alte cuvinte, toate bogățiile noastre se află peste Prut. Evident, Basarabia nu va putea ieși nicicând din mizerie, nici din cea spirituală, nici din cea materială, numai cu pătlăgelele (roșiile) și numai cu prăsadele (perele) noastre și nici cu lăudăroasele noastre coniacuri. Nu văd altă salvare decât în Reunirea Basarabiei cu Țara-mamă.

Sprijin independența, dar numai ca un popas în drum spre Reunire. Nu mă pregătesc să viețuiesc veșnic în statele unite ale Moldovei formate din Chișinău, Tiraspol, Comrat. Reunirea vine. Să ajutăm venirea ei cu înțelepciune și răbdare, să nu forțăm nota. Istoria, evident, nu va cere cutărui sau cutărui cinovnic permisiunea întregirii Neamului.

MEDALION

(În loc de *postfață*)

Noi, românii, ne-am temut întotdeauna de goluri, având o adevărată oroare de ele, o horror vacum. *Vedem lumea de obicei prin prisma plinului. Lucian Blaga vorbea* în Trilogia culturii *despre scoarțele basarabene în care fundalul e atât de abil țesut cu negru. Teama de goluri ne determină să le concepem ca pe ceva ce face parte din întregul lumii.*

Această particularitate a firii noastre, această modalitate de a vedea lumea este prezentă și în poezia lui Grigore Vieru, și în toate acțiunile sale. El însuși spunea că poezia s-a născut din teama de singurătate în anii grei de foamete când mama lipsea de acasă.

Este primul act important al lui Grigore Vieru: de-a umple spațiul singurătății (care ar fi putut să ne înstrăineze sufletul) cu poezie și cântec. Mai apoi alungând umbrele războiului, ale înstrăinării, ale exilului interior, el a acoperit niște goluri imense ale ființei noastre, întorcând-o la rădăcini, la izvoare, la origine.

Un alt mare gol a fost lipsa cărții noastre dintâi, a Albinuței, *abecedar pentru preșcolari, la care a lucrat ani de zile și mai lucrează, completându-l cu texte fundamentale ale unor autori importanți ai culturii românești. Grigore Vieru continuă să desăvârșească această carte atât de necesară copiilor noștri, ea fiindu-le prima enciclopedie în miniatură. În același sens de acoperire a golurilor, nu putem, desigur, să nu menționăm* Abecedarul *școlar la care poetul a trudit alături de Spiridon Vangheli.*

Grigore Vieru a avut mereu cultul Folclorului, *văzând în creația poporului nostru frumuseți nepieritoare de o nobilă modernitate. Apropierea lui intimă, ca într-un ritual de inițiere magică,*

de Eminescu, iarăși ne-a ajutat să ne dăm seama de identitatea noastră, să vedem cine suntem.

Grigore Vieru a repus la locul său cântecul ca rostire esențială a ființei noastre, creând el însuși cântece de o frumusețe care nu se vestejește.

Și tot ce face acum Grigore Vieru, cu disperate eforturi publicistice, este de a ne arăta ce goluri imense mai sunt în conștiința noastră.

Grigore Vieru este, prin urmare, cavalerul Plinului și Întregului, al lumii ca univers plin, al neamului ca întreg nedezmembrabil.

MIHAI CIMPOI

CUPRINS

Prefață V
Tabel cronologic .....

FĂGĂDUINDU-MĂ IUBIRII
Lirice (1968–1983)

Făptura mamei *(Un verde ne vede,* 1976) 3
Casa mea *(Numele tău,* 1968) 3
Acasă *(Un verde ne vede,* 1976) 4
De leagăn *(Numele tău,* 1968) 5
Legământ *(Versuri,* 1965) 6
În limba ta *(Versuri,* 1971) 7
[Morții sunt] *(Taina care ne apără,* 1983) 7
Lacrima *(Fiindcă iubesc,* 1980) 8
Izvorul *(Un verde ne vede,* 1976) 9
Izvoare *(Un verde ne vede,* 1976) 10
Patria *(Fiindcă iubesc,* 1980) 10
Formular *(Numele tău,* 1968) 10
Ocheanul *(Numele tău,* 1968) 11
Abecedar *(Numele tău,* 1968) 13
Autobiografică *(Numele tău,* 1968) 13
De unde *(Taina care ne apără,* 1983) 14
Buzele mamei *(Un verde ne vede,* 1976) 15
Mâinile mame *(Un verde ne vede,* 1976) 16
Părul mamei *(Un verde ne vede,* 1976) 16
Noptile mamei *(Un verde ne vede,* 1976) 17
Tăcerea mamei *(Un verde ne vede,* 1976) 18
Cuvântul mama *(Un verde ne vede,* 1976) 18

Steaua mamei *(Un verde ne vede,* 1976) 19
Transplantare *(Numele tău,* 1968) 19
Mică baladă *(Numele tău,* 1968) 20
Ghicitoare fără sfârșit *(Un verde ne vede,* 1976) 21
Mamă, tu ești... *(Numele tău,* 1968) 22
Păstrez în suflet *(Un verde ne vede,* 1976) 23
Inima ta *(Un verde ne vede,* 1976) 23
Ce tânără ești! *(Un verde ne vede,* 1976) 24
Creangă de măr *(Fiindcă iubesc,* 1980) 24
Ieși, soare, ieși *(Fiindcă iubesc,* 1980) 25
Vreau să te văd *(Un verde ne vede,* 1976) 25
O ceață caldă *(Un verde ne vede,* 1976) 26
A, iubite, a *(Un verde ne vede,* 1976) 27
Pădure, verde pădure *(Numele tău,* 1968) 28
Joc de familie *(Numele tău,* 1968) 28
Onomastică *(Un verde ne vede,* 1976) 29
Când *(Numele tău,* 1968) 30
Cântec de leagăn pentru mama *(Numele tău,* 1968) 30
Mama în casa noastră *(Numele tău,* 1968) 31
Cutremur *(Un verde ne vede,* 1976) 32
Această ramură *(Un verde ne vede,* 1976) 33
Prin mine, un cântec *(Fiindcă iubesc,* 1980) 34
Motiv popular ucrainean *(Un verde ne vede,* 1976) 34
Spre chipul tău *(Un verde ne vede,* 1976) 35
Pasărea *(Numele tău,* 1968) 36
Poem *(Un verde ne vede,* 1976) 36
Când te întorci *(Un verde ne vede,* 1976) 37
Poem în munți *(Fiindcă iubesc,* 1980) 37
E-o liniște iubirea? *(Un verde ne vede,* 1976) 38
Alt cântec *(Un verde ne vede,* 1976) 39
Vântu-n care zbor *(Un verde ne vede,* 1976) 39
Mai bine *(Un verde ne vede,* 1976) 40
[Gândindu-mă la tine] 40
Sus *(Un verde ne vede,* 1976) 41
Întregul cer *(Fiindcă iubesc,* 1980) 41
Versuri albe *(Fiindcă iubesc,* 1980) 42
[Tu îmbrăcată mireasă *(Fiindcă iubesc,* 1980) 42
Dreapta laudă *(Fiindcă iubesc,* 1980) *(Fiindcă iubesc,* 1980) 43
Dar tu *(Fiindcă iubesc,* 1980) 43
Când sunt eu lângă mama *(Numele tău,* 1968) 44
[Un fulger în noapte] *(Taina care mă apără,* 1983) 45
Acasă. 1968 *(Fiindcă iubesc,* 1980) 45

O, mamă... *(Un verde ne vede,* 1976) 46
M-a strigat cineva? *(Un verde ne vede,* 1976) 46
Nici o stea *(Fiindcă iubesc,* 1980) 47
[Ah, tot mai liniștit mi-e verbul] *(Taina care mă apără,* 1983) 48
Iubito *(Taina care mă apără,* 1983) 48
De-acum *(Taina care mă apără,* 1983) 49
Cântec de dragoste *(Fiindcă iubesc,* 1980) 50
Am rupt acest trandafir *(Fiindcă iubesc,* 1980) 51
Harfa *(Numele tău,* 1968) 52
Cămășile *(Numele tău,* 1968) 52
Și pâinea *(Un verde ne vede,* 1976) 53
[Cămașa ta la fel] *(Taina care mă apără,* 1983) 54
[Stau înfipte în glob] *(Taina care mă apără,* 1983) 55
Liniștea *(Fiindcă iubesc,* 1980) 55
Ars poetica *(Fiindcă iubesc,* 1980) 56
Locuiesc *(Fiindcă iubesc,* 1980) 57
Într-o pită, mierla... *(Fiindcă iubesc,* 1980) 57
Ah, cine știe *(Fiindcă iubesc,* 1980) 58
[Acest țintaș] *(Taina care mă apără,* 1983) 59
Sălbatecul *(Taina care mă apără,* 1983) 59
Interior 60
[Ascultă, mulgătorule] *(Cine crede,* 1989) 61
Floarea-soarelui *(Scrieri alese,* 1984) 62
Pomul *(Fiindcă iubesc,* 1980) 64
Iartă-mă *(Fiindcă iubesc,* 1980) 64
[Un mut] *(Taina care mă apără,* 1983) 65
Umbra de aur *(Fiindcă iubesc,* 1980) 66
Despre fericire *(Scrieri alese,* 1984) 67
Steaua de vineri *(Fiindcă iubesc,* 1980) 68
Cu viața, cu dorul *(Un verde ne vede,* 1976) 69
Casa *(Numele tău,* 1968) 70
Mama în câmp *(Un verde ne vede,* 1976) 71
[Se încălzește cerul, mamă] *(Taina care mă apără,* 1983) 71
[Chipul tău, mamă] 72
Poeții *(Taina care mă apără,* 1983) 73
Litanii pentru orgă *(Taina care mă apără,* 1983) 74
[Cum nu sunt doi pomi] *(Scrieri alese,* 1988) 74
Stare *(Scrieri alese,* 1988) 75
[Trudite cât țara întreagă] *(Scrieri alese,* 1988) 77
[Tristă dimineață] *(Scrieri alese,* 1988) 77
[A căzut cerul din ochii tăi] *(Scrieri alese,* 1988) 78
[Nu-mi ajung ochi să plâng] *(Scrieri alese,* 1988) 78

[Te-ai scufundat] *(Scrieri alese,* 1988) 79
[În noaptea rece] *(Scrieri alese,* 1988) 80
[Lipsești dintre lumini] *(Scrieri alese,* 1988) 80
Inscripții pe cartea copilăriei *(Rădăcina de foc,* 1988) 81
Caut umbra *(Rădăcina de foc,* 1988) 82
Această lună plină *(Fiindcă iubesc,* 1980) 82
Tu ești un geniu *(Rugăciune pentru mama,* 1989) 83
Leac divin *(Un verde ne vede,* 1976) 84
Mai sunt *(Fiindcă iubesc,* 1980) 85
Un secol grăbit *(Versuri alese,* 1984) 85
[Să mergi cu tălpile goale] *(Taina care mă apără,* 1983) 87
[Acest tintaș] *(Taina care mă apără,* 1983) 88
Metafora *(Fiindcă iubesc,* 1980) 89
[Ascultați, măi copii] *(Versuri alese,* 1984) 90
Albina *(Taina care mă apără,* 1983) 94

MOȘUL DIN LEAGĂN
(Versuri pentru copii)

Mama 99
Bunica 99
Satele Moldovei 99
Primăvara 100
Vara 100
Toamna 100
Iarna 101
Oul 101
Fraga 101
Puiul 102
Vaca 102
Purcelul 102
Grăurașul 102
Cântecul puișorului de melc 103
Telefonul păsăruicii 103
Albina 103
Cucul și cocoșul 104
Furnica 104

Iese tata la balcon 104
Rândunică-rândunea 105
Hultanul 105
Stea-stea, logostea 105
Ploaia 106
Curcubeul 106
Unde fugi tu, valule? 106
Greierașul [I] 107
Iată vine Anul Nou! 107
Frumoasă-i limba noastră 108
Tu, iarbă tot ai mamă? 108
Puișorii 109
Măicuța 109
Mulțumim pentru pace 110
Cum se spală ariciorii 110
La școala iepurașilor 111
Greierașul [II] 111
Bob-boc-boc 112
Băiețașul din ochii mamei 113
Două mere 113
Curcubeul 114
Târgovețul ciudat 116

SÂNGELE CRUCII
Versuri sociale

Scrisoare din Basarabia *(Hristos nu are nici o vină,* 1991) 119
13 strofe pentru mancurți *(Cine crede,* 1981) 120
Cântare scrisului nostru *(Cine crede,* 1981) 122
Inscripție pe stâlpul porții *(Curățirea fântânii,* 1981) 125
Glontele internaționalist 127
Sunt *(Curățirea fântânii,* 1981) 129
O gură de aer *(Cine crede,* 1981) 131
Poem *(Cine crede,* 1981) 135
Ascultă *(Cine crede,* 1981) 136
Proiect de stemă poetică *(Curățirea fântânii,* 1981) 137
[Da, îmi iubesc mama] *(Cine crede,* 1981) 138
Cântec popular (Revista „Literatura și arta", 1993) 141
Tămâie și licheni (Revista „Literatura și arta", 1993) 142
Ridică-te! (Revista „Literatura și arta", 1993) 143

RĂZBUNAREA FRUMUSEȚII
Cântece

Iartă-mă 149
Mă rog 150
Cântecul mamei 150
Mama și feciorul 151
Limba noastră cea română (1992) 151
Pentru ea *(Hristos nu are nici o vină,* 1991) 152
Răsai *(Hristos nu are nici o vină,* 1991) 153
Eminescu *(Hristos nu are nici o vină,* 1991) 154
Trei culori *(Hristos nu are nici o vină,* 1991) 155
Reaprindeți candela *(Hristos nu are nici o vină,* 1991) 156
La mânăstirea Căpriana *(Hristos nu are nici o vină,* 1991) 157
Basarabie cu jale 158
Transilvania (1992) 159
Satra roșie (1992) 161
Ca prima oară 162
Cad pe ape 163
Oglinda clipelor 164
Nu mi-s dragi 165

PODUL PESTE LACRIMĂ
Inedite (1996)

[Pe sângele nostru] 169
Templul 169
[Țară cu destui] 169
[Cea mai frumoasă] 170
[Aud glas apostolic] 170
Frunza 171
Zugrăveala de sus 171
Omul duminicii 172
Privighetoarea pe cruce 172
Cel care se-apropie 172
Cineva 173
Zâmbetul tău 173
[Nu vrem, străine] 174
Cântec basarabean 174
Adevărat 175
[Nu am cerut] 176

Sudoarea nevăzută 177
Ochiul izvorului 177
[Am spus aproape totul] 178
Drumul 178
[Există două minuni] 179
Ființa dorului 179
[Acolo pe unde] 180
Sunt fiul 180
[Pe munte la Predeal] 181
Poetul 181
De-ai curge, Prutule 182
[Nu s-a văzut stea] 182
[Dacă măicuța ta] 183
[Părinte] 183
Jăratecul 184
[Din tot ce gândim ori spunem] 184
Cântecul 184
Aștept dimineața 185
Trebuie 186
Omule din depărtări 186
Poetul 187
Descrierea toamnei 187
[Lucească] 188
Dacă ești bărbat 188
[Rău să nu înțelegi] 189
[Doamne, dacă] 189
[Nu s-a schimbat nimic] 190
Chiar dacă 190
Poem 191
Dumnezeu și Patria 192
[Noi nu suntem mai mulți] 192
Cum să-ți spun 193
Podul 193
[Tu știi că-n fiecare clipă] 194
[Frate] 195
[Departe cerul] 195
Regăsirea sinelui 195
Liniștea lacrimei 196
Cârmuirea harului 197
Tu știi că nu există 197
[Eu cred că] 198
Dar cerul 198

[Sărut mâna ta] 199
Descrierea lacrimei 199
[Fericit cel care] 200
[A venit și rândul] 200
Măicuța ta, măicuța mea 200
[Mănânc din aceeași pâine] 201
[Mai caut și azi anii copii] 201
[Frate] 202
Tu știi 202
Biblioteca de rouă 203
[Frate, am trăit] 204
Zăpăcirea lacrimei 204
[Barbarul a spus] 205
[Cu javra veniseră] 205
[Îți amintești] 205
[Numai pe unde] 206
[Ziua răsare...] 206
Să mergi frumos 207

MIȘCAREA ÎN INFINIT
NOTE. AFORISME

Partea I (1985) 211
Partea a II-a (1996) 216

CONFESIUNI

Secvențe din articole, discursuri și medalioane 245

267Medalion de Mihai Cimpoi (în loc de *postfață*) .....

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026